

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Ole Peter Jensen:

×

Kvanløse sogns historie

KVANLØSE SOGNS HISTORIE .
ca 1800 - 1958.

Indledning.

Ved udarbejdelsen af denne bog har jeg benyttet mig en del af folketalslister, der er opgivet til tælleren efter hukommelsen. Derfor kan der godt være eet to og tre år fejl. Bogen kan derfor ikke benyttes til stam-tavle. Det er dog så nær, så det har været til hjælp, når to mænd havde samme navn, da kunne det ses om de efter alderen hørte til det ene eller det andet sted.

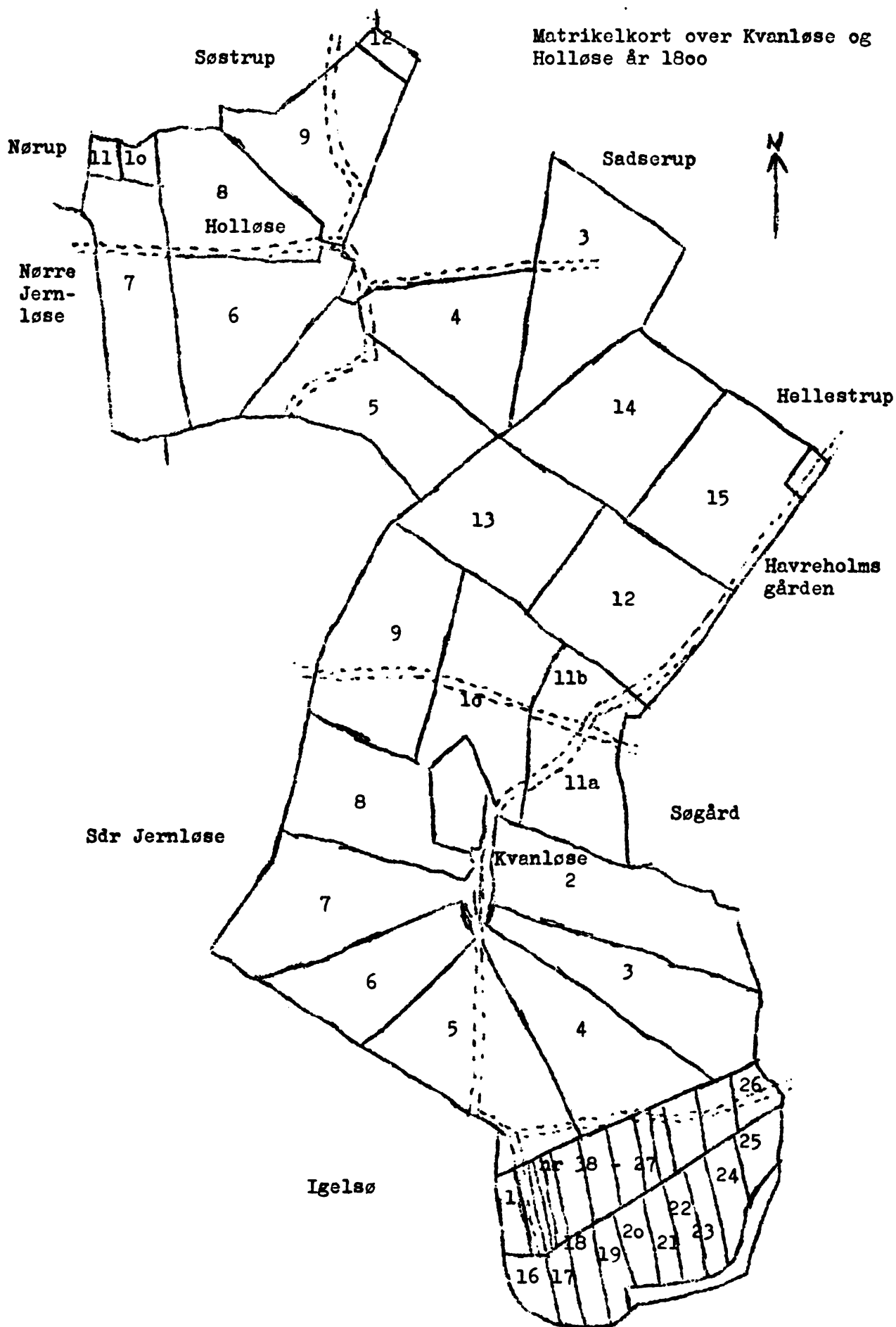
Der er anvendt forkortelser, hvor et navn tit er gentaget. Således er Kvanløse forkortet til Kv. Havremarken til Hv, Brorfælde til Bf, Græsmar-ken til Gm. og således flere. Når her skrives fødsel, så kun f., eller gift med så kun g. m. I øvrigt er flere almindelige forkortelser anvendt.

Hermed forventer jeg, at bogen må blive til gavn og glæde for sognet og dem, der får den at læse.

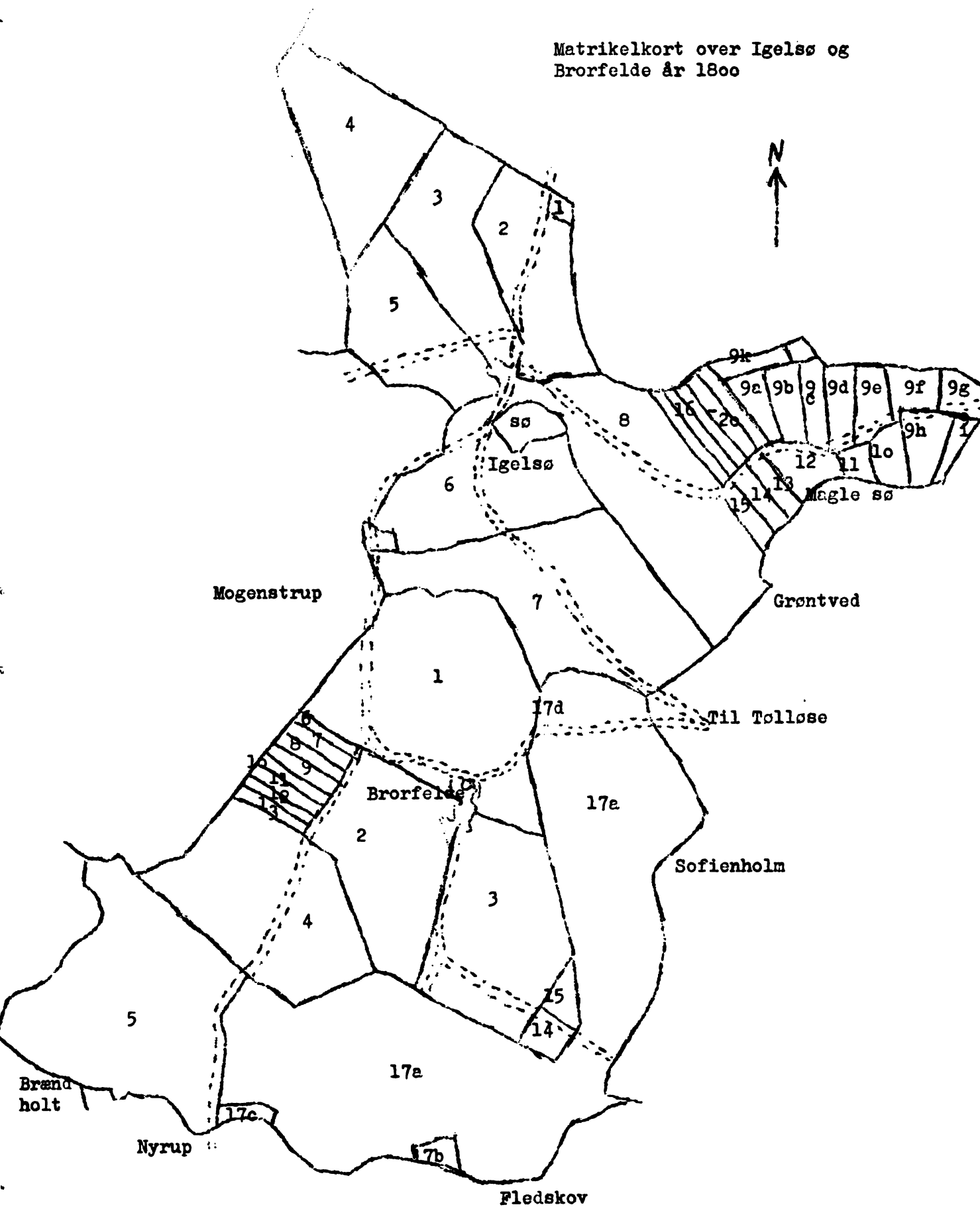
Kvanløse, den 10. juni 1958

Ole Peter Jensen.

Matrikelkort over Kvanløse og Holløse år 1800

Matrikelkort over Igelsø og
Brorfelde år 1800

KVANLØSE SOGNS HISTORIE.

Herredet er den ældgamle inddeling af dansk land og folk. Da kirken organiseredes, så dannedes sognet. Man samlede sig om en kirke, hvor der var ugentlig gudstjeneste, hvor der kunne holdes barnedåb, altorgang, brudevielse, begravelse, samt messe og lignende.

Hovedgården Søgård i Vinstrup by er nok kommet bagefter med at samle et sogn. Derfor har den taget Kvanløse, Igelsø Brorfælde og Holløse, der omtrent ligger afskåret fra sognet med. På et bykort 1784 er afsat en vej, der går over markerne fra Kvanløse til Holløse. Det blev et langt sogn fra Nyrup i Ugerløse til Sæstrup.

Sognet har nok begyndt at bygge kirken i det 11. århundrede sammen med Søgård. Der spørges nu, Hvor er søen, som her givet gården navnet? Dengang ejede den mange søer, der er tørlagt nu. Fra Vinstrup by mod syd lå Knoldsø, mellem Møllermarken og Havremarken lå Grimsø eller Gribssø, thi den ligger så højt. I Kvanløse var der to søer. Gryntessø lå øst for skoven. De er nu alle tørlagt. Endnu er tilbage Maglessø, Igelsø sø og Mogenstrup sø. Også dem ejede Søgård.

P. C. Nedergård: Dansk kirke økonomi før og nu:

I 1135 var kirketiende gennemført som en almindelig skat i Danmark. Fra det 11. århundrede har Søgård og Kvanløse sogn hørt sammen, og kirken er de blevet fælles om at bygge og elske som en arv, vi her.

Det danske folk var det første, hvor kirkefolket selv fik lov at bestemme, hvem der skulle være deres præst. Det blev fastslået i 1171. Da Kvanløse sogn var for lille til selv at holde en præst, så blev de fælles med Nørre Jernløse om det.

Kvanløse kirke kan fortælle, at da den i det 11. århundrede blev bygget, var det de to hvalvingefag fra tårnet til koret med et rundt apsis i øst. Der ses endnu lidt af apsiset inde i kirken mod nord. Under bjælkerne, der var af eg, men over hvalvingen ses endnu lidt af en håndmalet bort på væggen. Væggen er støbt op af tilfældige fra marken opsamlende sten og en blanding af ulasket kalk, grus og vand. Kalken blev først læsket ved blandingen, og når den begyndte at stivne, blev den åltet med trækøller. (Sådan en blanding er benyttet, da Løvenborg blev bygget med kelder under vandet i voldgraven, og der er ingen fugtighed i de kældre.) Kirken var stråtakt fra først af. Noget af kirkegårdsmuren mod nord og øst er støbt på samme måde.

Da Søgård og Kvanløse kirke hører sammen fra ældre tider, så findes Kvanløse kirke sammen med Søgård. I pastor Chr. H. Braschs: Vemmetoftes historie, omtales en Jens eller Johan Offensen i skåne, der i 1320 ejede en stor del af Malmøe og var forlenet med to herreder af Skåne. På Sjælland ejede han Vemmetofte, Kvanløse og Grædede i Nordsjælland. 1327 solgte Eggert af Kyrnne på sin faders Godskalk af Kyrnnes vegne disse byer: Kvanløse, Igelsø og Brorfælde, samt Glumsø i Tybjerg herred til Jens Offensen af familien Neb. Godset havde før været ejet af Philip Ulfson.

Stednavnskontoret har meddelt: At Magnus, med Guds nåde Sveriges, Götis, Skånske og Norges konning gjører vitterligt, at hr Wulff Abbiørnzøn skötter hr Jens Offensen sit eget og sin broders, hr Niels Abbiørnzøns, gods i Kvanløse, Igelsø, Broderfeld og Glumsø, og at hr Mogens Benntzøn skötter hannem sin hustrues Biirgittis gods i sammesteder.

Dateret Wibberød den første søndag i faste år 1333.

I Traps Danmark - Præstø amt findes ejerne af Vemmetofte og Kvanløse kirke fra 1320 - 1680. Som første ejer af Vemmetofte nævnes hr Johan Offensen (Neb). Han efterlod sig to døtre, der ægtede henholdsvis hr Niels Hak og Jens Laurensen (Panter), der begge arvede Vemmetofte. Jens Laurensen efterlod en datter, som ægtede Jens Andersen (Brock) til Estrup. Han grundlægger ved arv foreningen mellem Vemmetofte og Estrup, og hans linie antager tilnavnet Brock.

Wedel Simonsen skriver om den brockske slægt:

Eske Brock til Estrup og Vemmetofte nævnes 1432 - 1440

Lauge - - - - - 1470 - 1496

Niels - - - - - er død 1534

Lauge - - - - - nævnes død 1566

Eske - - - - - f. 24. 12. 1560- 1625

Eske Brock blev først ejer af hele Vemmetofte i 1624.

Wedel Simonsen skriver efter Eske Brocks dagbog: 1608, den 30. 7. aftenet Jep Nielsen i Kvanløse, Merløse herred, hans arvinger for samme kirkes regnskab og for en sag han med Jens Lock havde, så at han skulle give 72 rigsdaler og 3 gode staldæxen som betaling til St. Mikkelssdag førstkomende.

På Universitetsbiblioteket i København er en bog nr. 67, hvor der står; at annexet i Kvanløse har 46 dacinanter og at kapellet i Roskilde har jus patronatus 1567.

Dette viser, at biskoppen i Roskilde ville tage Kvanløse kirke fra den brockske slægt, da Lauge Brock var død 1566.

W. Simonsen skriver i Vemmetoftes historie; Et brev af Frederik den Anden af 16. 8. 1567, at kannikedømmet S. Catharina de rota ved Roskilde domkirke skulle blive hos de brockske at forlene.

Wødergaard skriver: Ved Recessen af 1536 og Ordinansen af 1539 træffes bestemmelse: Kirkens bestyrelse er valgt af kirkeværger, som skulle forestå præstevalget, der efter Ribeartiklerne skulle ske ved, at sogne-menigheden valgte 7 af de ældste og mest ansete mænd til efter herredsprovstens råd at vælge en ny præst. Det er anden gang menigheden får ret til deltagelse i præstevalg. Det var således, da der opstod en strid mellem fru Karen Krabbe til Søgård og fru Ane Remel til Løvenborg ved præstekiftet i 1654 og igen 1659.

Menighedens ret til indstilling af præst forsvandt igen, indtil vi i 1903 fik en menighedsrådslov derom. Så fik menigheden for tredje gang ret til at vælge præst.

Den brockske slægt må Kvanløses beboere takke for det store kirketårn og det store kirkekor med to hvælvingefag. Det er bygget med store grundsten, der vender en flad side udad og spidsen opad. Dets udvendige mur er af munkesten, indermuren er af tufsten og kampesten blandet med munkesten. På østergavlen er muret et kors. Det viser, at det var katolikker, der byggede kirkekor, og det var den brockske slægt før Recessen af 1536.

Da tårnet er bygget er der samtidig bygget hvælving der og i det gamle kirkeskib. Opgangen til tårnet blev ad en fritstående udvendig trætrappe, der nåede op over hvælvingen. Døråbningen ses inde i kirketårnet. Det er bygget solidt med svære fyrretræsbjælker.

I det gamle kirkeskib er de gamle ogebjælker savet over ved væggen mod nord, og der er afbundet udveksling for hvælvingerne, som er lagt et murskifte over de afskårne bjælker. Det ser ud, som om hele kirkens tag er afbundet på samme plan, da de gamle spor med mærker af tidligere afbinding står blandet med de nye fyrretræsspor.

Om ombygningen af kirkeskibet har været samtidig med kirkekorets tilbygning er ikke let at sige, da hvælvingerne i koret er lidt anderledes bygget end dem i kirkeskibet og i tårnet. Våbenhuset må være bygget før korets ombygning, thi murene er støbt op af kampesten.

Tiendeladen havde også stråtag med smukt gotisk murværk på gavlen. Den blev nedrevet 1902. Nationalmuseets kirkelige afdeling har skænket vort museum to billeder deraf, da julestormen 1902 havde ødelagt taget. Den har også givet os tre billeder af kirkens indre - et fra 1836 ved reformationsjubilæet, et fra 1857 med Jens Jørgen Fyhns dekoration på korvæggen og et fra 1901 som kirken er endnu.

I Kronens skøder 28. 9. 1551 (Michels aften) København. Erik Mat-sen (Vasspyd), lensmand på Byrckingegård får : I Merløse Herred, Kvan-løse sogn, Vinstrup by, een gård kaldet Søgård og eet hus for : I Merløse herred, Søstrup sogn, Sasserup to gårde, Jernløse sogn, Snevre een gård og i Kagerup een gård. Vidner: Johan Fris til Heslagger og Korfits Ulfeld til Kosebølle.

Dette er hovedgården Søgårds jord, der er solgt fra godset Vemmetof-te i Lauge Brocks tid.

Ved undersøgelse af de gamle matrikelsbøger i Rigsarkivet fra 1664 viser det sig, at Kvanløse by havde 18 gårde, men kun 5 huse.

Efter det i 1664 ydede landgilde var der 6 gårde fra 14½ til 17½ td hartkorn, 6 gårde fra 10 til 14 td. En gård på 15½ td tjente til Vogn-serup, een på 4½ td til Hørbygård. To gårde på 13½ og 16½ td tilhørte kongelig Majestæt (ryttergårde), nr 2 og 3, Kv. Det var meget hartkorn, men i 1688 blev det nedsat. Der er allerede solgt gårde fra Søgård nu i 1664. Søgård ejede da 380 td bønder hartkorn.

Våbenhuset eller indgangen til kirken er bygget før vi fik brandte sten, så er det siden pyntet med et rundt vindue og en smuk gotisk syd-gavl, samt med store døre, der er fra år 1900, da kirken fik en hovedre-paration. Oprindeligt havde våbenhuset stråtag.

Tiendeladen er nok bygget ca 1551, da Søgårds avlsgård blev solgt. Så er Vemmetofte blevet nødt til at skaffe sig plads til tiendesæden, thi bonden skulle kun levere tiendenegene een mil.

Det skal også mindes, at beboerne har måttet være med til at trans-portere alt eller været med som håndlængere for håndværkerne. Det er ar-ven, vi kan glædes ved. Der er meget arbejde i Danmark, som er udført ved fra godserne at sige bonden til.

I 1606, den 6. 12., sendte kongen brev fra Antvorskov til Eske Brock med begæring, at alle hans bønder og tjenere, såvel ugedagstjenere som andre i Sjælland boende, måtte udi 6 søgnedage næste sommer arbejde på Kjøbenhavns befæstning.

Det samme viser følgende: I årene 1804 til 1808 anlagdes hovedvejen fra Roskilde gennem Holbæk til Kalundborg som Kongevej. Da måtte Kvanløse bønder køre brosten til Holbæk gade og deltage i vejanlægget ad Kalundborg til med afgravning og opfyldning samt stenslagning.

Eske Brock har bekostet den smukke kirkedør, der nu sidder indvendig på døren ind til kirken.

Kirkebænkene, som nok er fra ca 1600, var med gamle udskårne gavlstykker. De er lavet om i 1894. En dør til de gamle stole er bevaret i museet. Kirkeværge Jep Nielsen havde en gård på 17 td hartkorn. Det var nr 10a Kv. Men han havde også 3 a 4 agre på hver holm, der blev dyrket, medens andre kun havde to agre, andre een ager, og små gårde havde kun 6 a 7 holme med een ager på hver holm.

Ved Eske Brocks død 1626 arvede svigersønnerne hans gårde. Tyge Bra-ke til Thostrup, der var gift med den yngste datter, Berete, fik Vemme-tofte og Kvanløse kirke. Efter Tyge Brakes død 1640, blev Vemmetofte og Kvanløse kirke solgt af hans kreditorer og købt 1641 af hr Holger Rosenkrands til Demmestrup og broderen Palle Rosenkrands. Han afhændede sin part 5. 6. 1641 til fru Karen Krabbe, enke efter Johan Friis til Løgtved på Fyn. Snart efter ægtede Holger Rosenkrands fru Karen Krabbe. Hun be-holdt sin særformue, Vemmetofte og Kvanløse kirke. Fru Karen Krabbe har skænket Kvanløse kirke en kirkeklokke. Den er i brug endnu og var måske

den første, som kirken har fået. Den er støbt af Jørgen Hansen i Kalundborg, og der står på den: "Deus per Nobes, qvis Ecetra nos." IF (Johan Friis), KK (Karen Krabbe), HR (Holger Rosenkrands)

Efter Karen Krabbes død 1662 kom Vemmetofte og Kvanløse kirke til hendes broder Iver Krabbe til Jordbjerg i Randers Amt. Han døde 1666 og hans enke Karen Marsvin må være den, der efter Traps Danmark side 453 har solgt Kvanløse kirke en 1670 til den rige godsejer Christen Skeel i Tølløse. Dens bøndergods er af Tonne Juul til Tårupgård i 1670 skødet til Christen Skeel, der derefter blev ejer af Søgård, bøndergodset og Kvanløse kirke.

Derefter ejedes den af svigersønnen overceremonimester etatsråd Fr. Gersdoft, hvis datter Øllegård 1706 skødede Tølløse, Søgård med Kvanløse kirke til gehejmeråd Otto Krabbe til Holmegård og Egholm. Han har kaldet to præster til Kvanløse.

Otto Krabbe solgte 1709 til højesteretsadvokat Brostrup Albertin, Tølløse. Han har 1717 skænket Kvanløse kirke en sølforgylt kirkekalk og en sølvoblataske. Oblatasken er blevet omskiftet 1855 med en anden oblataske, som er bekostet af den rig norske bjergværksejer, baron Herman Leopoldus Løvenskjold.

Brostrup Albertins enke solgte Søgård og Kvanløse 1728 til Chr. Ditlev Reventlov fra Tølløse.

I hr Mylies panteregister 1743 har hr kancellisekretær P. Fr. Kling, Bonderup, pantsat gården og en l. prioritet i Kvanløse kirke. Dens kirke-tiende var af hartkorn 313 td, 2 skp, 2 fdk, 2 alb., og en gård i Kvanløse by. Begge dele uden for Bonderupgårds pant.

Hr Kling har kaldet skoleholder Hans Thomsøn i 1744 til Kvanløse skole.

Kirken solgtes ved auktion 1744 til Søren Hansen Seidelin i Køge. Denne solgte den 1749 til etatsråd Kn. Gregorius Kloumann, efter hvis død derved auktion 1754 solgtes til hr greve Holstein Ledreborg. Denne solgte den til herredsskriver, senere overauditor P. Larsen Wiilm i 1766.

Hr greve Holstein Ledreborg har 1766 kaldet præsten Claus Pedersen Busch. Medens han ejede kirken, fik den en hovedstandsættelse i 1763.

Overauditor P. L. Wiilm har bekostet en kirkeklokke i 1790, hvorpå der stod: Gud alene æren. Den var støbt i København af D. G. Herbst. Den revnede 1822 ved ringning over gmd i nr 14 Kv, Hans Jørgensen. Kirkeklokken klinkedes i 1829, men forblev i en skrattende tilstand. Helligtrekongers dag 1838 nedstyrtedes den. Den vejede 911 pund. Efter omstøbning blev den nye kirkeklokke ophængt 4. 2. 1839. Den vejede 1050 pund.

I 1796 har hr Th. Chr. Bruun de Neergård købt Bonderup og Kvanløse kirke. Kirken solgtes senere i henhold til skøde til hr baron Løvenschiold til Løvenborg, samt trende huse i Kvanløse for en købesum af 8500 rigsdaler, den 30. 12. 1797. Herefter er Løvenborg ejer af kirken og kaldsretten.

I 1875 blev en skorsten opført midtskibs, og kirken fik sin første kakkelovn, før har der ikke været varme.

I 1898 opførtes en ny skorsten op gennem tårnet og en ny kakkelovn blev bragt i tårnbuen. Den gav god varme.

I 1900 fik kirken en hovedrestaurering. Den uden for stående tårntrappe blev nedtaget og en ny trappe opsat inde i våbenhuset. Den gamle smukke egetræsdr fra 1591 blev påsat en ny og større dor. Kirken var da lukket fra pinse til jul. Pastor Vind foreslog at opsætte et gammelt antemensale ved alterbordet. Det blev restaureret af Nationalmuseet og opsat pinsedag 1903.

Pastor Vind skriver: Jeg vil se, om de kan rette den grufulde mave på Jesusbarnet. Ministeriet for Kirke og Undervisningsvæsenet svarede: Vi har pådført os med direktionen for Nationalmuseets 2. afdeling: Den ønskede rettelse kan ikke foretages uden at gøre brud på billedets historiske karakter. I H. V. Clausen: Fra Holbæk amts anden udgave står

Kvanløse kirkes antemensale på første blad, men Jesusbarnet er udeladt. Havde Nationalmuseet helt slettet Jesusbarnet, så var der aldrig blevet hængt et tæppe for antemensalet.

Meget af dette har været optaget i sognets kirkeblad 1943.

Nørre Jernløse og Kvanløse sognes præster:

1. Hr Ambrusus
2. Hr Christen
3. Hr Jens
4. Hr Johannes Sørensen
5. Hr Jens Christiansen (Hafniensis) 1611 - 1615 og 1619.
6. Hr Claus Jensen var kun præst her $\frac{1}{2}$ år.

Her må have været præster, som er blevet glemt.

7. Hr Svend Nielsen 1654 - 1659, kaldet af Karen Krabbe. Så kom processen om kaldsretten, hvor Karen Krabbe tabte, og sognet mistede derefter Søgård, Grøntved og lidt af Sofienholms jord, ja nok lidt ned i Brorfelde skov.

8. Hr Bolle Pedersen, Lundorff (Ciraber) kaldet 1659, død 1711.

8b. Hr Thorkild Hansen kaldet til hjælpepræst i 1700 af hr Otto Krabbe til Egholm.

9. Hr Abraham Martin Rudiger fra 1711 til 1743, da han flyttede til et andet kald. Han var kaldet af hr Otto Krabbe til Egholm.

10. Hr pastor Johan Adolph Nimb, 1743 - 1756, kaldet af baron Løvenschiold, Løvenborg. Blev forflyttet. Pastor Nimb fortæller om kaldets indkomster i begge sogne: Korntiende anslås til 160 a 180 td af alle slags sæd. b. Lamme- og kvægtiende til 30 a 40 rdl. Småredsøl af æg, høns, gæs og ost til ca 10 rdl. c. De tvende højtiders offer af begge sogne til hver højtidsdag til ca 18 a 20 rdl. d. Accidentier, som eet år kan give mere, et andet år mindre til 12 a 14 rdl i begge sogne. f. Her til kaldet er intet legattillæg eller beneficeum. Enke er her på kaldet, der i pension får 40 rdl. Nørre Jernløse, den 3. 11. 1743. J. A. Nimb.

11. Hr pastor Claus Petersen Busch er kaldet af greve Holstein Ledreborg 1766, men blev forflyttet 1778

12. Hr pastor Johannes Aedenwelt fra 1778 til sin død 1800. Han er kaldet af baron Løvenschiold, som herefter er ejer af begge kirker, indtil kirkerne bliver selvejende. Kvanløse kirke købt 1909.

13. Hr pastor Severin Warthol, kaldet 1800, var amtsprovst til 1813 er så forflyttet.

14. Hr pastor Georg Jochim Ludvig Brockdorf, kaldet 1813, blev forflyttet til Skævinge i 1824.

15. Hr pastor Jens Jørgen Fyhn fra 26. 5. 1824 til 12. 12. 1860, død 1866. Han skrev Kvanløse sogns historie i embedsbogen, som jeg har fortsat med, og som jeg siger ham tak for. Han var både digter og kunstmaler. Ved en fest for Reformationens indførelse her i Danmark, havde han smykket Kvanløse kirke og digtet festsange. Der er byttet om med altertavlerne, så vi fik den fra Nørre Jernløse, og derefter har pastor Fyhn udfyldt den store gavl med en gotisk dekoration for at give altertavlen et bedre relief. Denne dekoration har vi Nationalmuseets fotografi af i museet. Pastor Fyhn skriver: I koret er alteret, hvis bord var fastgjort ved et lavt stykke mur, indtil denne i 1843 borttoges, så det blev fritstående og gav menigheden gang omkring alteret. En altertavle fra Nørre Jernløse kirke var omskiftet i 1837 til Kvanløse. Den var sammensat af fire felter i sorte og forgyldte rammer. I 1845 udfyldtes den store væg bag alteret med en gotisk dekoration for at give altertavlen et bedre relief. Denne dekoration bliver 1857 opfrisket og mere fremtrædende, og gennem dens buer vil man, om Gud vil, komme til at se byerne Bethlehem og Jerusalem efter de afbildninger, man har af dem, skitserede i mellemgrunden af stedets nuværende præst.

I 1841 har baronen anskaffet en tinvinkande, lakeret og i smuk vaseform for at holde de upassende dagligdags vinflasker borte fra alterbordet. Til kirken hører en messingbøsse anskaffet i 1856. I kirkens synsbog ses: Da klokker Anders Bertheisen døde 1870, blev beboelsen omlavet til menighedssal og ringmuren langs Ringstedvejen ført ligeud, så kirkegården udvidedes. I 1877 to fag nye kirkevinduer anbringes i koret imod syd. I 1893, adskillige af kirkestolene er brøstfældige og i høj grad upraktiske. Det henstilles at forny dem. I 1894, en ny messehagel af silkefløj med ægte guldbelægning anskaffes.

16. Hr pastor Henrik Julius Leth, kaldet 24. 2. 1861 til 19.10 1877, da han blev kaldet til Sengeløse.

17. Hr pastor Thomas Ambrosius Fyhn, kaldet 31. 12. 1877, fordi alle var så godt tilfreds med hans fader, men det blev kun så kort en tid, da han døde 29. 7. 1885.

18. Hr pastor Christian Frederik Leth, kaldet den 9.9.1885. Han var søn af den gamle pastor Leth, men blev her kun i 7 år, da han blev forflyttet til Davinde på Fyn.

19. Hr pastor Adam Gottlob Boserup Wind, kaldet 4. 7. 1892. Han fortæller om et smukt træk fra kvanløsernes side, der tilfældigt blev ham meddelt og bør mindes: Da pastor J. J. Fyhn var død i København og hans lig blev ført ad landevejen og skulle forbi Ny Kro, så mødte kvanløserne der for at tage imod liget og bære det ind i Kvanløse kirke. Der holdt efter deres ønske pastor Fyhns eftermand, pastor Leth, en lille sørge-gudstjeneste, hvorefter følget fortsatte til Nørre Jernløse, hvor pastor Fyhn blev begravet. Pastor Wind tilføjede: Kvanløserne er ikke og har aldrig været ivrige kirkegængere, men der er noget ved dem, så man må holde af dem. Det nødes jeg til.

Pastor Wind har været godt med til at smykke Kvanløse kirke.

20. Hr pastor Oscar Valdemar Petri, kaldet 19. 6. 1910 og virkede så her i 30 år, indtil han fik sin afsked i 1940, den 31. 8.

Pastor Petri er født 7. 8. 1870 i Odense, gift med fru Johanne Dreyer, født 20. 11. 1874 i Odense. Hendes fader var statsråd, landstingsmand og redaktør af Fyns Stiftstidende.

Pastor Petri begyndte som huslærer hos pastor Helveg i Vallekilde, det var en plads, som han efter egne udtalelser var glad for. Derefter blev han indsat som personel kapellan i Borris og Fæst menigheder ved Skjern. Derefter blev han i 1901 kaldet til residerende kapellan i Hyllested og Venslev menigheder ved Holsteinborg, men med bopæl i Kisserup. Her hengik 9 år.

Ved pastor Petris 25 års præstegerning i Nørre Jernløse og Kvanløse, fik pastor Petri også et brev fra provst H. Larsen, som da boede i Sorø. Han mindede pastor Petri om de ord, han havde talt ved Petris indsættelse: ordene hos Jeremias, hvor Gud kalder Jeremias til profet. En profet skal jo ikke alene fortælle om det fremtidige, men bringe bud fra den levende Gud til mennesker. Den, der skal tale til andre om Gud, skal selv kunne tale med Gud. Pastor Petri fortsatte: Gud har talt til mig på mange måder, også gennem mennesker, som nu ligger i mulde.

21. Hr pastor Lars Jørgen Mathiasen Larsen blev indsat i Nørre Jernløse og Kvanløse menigheder den 6. 4. 1941 af konstitueret provst P. H. Petersen Sønder Jernløse. Han udtalte: Jeg beder Dem som ny sognepræst være tro mod ordet, som Deres forgænger har været det. Prøv at banke på hjerterne, så de lukker sig op. Der er mange netop i denne tid, der trænger til evig trøst fra Gud. Der ligger et tryk over os alle, en angst for fremtiden. Der er en god nøgle ind til hjerterne: at holde af de mennesker, som vi er sat iblandt - og holde af dem alle. Det er godt, om der er en kreds, som vil hjælpe til, men præsten er forpligtet over for alle. En præst kommer ikke for at være herre over andres tro, kommer ikke for at danne andre mennesker i sit eget billede, men i Guds. Øv gerningen

med troskab, så skal den nok bære frugt.

Til sognefolkene vil jeg sige: Husk at alle, der er døbt har et ansvar over for sig selv og over for menigheden. Præsten er nu også et medlem af menigheden, og han kan ikke holde gudstjeneste alene. Derfor støtter vi vor præst og beder for ham.

Måtte det blive sådan, at vore kirkehuse fyldtes påny. Skal vi bevares som folk igennem krisen, så må vi finde ind i forbund med Gud og lade Gud virke i os, at han kan trøste os og styrke os til al god gerning.

Pastor Larsen talte ud fra dagens tekst om Jesu indtog i Jerusalem på Palmesøndag.

Sognepræst Poul Nedergård skriver i dansk præste- og sognehistorie, Roskilde stift, mere om vore sognepræster. Denne bog findes i museet blandt kirkens arkiv nr 663.

Kvanløse sogns hartkorn og kirketiende var 1862:

Kvanløse bys hartkorn	95	td	4	skp	o	fdk	$\frac{1}{2}$	alb
Holløse - -	42	-	7	-	1	-	$2\frac{1}{2}$	-
Igelsø - -	47	-	6	-	o	-	2	-
Brorfelde - -	36	-	2	-	3	-	$1\frac{1}{2}$	-
	222	-	4	-	1	-	1	-
Kvanløse bys kirketiende	75	td	o	skp	$2\frac{1}{2}$	fdk		
Holløse - -	36	-	3	-	o	-		
Igelsø - -	37	-	6	-	$o\frac{1}{2}$	-		
Brorfelde - -	22	-	1	-	$1\frac{1}{2}$	-		
	171	-	3	-	$o\frac{1}{2}$	-		

Efter Holbæk bys historie: I en snes år fra 1640 til 1667 boede Lorentz Jørgensen i Holbæk og var en af tidens mest kendte billedskarere. Albert Thomsen fortæller om alle de ting, han har skåret. Han blev ingen rig mand i Holbæk. 1671 er han flyttet til Kvanløse som billedhugger. 1681 har han købt en gård med 14 td hartkorn i Kvanløse. 1688 står i matrikelsbogen for nr 3 Hendrik Lorenzen, tilforn Lorentz billedhugger. Han havde to døtre. I Kvanløse nr 33 er en Ole Lorentzen, født 1748, så der er arvinger efter ham. Historisk samfund for Holbæk amt fortæller i 1910 om hans arbejder.

I 1764 gav Hans Skrædder i Kvanløse 4 mark årlig til Holbæk by i skat, fordi han havde Laugsrettighed.

Fra 1570 til 1608 havde gmd Jep Nielsen i Kvanløse en gård med $17\frac{1}{2}$ td hartkorn og gjorde ugedage til Søgaard. Han var kirkevæрге.

I 1648 ejedes gårdene i Kvanløse af: Kgl. Majestæt 6 gårde og et hus, Søgaard 4 gårde og 1 hus, dr H. Bagger, der blev biskop, ejede 3 gårde, deraf de to ryttergårde. Frydendal ejede een gård, Korfits Trolle ejede een gård. Baron Mourits von Podebusch 1 gård. To huse tilhørte Kvanløse kirke. 5 gårde var under 3 td hartkorn.

Gårdenes hartkorn var fra 2 td 2 skp til 10 td 5 skp. For at forstå gårdenes størrelse i fællesdriften, så har jeg fra en gård i Kvanløse skrevet op, hvordan dens jord var fordelt i 1688, da Peder Sonnesøn var bruger: Møllebjerg 1. og 2. ager, Riis Bøys ås 1. og 2. ager, Uselkarls ås 1. og 2. ager, Skabes ås 24. og 25. ager, Store Skabes ås 21. og 22. ager, Vange Zuds ås 2. og største ager, Bryde Kiers ås 12. ager, Inderste ås 1. og 2. samt 20. og 21. ager, Vedi ås, den næstbedste, 37. og 38. ager, Yderste ås 57. og 61. ager, Aveboe Bolm ås nr 9, Søde mose nr 19, De store Kruche ås nr 10, Største ås 1 ager, Surre Kruch ås nr 11, Største Tygges mose nr 1 og 2, De små Kruche den næststørste ager, Hyll Bolmen ås nr 27 og 23, Lille Kieds mose nr 1, Store Kieds mose nr 1, Wumbs ager nr 1, Sviolds Størker den 7. største ager, Bris Bolm 1 ager, Præste-

nose 1 ager, Moss Vields as 1 ager. Ialt på 27 forskellige steder (Åse) 38 agre. Gård nr 8 med bruger Jens Pedersen havde kun jord på 5 åse med ialt 5 agre. Det var kun på de højeste steder, der kunne høstes sæd. I alle lavninger groede kvikken, som var årens eneste græs, og til at slå til hø. Sæden gav dengang 2 til 4 fold, højst 5 a 6 fold.

Når en fæster ikke kunne betale, blev gården taget fra ham. Han fik så et hus, men blev kaldt for gårdforsidder.

Kvanløse Enghavelodders areal deltes i 1789 til 11 gårde.

Universitetets gårde var ikke med i fællesdriften, og nr 14 og 15 havde en fælles fårelod ude ved Hellestrup byjord, det havde nr 45.

Gård nr 3 har 25300 kv. alen, nr 4 fik 12480 kv. alen, nr 5 fik 12760 kv. alen, nr 6 fik 26660 kv. alen, nr 7 fik 13290 kv. alen, nr 8 - 13410 - - , nr 9 - 26740 - - , nr 10 - 26180 - - , nr 11 - 13510 - - , nr 12 - 17260 - - , nr 13 - 13230 - - .

Der er også opmåling af husene med vænger og gårdsplads inde i Kvanløse by: Matr nr 33 er 10250 kv. alen, nr 34 er 4790 kv. alen, nr 35 er 4670 kv. alen, nr 38 er 4860 kv. alen, nr 39 er 7910 kv. alen, nr 40 - 7910 - - , nr 41 - 7790 - - , nr 42 - 1310 - - , nr 43 - 4150 - - , nr 44 - 670 - - , kirkegården var 3590 kv. alen, gadepladserne var 18450 kv. alen, vejareal til huslodderne 13530 kv. alen.

Kvanløse bys marker var begrænset af sine vengeled. Vangernes navne var Skovvængen i nord, Aasevængen i sydvest og Bjerrevængen i sydøst. Tofterne var indhegnet og lå nærmest gården.

Kvanløses gårde er i det 17. årh. kommet til at tilhøre Holbæk Ladegård, på nær universitetsgårdene.

Gregers Juel til Eriksholm købte Ladegården 1706, han døde 1731. Hans søn, kammerherre Peder Juel solgte den 1752 til konferensråd Hans Seidelin død 1752, hvis søstersøn, justitsråd H. D. Brinck Seidelin, året efter oprettede den til stamhus for familien tillige med Hagestedgård og Eriksholm. Men 1809 solgtes stamhuset Holbæk Ladegård, og det kom i hænderne på H. P. Kofoed. Dennes enke, etatsrådinde M. Kofoed, ejede den til sin død, hvorefter den 1839 købtes af cand. jur. F. Rottbøll. Han frasolgte bøndergodset for 1300 rigsdaler pr td. hartkorn eller 2/3 af vurderingssummen, overensstemmende med etatsrådinde M. Kofoeds sidste vilje. 6 gårde i Kvanløse og Havreholmsgården benyttede sig af lejligheden og købte gårdene i 1846.

Etatsrådinde M. Kofoed har også hjulpet Kvanløse skole med legat til lærerenker og bibliotek

Kvanløse skole og skoleholdere.

1. Hans Thomassøn skoleholder fra 1744 til 1748.

2. Niels Pedersen Holmerskov, f. d. 22. 3. 1727 i Alkestrup, Asminstrup sogn. Han tog tilnavnet efter Holmeskov. Flyttet hertil fra Undløse 1748. Viet i Undløse kirke 9. 4. 1760 med Karen Christensen f. 1735, d. 1791. Holmerskov forflyttet til Søstrup 19. 6. 1761. Blev forflyttet som degn til Merløse skole 1764. Døde 1800.

3. Johannes Aldevelt skoleholder 1760 til 1764. Han har læst videre, ti han blev sognepræst her i Nørre Jernløse og Kvanløse sogne fra 1778 til han døde i 1800. Han var da valgt som provst.

4. Samuel Andreas Schultze. Student fra Ribe 1747. Skoleholder i Kvanløse 1764 til 1788. Blev kaldet af og aflagde ed for biskop Balle 6. 3. 1789. Død 7. 1. 1793 63 år gammel. Han var gift med Cathrine Elisabeth fra Sønderjylland.

5. Sønniche Lausteen, f. 1754, skoleholder i Søstrup 1787, dernæst 1789 i Kvanløse. Død ugift 11. 11. 1800.

6. Hjorteborg, skoleholder fra 1800 til 1804.

7. Peter Stephensen, skolcheholder fra 1804 til 1833. Det var, da skolen blev flyttet fra nr 33 i Kvanløse op ved Vinstrupvejen eller hvor Kvanløsehuset lå. Vænget var nr 22, Igelsø. Det blev skænket fra Tølløse gods, fordi man i 1799 havde inddraget to gårdes jorder i Brorfelde og lagt dem til fredsskov.

Ladegården byggede skolen af bindingsværk og med stråtag. Da Ladegården fik frigivet nr 33 i Kvanløse, så skænkede de sognet det første stykke af Havremarksjorden, 7 td. land, og det blev Kvanløse nr 1.

På grund af alder og svagelighed fik lærer Stephensen sin afsked 23. 11. 1833. Døde i Søndersted 10. 10. 1842 i stor fattigdom efterladende hustru og to børn.

8. Georg Philip Bentzen var seminarist fra Jonstrup, blev hjælpelærer i Stestrup, Kirke Eskildstrup sogn, og herfra kaldet til Kvanløse, d. 6. 1. 1834 af etatsrådinde Kofoed til Åstrup. Han blev i kaldet til sin død 16. 12. 1866. Han blev gift med Ane Kirstine Jens, d. 11. november 1834. De havde 5 børn af hvilke en søn døde før moderen, som døde 21. 10. 1850. Bentzen blev 8. 9. 1854 gift med enke Juliane Holm fra Trørød, enke efter plantageforvalter Holm på St. Croits. Nærmere om lærer Bentzen kan findes i museet og i Historisk Samfunds årsskrift 1912 af sønnen Andreas Bentzen, Vællekilde.

9. Niels Larsen, født i Viskinge 1. 11. 1838. Seminarist fra Lyngby, 9. 9. 1858. Hjælperlærer i Høve i Odsherred 1. 1. 1859. Kaldet til Krøjerup 23. 10. 1861 og til Kvanløse 3. 3. 1867. Larsen søgte sin afsked på grund af sygdom den 1. maj 1906 efter 39 års lærergerning i Kvanløse. Pastor Vind skriver: Larsen har været en meget flittig og dygtig lærer, der ved sin uangribelige retskaffenhed har vundet sig alles højagtelse. Han døde 31. 10. 1906. Beboerne i sognet rejste et minde på hans grav.

10. Til førstelærer blev så kaldet hidtilværende lærer i Årlstrup pr Støvring, Axel Jensen, født 6. 4. 1875. Indsat i embedet 1. 7. 1906. Han var gift med Johanne Ulrikke Jensen. De havde 6 børn, af hvilke datteren døde før konfirmationen.

Lærer Jensen blev medlem af hovedbestyrelsen for Danmarks Lærerforening i 1925 og blev formand for denne fra 1928 til 1936. Det var i undervisningsminister Borgbjergs tid, og der var et meget intimt samarbejde mellem disse to skolemænd. Resultatet blev en række skolereformer, hvoraf tre mærkesager vil være knyttet til Axel Jensens navn i fremtiden.

a. Lærernes uddannelse gennem den nye seminarielov i 1930.

b. Skoletilsynet og afskaffelse af § 8. Det var også denne lov, som indførte amtsskolekonsulentstillingen og forældrerådene.

c. Skolereformen i 1937: Landsbyskolernes ligestilling med købstadsskolen, dens centralisering ved sammenlægning af distriktsskoler til central-skoler.

Lærer Jensen var førstelærer i Kvanløse indtil 1936, da han blev udnevnt til amtsskolekonsulent. Det var han, indtil han døde i 1940.

Lærer Jensen var lidt for alsidig til at være skoleholder. Som hjælpelærer kaldte Lærerforeningen en lærer Jørgen Nielsen fra Gislunge fra 1928 til 1929. Derefter kom J. Ingemann Petersen født 1906, søn af arbejdsmand Ole Petersen, Tågeshusene, Sønder Jernløse sogn. Han har taget realeksamen fra Holbæk 1924, lærereksamen fra Jonstrup 1928. Vikar i Kvanløse 1929 til 1932, andenlærer i Sollested på Lolland til 1933, derefter førstelærer i Tyvelse pr Vrangstrup til 1953 og så amtsskolekonsulent for Præstø amt fra 1953. Efter Ingemann Petersen i Kvanløse skole, kom Niels Bergsted i 1932. Han var to gange inde som soldat. Første gang kom stedfortræder Vagn Olsen, næste gang lærer Christiansens søn fra Nørre Jernløse. Da Bergsted fik kald i 1940, så fik vi lærer Herluf Nielsen som afløser til 1941.

11. Førstelærer Richard Tange blev kaldet hertil i 1940. Han var en meget dygtig lærer. Han samlede sognets folk til studiekreds og lod afholde foredrag i skolen og fik samlet hele befolkningen. Han viste, at vi manglede en større gymnastiksal med mere. Da vi i 1954 nåede at få bygget, så skolen kunne udvides, så søgte han kald i Køge byskole og fik det og rejste fra os. Det var sikkert en lidt for overilet bestemmelse, for knapt et år var gået, før han igen flyttede til en landsbyskole.

12. Lærer Georg Chr. Knudsen, Allindelille, er fra 1. september 1954 kaldet til førstelærer ved Kvanløse skole. Lærer Knudsen er ansat som kirkesanger, og fru Knudsen er ansat som organist ved Kvanløse kirke.

I 1905 var børnetallet så stort, at sognet byggede en forskole til en lærerinde. Det blev en tilbygning til skolens gymnastiksal med gavl i vest og udført så pænt, som om det var bygget samtidig i 1898.

1. Lærerinde frk Anna Margrethe Jacobsen begyndte i Kvanløse 13. 11. 1905. Hun var en lærerdatter fra Glostrup. Hun var elskværdig og blev meget afholdt, ja forstod at tale til de små, så de fortalte igen om det de havde hørt. Frk. Jacobsen var så godt lidt, så der holdtes en stor fest før hendes 35 års trofaste arbejde i skolen. Frk. Jacobsen blev syg de sidste år, så fik hun en hjælpelærerinde frk. Lis Larsen i 1940 til frk. Jacobsen fik sin afsked i oktober 1942.

Frk. Jacobsen fik begyndt at spille i kirken på sit stueorgel. Da lærer Jensen kom, så udvirkede han, at kirken selv fik et harmonium, så han også blev organist.

2. Som forskolelærerinde blev ansat frk. Kuure fra Bornholm. Hun var her et par år.

3. Frk. Litvert.

4. Lærerinde frk. Kirsten Due. Hun har været opdraget på et børnehjem. Derfor forsvare hun børnehjemmene i en avisartikel 26. 11. 1947.

5. Lærerinde frk Kirsten Bangsgaard.

Kvanløse sogns sognefogeder.

1. Gmd. og sognefoged Peder Larsen, matr. nr 5 Kvanløse, født 1744, død 1825. Han var sognefoged fra 1780 til 1807. Datteren blev gift med

2. Gmd og sognefoged Jens Pedersen f. 1774 i nr 10 Kvanløse blev sognefoged fra 1807 til han døde 1821.

3. Gmd og sognefoged Hans Larsen, f. 1786 i nr 2 Kvanløse blev sognefoged fra 1821 til han døde 1831.

4. Gmd og sognefoged Jens Jensen, f. 1801, købt nr 7 Kvanløse i 1830 blev sognefoged fra 1831 til 1875. Han døde 1880.

5. Gmd og sognefoged Hans Larsen f. 1833 i Igelsø nr 8. Blev sognefoged fra 1875 til 1886. Han frasagde bestillingen, da Højre efter Jyderupslaget for friheden ville påtvinge Venstre skatter efter provisoriske love. Hans Larsen døde 1907.

6. Gmd og sognefoged Niels Jensen, Brorfelde nr 2 blev sognefoged fra 1886 til 1906. Han var ikke politiker. Sognet havde ingen højremænd, der kunne læse og skrive.

7. Gmd og sognefoged Ole Andersen, f. 1856 i Sasserup, fæster af gård nr 4 Kvanløse. Han var sognefoged fra 1906 til han døde i 1932. Da sønnen havde udført arbejdet for faderen, så blev

8. gmd og sognefoged Axel Andersen sognefoged fra 1932. Han var da ejer af gård nr 8 Kvanløse.

KVANLØSE OG HAVREMARKEN

Kvanløse by har navnet efter planten qvan. Den har vokset frodigt her, da her var store søer, før der blev afvandet. Enghauen var en stor sø, og moserne på nr 10a og 7a stod som søer.

Der har før været flere byer af samme navn, men de er forkortet som Vanløse ved København eller forandret til Kvarmløse.

Af planten kvan er der to arter, en land- og en vandkvan. Bladet Samvirke havde et billede deraf den 6. 7. 1943. Det opbevares i sogne-museet. (1)

Stednavnskontoret har meddelt, at biskopper har skrevet ud til provster og stavet navnet på følgende måder: i 1315 Quamløse, 8. 4. 1320 Quamløse, 5. 7. 1388 Quamløse, 2. 6. 1406 Quamløse.

Bogstavet Q er blevet brugt til ca 1870. I ca 1940 er et d taget bort fra navnet, så det nu staves Kvanløse.

De bynavne der ender på "løse", er fra det 4. eller 5. århundrede, men bebyggelsen er betydelig ældre end navnet. På matr nr 11 lige bag ved købmandsstedet er der optegnet et gammelt gravsted i 1955. Det havde været ågnet før, måske da den store dæksten er taget bort. Bakken kaldes for Baunbakken. Der blev fundet oldnordiske bebyggelser, da købmand Hansen byggede 1955.

De byer, hvor navnet ender på løse, er med et stort jordtilliggende og udsrakte engdrag, moser og vandløb med gode græsgange, thi kvik gror godt der. Der gættes på, at en mand har begyndt der med en kvægavlsgård, en parallel til de norske og svenske sætergårde, og dette er så med tiden blevet til en by. En mængde byer med navn, hvor endelsen er -løse, var langt op i middelalderen i en enkelt mands besiddelse, men da de gik over til agerdyrkning, så blev der plads til mange.

I det 12., 13. og 14. århundrede var der ingen selvejerbønder i Merløse herred, i Tuse herred var der 4 selvejere, men i Odsherred var der 26 selvejerbønder. De skulle betale skat til Kronen i lighed med godserne. Selvejerne var i middelalderen de eneste, der blev kaldt for bønder. En fæstebonde blev kaldt for landbo.

I et skøde Niels Jensen nr 9 Kv udstedte på en enghavelod i 1857, blev Niels Jensen kaldt for selejergårdmand.

Vi fik Stavnsbåndets løsning i 1788, men den ringeagt, som bondestanden blev vist, holdt sig til ca 1870 - 80. Først derefter begyndte den folkelige frihed for bonden.

Kvanløse kirke har i en lang årrække hørt under Vemmetofte. Men sognet blev delt, da hr Axel Laugesen Brocks datter blev gift med Albrecht Engelbrechtsen (Brydelsbak) til Torbenfeldt. Som arv kom meget af Kvanløse sogn under Torbenfeldt. Fru Gertrud, der anden gang var gift med Herman von Oertzen, efterlod gården til sin søn hr Engelbrecht Albrechtson Bydelsbak, en meget betydelig mand, død 1492. Hans datter Mette blev gift med rigshofmester Mogens Gøye, død 1544. Over hans ejendomme findes en jordebog. Han ejede Kvanløse, Igelsø, Brorfelde og Holløse. Det er hele sognet, hvis hartkorn i 1688 var 307 td. Efter Mogens Gøyes død blev godset atter delt. Hovedgården Søgård var da ejer af alle gårde i Kvanløse.

Stednavnskontoret har meddelt: Fra en jordebog for en godsejer i 1338 var der i Kvanløse købt et jordbrug til fire plove (ploven var da en krog, måske med jern på spidsen). Målet på jorden var dengang, hvad en plov kunne udrette om året. Det er købt af roskildebispens. Hvert år til kyndelmissedag, 2. 2., skulle svares en afgift deraf på: 2 td rug, 2 td byg og 2 td havre, et fedt svin, et får, et lam, 2 gæs, 4 høns, noget smør og en mark i sølv. Sølvet blev udtalt mark, men beregnet til et pund.

Biskop Oluf i Roskilde overdrog sine skoledisciple den afgift af jorden, han havde købt i Kvanløse, til underhold af fattige skoledisciple og til deres bespisning.

De Krongodset oprettede ryttergårde, så gav roskildebispens 1570 den jord, han havde købt i Kvanløse til ryttergårde.

I Holbæk bys historie fortæller Albert Thomsen: Christoffer Packs lensmand på Holbæk slot forvaltede i 1574 Igelsø len. Packs arvinger overleverede lenet til staten 6. 7. 1608. Den nye lensmand hed Anders Dresselberg. Samme dag udstedtes kongens følgebrev til bønderne i lenet om at lyde lensmanden. Fra 1627 fik Mogens Packs Holbæk og Igelsø len i 15 år. Forleningsbrevet af 4. 2. 1627.

I Rigsarkivet er en jordebog fra 1635 til 1636 over Igelsø len Kvanløse 2 bøndergårde og 1 hus (ryttergårde nr 2 og 3 hus nr 43), Holløse 1 bgd, Ugerløse, Nyrup 1 bgd, Mogenstrup 2 bgd, 1 hus, Algestrup 3 bgd, Haveborup 2 bgd, ialt 11 gårde og 2 huse. Disse gårde havde deres faste afgift og var arvefæstere, derfor var de ikke med i fællesdriften i byen.

Da ryttergodset blev ophævet, så gav krongodset jorden i Kvanløse tilbage til universitetets fattige disciple i Roskilde. Derfor står der på bykortet 1789: De universitetsgårdes jorder har arvefæste, så der kan handles med dem som med ejendomsgårde.

Matr. nr 2a Kvanløse.

I 1681 har billedsnitter Lorentz Jørgensen købt nr 3, men det har næppe været andet end bygningerne, og jorden har nr 2 måttet overtage. Gården står indført i tingbogen i 1853 som Kvanløsegård.

Lars Jensen har fæstet nr 2 i 1789. Sønnen Hans Larsen blev fæster 1812. Han blev sognefoged 1821 til han døde 1831. Enken, Karen Marie Nielsdatter solgte gården til skomager Nielsen fra Holbæk. Han solgte snart efter til krigsassessor Mangold. 1835 er der skøde på gården til Jørgen Lund Delling, f. 1801, og hustru Kirstine Jensen, f. 1804. De var fra frederikssundegnen. Delling har fraskilt 7 td land i 1845, som han byggede nr 2c på. Nr 2b var frasolgt 1805 med 2 td land til Anders Jensen.

J. L. Delling solgte gården nr 2a med et jordtilliggende af 41 2870/14000 td land til møller Peder Mørk fra Holbæk. I 1850 var i huset Ane M. Andersdatter f. 1791, Lise Mørk f. 1814 og Marie Mørk f. 1827. Peder Mørk er da gift med Christiane Henriksen fra Kalundborg. Hun var enke efter kgl måler og vejer Henriksen. Da de kørte hjem fra Kalundborg den 8. 9. 1852, så faldt Peder Mørk i Nørre Jernløse af vognen og brækkede halsen, så han døde. Enken havde 4 døtre med sin første mand. En blev gift med Johan Thomsen, Kvanløse, han blev kromand i Tersløse. En blev gift med gmd. Hans Andersen, Ugerløse. En blev gift med tømrer Jens Peter Andersen, Havremarken. Den yngste, Henriette Henriksen, f. 1835 blev gift med Ole Jensen, f. 1831, søn af sognefoged Jens Jensen, Kvanløse. De fik så Kvanløsegård 24. 6. 1853. Ole Jensen passede gården ret godt, særlig passede han hestene godt. Han havde en gråskinlet hoppe, der fik Landboforeningens anerkendelse. Museet har et billede af gården og hestene. Et år der var byg på Blandebjerg, og de havde skyndt sig med at binde og stille sæden op inden aften, så kom der om natten en storm, som blæste al sæden ned i skelgroften mod Søgårdsmarken.

Ole Jensen og Henriettes børn. 1. Petrine Jensen f. 1854. 2. Mari-ane Jensen f. 1857. 3. Anders Frederik Jensen f. 1863. 4. Juliane Jensen f. 1867. 5. Carl Chr. Jensen f. 1869. 6. Frederik Jensen f. 1871.

Guldbryllup i Kvanløse kirke fejredes 4. 3. 1903 af gmd Ole Jensen

og Henriette af Kvanløse. Guldbrudeparret med børn og børnebørn nød den hellige nadver i kirken i overværelse af mange venner. Ole Jensen var 73 år, hustruen 67 år, de nyder begge megen anseelse og er meget afholdte. De oplevede at holde diamantbryllup.

Gmd. Peder Rasmussen fik skøde på gården 9. 12. 1910, men købte den i juni af Ole Jensen, som flyttede til Hong hos en datter og datterdatter.

Peder Rasmussen er født i Audebo, og hans hustru Marie er skovfoged Nielsens datter i Hagested.

Ved en storvask 31. 5. 1911 gik der ild i gården, og alt brændte.

Matr. nr. 2b Kvanløse.

Matr. nr 2b er solgt fra gården nr 2a i 1805 med et tilliggende af 16 skp land til Anders Jensen. Det var den gamle gård nr 3, og det er sikkert det gamle stuehus, der var lavet om til to lejligheder. Den gamle smedie fulgte med.

I 1849 købte Jørgen Lund Delling det af Anders Jensen. Som lejer i 1855 og før den tid boede her indsidder Niels Nielsen, f. 1810. Han var søn af gmd i nr 4, Niels Pedersen. Han blev gift med Birthe Willadsen, f. 1816. Deres børn: Niels N. f. 1849 og Birthe N. f. 1854.

Den 31. 5. 1860 fik Michael Christensen skøde på nr 2b.

Den 19. 6. 1874 fik Hans Peter Nielsen skøde på nr 2b.

Som lejer var da Christian Larsen, fra 1879 sønnen Hans Larsen.

Den 31. 12. 1888 fik Ole Christian Jeppesen skøde på nr 2b.

Den 24. 4. 1889 har hestehandler N. Nielsen fået skøde på nr 2b, og han købte 18. 6. 1889 af Benth Søren Henriksen nr 2c med 7 td land og det hus, der siden blev solgt til Ferdinand Sørensen.

Niels Nielsen, f. 1859 og gift med Ane Sofie Hansen fra Grandløse, f. 1860. Deres børn Hans Chr. N. f. 1885, Hans Peter N. f. 1886 og Jens Chr. N. f. 1889.

Niels Nielsen havde boet på vejen mod Vallestrup og var slagter og hestehandler. I Kvanløse lod han bygge det nuværende pæne stuehus og stald. Derved fik han ret til at nedbryde huset med de to lejligheder.

Den 25. 7. 1904 fik Ferdinand Pedersen skøde på nr 2b og 2c.

Den 26. 7. 1914 fik Anton Kristensen skøde på nr 2b og 2c.

Han solgte smedien som nr 2d til et interessentskab af 3 gårdmænd.

Han solgte huset som nr 2e 21. 5. 1920 til arbmd. Ferdinand Sørensen.

Den 16. 6. 1920 solgte han nr 2b og 2c til gmd. Marius Hansen nr 3a.

Matr. nr 2d Kvanløse.

Smedien har ligget der for ca 1860. Jeg husker smed Christian Hansen. Han blev uddeler for Brugsforeningen 1. 4. 1887, og den havde så til huse hos ham indtil Brugsforeningens bygning blev bygget 1905. Smedien ejedes af hestehandler Niels Nielsen. Der har boet to eller tre smede, for et interessentskab bestående af gmd. Ole Andersen, gmd Jens Jespersen og gmd. Carl Larsen købte den ca 1919. Smed Chr. Christensen kom ca 1922 og er der endnu. Da gmd. Carl Larsen rejste fra byen i 1936, så købte gmd. Ejner Pedersen deres part, og han ejer smedien endnu.

Matr. nr. 2c Kvanløse.

Matr. nr. 2c var 7 td land, som Jørgen Lund Delling udskilte fra gården i 1845 og byggede sig et sted derpå. Det blev solgt til sadel-

mager Benth Soren Henriksen 1883. I 1886 havde han nogle grise, der gned sig mod skillerummet, så der gik ild, og huset brændte. For at få assurance fik han påbud om at opføre et nyt hus. Det flyttede han ned ved gårdens markvej.

Matr. nr. 2e Kvanløse.

Det blev nr 2e. Det er med to lejligheder og haver. Nr 2b ejede 2c, 2d og 2e, indtil Anton Kristensen i 1920 solgte væk. Nr 2e blev solgt til Ferdinand Sørensen med lejer Lars Peter Pedersen og Klara. De boede der til L. P. Pedersen døde 1952. Derefter flyttede hustruen Klara til en datter i Undløse. Ferdinand Sørensens svigersøn Niels Sørensen har nu købt huset. Ferdinand Sørensen og Johanne havde den lykke at fejre sølvbryllup 11. 11. 1935 med trykt sang, der synges på melodi som: Nu dages det brødre.

Matr. nr. 3a Kvanløse.

Her var fæster Henrich Nielsen. Han var født i Asmindrup. Gården hørte da under Søgaard, der gerne gav en god gård til deres bedste landsoldater. I 1750 kom her fæster Vesti Nielsen. Han døde som ung mand. Hans enke Karen Jørgens blev derefter gift med Anders Gabrielsen fra Vallingrød i 1763, og han blev fæster her. Han var en dygtig og blev en anset mand, så det er ham, der har været oldermand for og under fællesdriften. Derfor blev det ham tilbudt at vælge, hvilket jordstykke han ønskede ved udskiftningen. Som gammel kending af jorderne, så valgte han det højtliggende, hvor de fleste tønder land var til at beså, fri for sure strækninger med kvik. Det fortælles, at der på gården var ene blakkede heste med en mørk stribe hen ad ryggen.

I Eriksholms skifteretsbog ses, at Anders Gabrielsen er død 1799. Hans første hustru døde 1771. Men så må han være blevet gift igen, ti i præstens embedsbog står, at enken blev gift med gmd Jens Jørgensen i Nørre Jernløse.

I 1799 er så Niels Hansen blevet fæster af gården nr 3a, da den var nabo med nr 2a, og den gamle nr 3 forlængst var nedlagt, og de fik nyt metrikelnummer ved udstyknngen.

I 1833 blev gården fæstet af Anders Andersen fra Carlslunde, f. 1802 i Flyng ved Hodehusene. Hans hustru var Anne Pedersen, f. 1805 i Snoldelev, og deres børn Jens, f. 1828, Niels, f. 1831 i Carlslunde, Johanne, f. 1833, Lars, f. 1835, Karen, f. 1837, Peder, f. 1839, Hans, f. 1842 og Christian, f. 1850.

Anders Andersen har købt gården af Rottbøl på Ladegården 11. 6. 1867. Sønnen Niels havde udlært som væver i Snoldelev. Da han engang var hjemme på ferie, skulle han skyde en sten. Skuddet gik for tidligt af og tog hans ene hånd. Nu kunne han ikke være væver. Da sagde hans søskende: Lad ham få gården, der ellers var tiltænkt Lars. Lars blev så fornærmet, at han rejste og ikke kom i hjemmet siden. Han fik en god plads på Tuborg, så han fik lov til at gå der, så længe han kunne løfte et nøgleknippe. En søn af ham har engang besøgt faderens brodersøn Chr. Andersen.

Anders Andersen døde 1870 og hustruen Anne døde 1874.

Niels Andersen var gift med Ane Nielsen, f. 1844 i Soderup. Deres børn var: Anders Christian, f. 1875 og Hans, f. 1878. Niels Andersen lod det halve af stuehuset opbygge i 1875. Så byggede han nordlænge ad to gange. Han døde allerede i 1888. Så fik enken Ane Nielsen læst adkomstskøde og ledede gårdens drift, til sønnen Christian Andersen blev gift.

Det skete med Johanne Nielsdatter, f. 1875, datter af gmd. Niels Pedersen, Nordgård. Christian Andersen var så godt som bestyrer for sin mor, fra han var fjorten år.

Til gården hører et vange matr. nr. 39. Det ligger lige ud for gården, da den lå vest for ringstedvejen, meget indeklemmt. Hvornår dette vange er tilkøbt vides ikke.

Efter tingbogen har Chr. Andersen først fået skøde på gården den 24. februar 1897. I 1905 er frasolgt nr 3b til Kvanløse Vandværk, men uden vej, så vandværket har årligt betalt 2 kr for vej over nr. 4a.

Niels Andersens enke døde 1912.

Chr. Andersen har i 1907 ladet bygge det halve af stuehuset. Allerede i 1899 blev nordlængen undermuret og sønder og øster længer nybygget. På nr 39 blev der opført en stor stakkehjelm, og alt blev efter svigerfars ønske opført solidt og godt. Den gode villa med stald og 8 a 9 td land god jord på matr nr 2b og 2c købte Chr. Andersen i 1931 til en høj pris af Anton Kristensen. Derved fik Chr. Andersen direkte adgang til sin mark. Det er den eneste gård, der har beholdt sine enghaveparter.

Chr. Andersen og Johannes børn var: Laurits Andersen, der kom til at bo på egnen ved Tissø, og Astrid Andersen, f. 1897, d. 1953. Hun blev gift med Marius Hansen, f. 10. 4. 1890, søn af Rasmus Hansen, Morsø.

Marius fik gården i forpagtning, og Chr. Andersen boede så i villæen. Efter få år blev Astrid angrebet af leddegigt, og hun måtte bæres ud, da gården brændte i 1942. Det var en pyroman, som fik lyst til at se ild, da han kom der forbi, gik ind i stalden, fik noget halm, som han satte ild i og bar op på loftet. Derefter gik han til Holbæk og meldte det til politiet. Da gården var bygget godt af bedste materialer, så holdt det, og da der lå sne på taget, så blussede det ikke op, men de fleste dyr og lidt indbo blev reddet. Gården og stakhuset blev nu flyttet lidt ud på marken, og da Astrid var syg, så flyttede de sammen i det store nye stuehus.

Chr. Andersen og Johanne havde den store glæde at holde guldbryllup den 2. 11. 1944. Chr. Andersen døde i juni 1949, og hustruen Johanne døde 9. 5. 1953, og datteren Astrid døde 23. 5. 1953.

Gmd. Chr. Andersen havde før sin død tilskrevet datterens søn, Erling M. Hansen, den nyudflyttede gård som slægtens ejendom. Da Erling Hansen havde lært tjenesten så godt, så blev han udskrevet som løjtnant. Så kom han hjem en tid og hjalp til, så han i maj 1957 kunne overtage gården og gifte sig med en datter af gdr. Jørgen Nielsen, Holløse.

Den 1. 5. 1957 flyttede Marius Hansen tilbage til sin gamle villa, matr. nr. 2b, Kvanløse. Her havde Wilhelm Andersen boet i en del år. Nu flyttede de til Tjebberup.

Gårdene i Kvanløse sogn blev som frigårde, da hovedgården Søgård blev solgt til Tolløse Gods i 1670. Gårdene fik forskellige ejere, men de blev helt fri for hoveriarbejde. Det spurgtes, så folk navnlig fra københavns-egnen kom hertil. I 1833 er Anders Andersen kommet hertil fra Karlslunde.

Matr. nr. 4a Kvanløse.

Efter godsets fæstebog er fæster Hans Knudsen født 1751 i Setofte ved Kyringe. Han blev gift 1775 med Maren Hansdatter, f. 1755. Det blev dem, som flyttede gården ud ved Møllebakken. Af den gamle gård er endnu huset, som arbmnd Christian Jensen har, nr 4e.

Efter Hans Knudsens død 1805 er enken gift med Niels Pedersen, f. 1777 i Kvanløse. Deres børn: 1. Knud Nielsen, f. 1806, d. 1893 fik fæstet gård nr 1 i Brorfælde. 2. Jens Nielsen, f. 1808, blev skrædder i Kvanløse nr. 34. 3. Niels Nielsen, f. 1809, blev husmand uden jord på nr 2b, Kvanløse.

4. Karen Nielsen, f. 1809 blev gift med smed Peder Knudsen i nr 35, Kv.
 5. Søren Nielsen, f. 1812 blev gårdmand i Alkestrup. 6. Christen Nielsen, f. 1815 blev væver og bosat i Sønder Jernløse by.

Niels Pedersen døde 1816. Enken Maren Hansdatter er gift 1817 med Hans Christensen. I Ladegårdens fæstebog er Hans Christensen blevet fæster 1816. Deres børn: 1. Bodil Hansdatter, f. 1818 gift med Peder Andersen fra nr 7 Kv. De boede længst i Korsvejshuset ved Vinstrup, men til sidst i nr 33 Kv. 2. Hans Hansen, f. 1819. Han overtog gården ca 1844, og allerede 1846 blev gården købt til ejendom af godsejer Rottbøl. Rottbøl fik tilladelse til at sælge af gårdhartkornet for 1300 rigsbankdaler pr td hartkorn. En første prioritet på 520 rbd. blev stående i hver gård, og så fik han en anden prioritet af Ladegården på 2000 rbd.

Hans Hansen blev gift med Maren Olsdatter, f. 1807 i Soderup. De fik kun en datter Krestine Hansen, f. 1846. Hun ses i Tåstrup slægtens historie side 14 som gift med Niels Jensen, Spånbækgård, Tåstrup.

I 1881 solgte Hans Hansen gården her i Kvanløse og flyttede ud til datteren i Spånbækgård. Køberen var Ole Andersen, f. 1856 i Sasserup. Købesummen var 47040 kr. Den 26. 3. 1881 blev Ole Andersen gift med Birthe Sophie Nielsen, f. 1858 i Tornved. Det var en firelænget gård de overtog 1881, købt lidt dyrt efter datidens priser med de lave kornpriser, kapitelstaksten for rug i 1880 - 1881 var 15 - 16 kr, men i 1882 og nogle år efter var den 11 kr.

Det holdt hårdt i de første år for disse unge at skaffe til alle udgifterne, men med jernflid og viljestyrke som få har det, lykkedes det at komme over det, indtil vi fik andelsmejeri og -slagteri og dermed bedre priser på varerne, som skulle sælges. Det er lig med Chr Davidsen i Hol-løse, der klarede sig igennem ved fedning af kalve.

Ole Andersens og Birthe Sofies børn: gmd Niels Peter Andersen, f. 1883, møbelsnedker Hans Chr. Andersen i København, f. 1885. Farmer Carl Emil Andersen, f. 1887 er i Amerika. Ejner Andersen, f. 1889, gmd i Sand-by. Gmd og gårdejer Axel og Alma Andersen, begge ejere af gårde her i byen og født som tvillinger i 1895.

Ole Andersen fik undermuret staldlængen i 1902, fik bygget ladelængen med øst om i 1907 og fik nedrevet den nordre længe. Stuehuset blev ad to gange rettet op med nye vinduer og bjælkerne lagt oven på remstykket. I museet er et fotografi af den trelængede gård. Ole Andersen har tilkøbt huset nr 5b og part i nr 2d. Fra gården er frasolgt den gamle byggegrund nr 4b med hus i 1896 til Anders Martin Hansen. Enghaven solgt fra som nr 4c i 1881. Nr 4d - en trekant syd for møllevejen - i 1891 solgt til nr 30 i Havremarken.

Ole Andersen har været medlem af Sognerådet, formand for Udflytternes Brandforsikring og Kvanløse Brugsforening og sognefoged i 26 år.

Han og hans hustru opnåede den store glæde den 26. 3. 1931 at fejre deres guldbryllup. Ole Andersen døde 1932. Enken, B. S. Andersen fik adkomstske på gården. Datteren Alma Emilie Andersen fik ske på gården den 4. 1. 1934. Samme år lod hun bygge et stort og tilsvarende stuehus nord for den trelængede gård.

Den 1. 5. 1937 har en karl sat ild på gården, for at han kunne få erstatning for sit tøj. Udlængerne brændte og sammen med dem en mængde dyr.

Gårdejer Axel og Alma Andersen blev gift 1938 med gårdbestyrer Ejner Pedersen, f. 1903.

Enke Sofie Andersen, f. Nielsen er død 1940. Hun har fortalt om gamle skikke. De opbevares på museet.

Matr nr. 4e Kvanløse.

Er huset, som var en længe af den gamle gård, da den lå i byen, samt gårdens vænge. Det er købt af Anders Martin Hansen i 1896 fra Ree, Ladegården. Solgt til Peter Christian Hansen 1902. Skøde til Anton Laurits Petersen 1910.

Skøde til enke Kirsten Marie Pedersen i 1925. Hun har beholdt det stykke jord foran huset ned til gadekøret som nr 4e. Men på bykortet 1789 er det gadejord, altså byens fællesejendom. Hvornår det er taget ind under nr 4 er ikke let at finde ud af.

Arbejdsmand Hans Christian Jensen, f. 1901 har købt huset 1925, og han bor der endnu. Han er søn af bødker Peder Jensen. Chr. Jensens hustru var fra Grundløse. Deres datter, Meta Jensen, er 1942 gift med landmand Henry Hansen, Tåstrup.

Husejer Chr. Jensen og hustru fejrede sølvbryllup 1947. Datteren, Betty Jensen er gift med fodermester Knud Sørensen, Snevre.

Matr. nr. 5b Kvanløse (Ejer nr 4a)

Denne Matrikel nr udskilt 24. 5. 1860 fra nr 5a fra Peder Jespersen til Jakob Christensen, der da har ladet huset bygge. Det er solgt 1870 til høker Lars Pedersen, f. 1805 . Han var fra Soderup og var gift med Caroline Hansen, f. 1821, datter af smed Hans Pedersen, nr 19 Igelse. Deres børn: Birthe Marie Pedersen, f. 1854 og Hans Peder Pedersen, f. 28. 2. 1861 i Kvanløse sogn. Lars Pedersen lod bygge den udbygning, som endnu ses ved huset med et stort vindue ud mod vejen og dør ind fra syd. Den skulle bruges som butik. Lars Pedersen døde 1872.

Enke Caroline Pedersen har af Morthen Jespersen købt matr. nr 43 Kv og er flyttet derind og har så lejet nr 5b ud til Anders Hansen, Havremarken.

I 1906 har Caroline solgt nr 5b til skomager Frits Julius Nielsen for 1000 kr. Hun forlangte 1100 kr, thi der følger altid lidt med, f. eks. en vidiekurv. Den ville skomageren ikke betale med 100 kr. Nielsen havde så butik, hvor der før var høkerhandel. Nielsen byggede sit eget sted i 1912 og solgte nr 5b til gmd Ole Andersen i nr 4a, og siden har det hørt til gården. Christian Rasmussen og Kristine boede der i mange år, og Kristine malkede på gården.

Matr. nr. 5a Kvanløse.

Her var fæster og sognefoged fra 1780 til 1807 Peder Larsen, f. 1734 i Snevre, hustruen Kjersten Pedersdatter, f. 1749, børn: Kirsten Pedersdatter, f. 1774, Peder Pedersen, f. 1779, Ane Marie Pedersdatter, f. 1780 og Karen Pedersdatter, f. 1781. Hun blev gift med Jens Pedersen i nr 10a i efteråret 1802. På bykortet 1789 er her fæster Peder Jensen.

Eriksholm har indsat 16. 6. 1807 fæster Jesper Mortensen, f. 1779, døbt 29. 8. 1779. Forældre: Morten Hansen, gmd i Baldersbrønde og hustru Sidse Jespersdatter. Jesper Mortensen er 25. 7. 1807 blevet gift med Kirsten Andreasen, f. 1785 i Vasby. Deres børn: 1. Ane Jespersdatter, f. 1. 2. 1808, 2. Kirsten Jespersdatter, f. 2. 5. 1809, 3. Boel Jespersen, f. 1811, 4. Morten Jespersen, f. 1812, 5. Karen, f. 1814, 6. Morthen, f. 1815 7. Lars, f. 28. 4. 1817, 8. Peder, f. 18. 3. 1819, 9. Sidse Marie, f. 1822 10. Margrethe, f. 1824, 11. Anders, f. 1828.

Da Jesper Mortensen i 1833 havde været i skoven for en vaver i Sønder Jernløse og karte hjem derfra, fik han et apopleksisk anfald og faldt

af vognen uden at vide, hvor han var. Han slæbte sig ind på marken ned mod Thomas Jensen i nr 12. Denne kom tilfældigvis ud og hørte en stønnen og klagen. Thomas Jensen tog ham på ryggen og bar ham til hans hjem. Han vedblev at være lam, men levede 22 år indtil han døde 1855 i sit 76. år. Kirsten Andreassen døde 1874 89 år gammel.

Jesper Mortensen havde gården i fæste til 19. 6. 1854, så bestemte han, at Peder, der var 35 år og havde tjent penge som købmandskar, skulle have gården. Peder Jespersen købte gården af Rottbøl, Holbæk Ladegård 1854 for 5000 rdl. En 1. prioritet på 520 rdl skulle stå fast i gården, en 2. prioritet på 3500 rdl fik lov at stå uopsagt i 5 år, og restbeløbet 980 rdl betaltes kontant. De gamle fik frit ophold som aftagt.

Morthen, der var fire år ældre, var ked af, at han ikke fik gården, men så købte han nabohuset nr 43, for om han kunne forhindre broderen i at komme ud i marken. Da de 5 år var gået, så kunne Peder bygge en ny gård oppe ved Skabesmosen. Morthen Jespersen blev gift og fik en god gård i Kvarnløse.

Peder Jespersen blev 3. 8. 1855 gift med Maren Jensdatter, f. 1833 som datter af sognefoged Jens Jensen, Kvanløse. Deres børn:

1. Ane Kirstine Jespersen, f. 1858.
2. Niels Peder Jespersen, f. 1861, fik en gård i Sandby.
3. Karen Marie Jespersen, f. 1863.
4. Carl Jespersen, f. 1865, rejste til Amerika 1881, var hjemme i 1884 og på Vallekilde højskole, før han drog tilbage til USA. I museet findes et fotografi af ham.
5. Jens Jespersen, f. 1868. Da faderen døde i 1898, overtog Jens gården i 1899.
6. Karen Jespersen, f. 1871, blev gift med Eggert Rolsted. De fik et dejligt hjem i Brændholt.
7. Kirsten Jespersen, f. 1873 blev gift med amtsrådsmedlem Lars Peter Larsen, Igelsø.

Peder Jespersen havde syn for orden. Det sås i mark, gård og have. Han solgte den gamle gårdsplads og stuehus nede i byen og to grunde, på den spids Ringstedvejen fraskar imod øst i 1860, nr 5b og 5c.

Peder Jespersen døde 1898. Enken Maren Jensdatter har overdraget gården til sønnen Jens Jespersen i 1899. Hun døde i 1907. Præster Vinds gravtale over hende findes i museet.

Jens Jespersens søster Karen, der var hjemme, vedblev at styre huset, indtil hun ville på højskole. Så fik de Vilhelmine Jensen, f. 20. 10. 1877 i egnen syd for Roskilde, til at styre huset for Jens Jespersen. Da Karen kom tilbage, så fik Mine plads hos David Jensen, Ågerup. L. P. Larsen, Kvanløse, der var fætter til Jens Jespersen, blev mellemmand til at få Mine tilbage igen, da Karen blev gift med Eggert Rolsted. Vilhelmine fortsatte som husbestyrerinde, til hun blev gift med Jens Jespersen. Deres børn: 1. Frede Jespersen, der blev gift med Lydia Jensen den 7. 7. 1935. De havde Jespersens gård i forpagtning til 1. 4. 1943, da de købte en gård med 55 td land i Nr. Lallenderød. Den havde de til 15. 4. 1948. Da overdrog Lydias fader, Lars Peter Jensen, dem sin gård i Igelsø. Den har matr nr 3a. Her blev Frede nu valgt ind i sognerådet.

2. Carl Jespersen blev 27. 4. 1941 gift med Dagny Boll. De fik en gård i Gislinge, hvor Carl Jespersen nu er formand for Brugsforeningen.

3. Margit Jespersen er 23. 4. 1943 gift med Georg Jensen fra Tuse. De blev forpagter af fru Jespersens gård indtil 1. 4. 1951, så købte Georg Jensen den.

Gdr. Jens Jespersen kom til at udrette en del her i sognet. Han var medlem af sognerådet og menighedsrådet, samt med i flere foreninger. Hans venlige sindelag og hans evne til at kunne tale med alle, bevirkede, at mange kom frit til ham og fik vejledning om, hvad de havde på hjerte.

J. Jespersen har solgt byggegrund til Hans Peter Rolsted , matr nr 5e, 1902. Til Kvanløse brugsforening, matr. nr. 5f, 1905. Til skomager F. Julius Nielsen, matr nr 5h, 1912. Til maler A. Andersen i enghaven, matr nr 5i, 1918. Tillægsjord, matr nr 5k, 1928 til brugsforeningen og tillægsjord, matr nr 5l, 1928 til skomager Nielsen.

Gdr. Jens Jespersen døde 26. 10. 1929.

Hans enke, Mine Jespersen, har solgt byggegrund, matr nr 5m, til barber Larsen i 1934. Hun lod bygge en villa, matr nr 5n i 1935. I 1943 solgte hun den til sognefoged Axel Andersen. Byggegrund, matr nr 5q solgtes i 1949 til mekaniker Jørgen Rasmussen.

Mine Jespersen solgte Riisbjerggård til svigersønnen, Georg Jensen, den 1. 4. 1951. Derefter betalte han for at Mine kunne blive plejet på De gamles Hjem i Sønder Jernløse, til hun døde den 6. 2. 1953.

Gdr. Georg Jensen har af Holbæk Amt købt vej ind på marken imod vest og anlagt vej. Har så solgt byggegrund, matr nr 5r, i 1952 til dyrlæge Hans Madsen, der i 1956 købte tillægsjord nr 5t. Georg Jensen har solgt byggegrund matr nr 5s i 1952 til mejerist Gunnar Jensen Solgt byggegrund 1953 til gdr Erik Siggaard ved siden af Gunnar Jensens, og endelig i 1957 endnu en grund til Erik Siggaard.

Matr. nr. 5c Kvanløse.

Matr nr 5c Kvanløse er 1860 solgt fra nr 5a af Peder Jespersen til H. P. Jensen. Han byggede stedet, solgte det i 1874 til hoker Peder Chr. Lund. Han solgte stedet igen i 1882 til Ole Mogensen fra Igalsø nr 6a. Han havde hokerhandel, men fik udsalg fra Kvanløse Brugsforening, som begyndte der. Da havde vi de lyseblå gendarmer, som kikkede i poserne og fandt varer, som det ikke var tilladt at handle med. Udsalget blev så flyttet den 1. 4. 1887 til smed Chr. Hønsen i nr 2d.

Ole Mogensen har ved et auktionsskøde solgt til broderen Chr. Mogensen, der solgte stedet 26. 3. 1912 til landpost Christian Hansen. Han solgte stedet igen 12. 9. 1922 til slagter Julius Peter Frandsen, f. 27. 6. 1885, gift med Jensine Frandsen, f. 22. 4. 1891.

Matr. nr. 5d Kvanløse.

Matr nr 5d er den gamle gårdsplads og have og stuehus, der var bygget af og med stråtag, solgt 13. 11. 1860 af Peder Jespersen til Nørre Jernløse og Kvanløse kommune. Det blev i følge skøde solgt 4. 6. 1902 til husmand Anders Hansen fra Havremarken. Han solgte haven mod gaden til tømrer Jens Peter Andersen i 1909. Det blev matr nr 5g. Han byggede huset på grunden.

Anders Hansens arvinger solgte nr 5d den 28. 11. 1918 til Hans Chr. Jensen, broder til Jens Jensen, Krogager. Datteren, der var gift med Jakob Jakobsen, Stestrup, solgte huset 15. 9. 1926 til Kvanløse kommune, og faderen flyttede til datteren. Hans Christian Jensen døde 1. 3. 1936. Siden kommunen købte huset, har det været beboet af Marie Petersen.

Matr. nr. 5e Kvanløse.

Matr nr 5e solgt fra nr 5a af Jens Jespersen til traskomand Hans Peter Rolsted, f. 30. 3. 1871. I sin soldatertid var han dragon i 1894, og han var på officerskolen i 1895. Han var gymnastiklærer og traskomager

og blev gift med Kristine født i Føllenslev. 1902 købte han nr 5e, 1750 kvadratalen til at bygge på.

Slægten Rolsted har stamtavle, der bliver fort. H. P. Rolsted havde en stor kundekreds og lavede et godt arbejde. Han var medlem af Kvanløse sogneråd og skolekommission og var vurderingsmand for Husmandskreditforeningen. De havde 3 døtre og 5 sønner. Vagn Rolsted fik tildelt et ur og diplom for godt redningsarbejde, da Marius Hansens gård brændte i 1942.

Kristine Rolsted døde 1938, og H. P. Rolsted døde 1942. Sønnen, Gunnar Rolsted, overtog trækoforretningen og huset og blev gift med Martha Petersen, datter af bmd. N. P. Petersen, Skippinge. De fik brevsamlingsstedet i 1944 efter Jørgen Larsen.

Matr. nr 5f Kvanløse.

Kvanløse Brugsforening.

For Brugsforeningen kom i gang blev der i 1884 dannet et interessentskab af gmd. Jens Jensen, Brøndholt, gmd. Lars Larsen, Igelse, gmd. Hermand Thorsen og gmd. Lars Peter Larsen, Kvanløse. De købte et damptærskværk. Samtidig foreslog formanden Jens Jensen, at de købte til fordeling olie, petroleum, sukker, mel og flere andre ting.

Da Lars Larsen boede mest centralt, blev varerne sendt til ham, der så uddelte dem. Da naboerne hørte om den fordel fællesindkøbet betød, så blev der jo længer jo flere, som ville være med i indkøbet.

Den 6. 2. 1886 blev der startet en brugsforening, som begyndte udsalget den 20. 2. 1886 i nr 5c, Kvanløse hos skomager og høker Ole Mogensen (hvor nu P. Frandsen bor.) Den første formand var gmd. Lars Peter Larsen, Kvanløse, og til bestyrelsen valgtes: hmd. Jens Peter Nielsen, Høvrearken, gmd. Hans Larsen, Igelse og gmd. Niels Knudsen, Brorfelde. Senere blev der henlagt af overskuddet, så man kunne tilbagebetale aktierne og det lån, som var optaget for at kunne få et varelager.

Uddeleren forlangte 7% af udsalgssummen og 200 kr i husleje. Det blev forkastet. Smed Chr. Hansen gav et tilbud på leje af udsalget og løn, som blev antaget, og der blev begyndt hos ham den 1. 4. 1887. Til regnskabsfører blev valgt lærer Larsen. I 1894 var omsætningen 19045 kr. Uddeler Chr. Hansen døde, og som ny uddeler blev antaget tømrer Niels Jensen fra Agerup den 1. 4. 1895. Nu måtte butik og hele huset lejes af hestehandler Niels Nielsen. Den 17. 12. 1900 blev til regnskabsfører valgt hmd. Jens Hansen, Græsmarken.

Ved foreningens start blev den indmeldt i Fællesforeningen, men da en del jyske foreninger pludselig udtrådte, blev også Kvanløse Brugsforening udmeldt. Efter få års forløb foreslog hmd Jørgen Larsen at indmelde foreningen igen. Det vedtoges med 24 stemmer for og ingen imod i 1901. I 1902 blev til formand valgt gmd. Ole Andersen. I 1904 vedtoges det at bygge nyt udsalgssted. Tømrer Niels Kristensen gav et tilbud på 4760 kr. Det antoges. I 1905 var omsætningen 33332 kr.

I december 1908 blev lærer Axel Jensen valgt til regnskabsfører.

Uddeler Niels Jensen bad sig fritaget fra 1. 11. 1922. Som ny uddeler var anmeldt Fr. Mortensen, der var kendt af mange, fordi han havde været ansat hos Søren Winther i Holbæk. Han blev valgt. Han var da ansat som forvalter hos firmaet købmand konsul Smith i Næstved. Årsomsætningen medens Niels Jensen var her, nåede op på ca 75000kr. Samtidig skiftede vi formand. Ole Andersen trak sig tilbage, og Lars Peter Jensen, Igelse, blev valgt 8. 1. 1921.

Uddeler Mortensen døde pludselig 18. 5. 1946. Omsætningen det sidste

regnskabsår var 276811 kr. Den ældste søn, Hans Erland Mortensen, fik lov at afløse faderen som uddeler.

Efter lærer Axel Jensens død 1940 blev Lars Peter Jensen regnskabsfører og gdr Peter Hansen, Selvagergård dens formand. Lars Peter Jensen tog afsked som regnskabsfører 2. 2. 1956. I stedet blev valgt mejerist Gunnar Jensen. Den 1. 3. 1957 trak Peter Hansen sig tilbage som formand, og gdr Frede Jespersen blev valgt.

Matr. nr. 5g Kvanløse.

Matr nr 5g købt 14. 8. 1909 fra Anders Hansen i 5d til tømrer Jens Peter Andersen, f. 23.3. 1856. Han byggede huset og blev graver og ringer i 1917, indtil de flyttede til Holbæk i 1930. Han solgte huset til vognmand Jens Peter Jensen, Kvanløse, der udvidede udhuset, så der blev plads til bilen. Den 28. 3. 1936 solgte han stedet til gmd. Lars Mortensen. Han flyttede derind sammen med Martin og Laura. Lars Mortensen døde 25. 4. 1938. Derefter ejede Martin og Laura Mortensen huset. Martin Mortensen døde af overanstrengelse ved lynbranden den 22. 6. 1948. Siden har gdr. Chr. Mortensen stået som ejer af huset.

Matr. nr. 5k Kvanløse.

Byggegrund matr nr 5k købt 6. 12. 1912 for 500 kr af skomager Frits Julius Nielsen, f. 2. 8. 1875 i Stenmagle. Fra sit 10. til sit 17. år tjente han, men kom så i skomagerlære i St. Tåstrup. Som svend drog han på valsen til rhinegnene i Tyskland. Dernæst var han i København og Holbæk og arbejdede der, indtil han i 1902 lejede to kvistværelser af hestehandler Niels Nielsen nr 2b Kvanløse. En dag kl 2 kom han ind i Brugsen og købte en spegesild og spurgte, om mælkevognene var kort. Han syntes nok, at han havde sovet længe.

Han indlagde billet og blev 1902 gift med Marthilde Molin, f. 19. 3. 1876 i Sverrig. I 1904 lejede de lejlighed i nr 5b, men i 1906 købte de huset for 1000 kr. I 1912 solgte de det igen til gmd. Ole Andersen. Så byggede de på jorden, der var købt af Jens Jespersen for 500 kr. Huset kostede 4000 kr.

Nielson fik en stor kundekreds på grund af sit gode arbejde og sit altid gode humor. Nielsen døde 1950. Fru Molin døde 1957.

Matr. nr. 5m Kvanløse.

Matr nr 5m købt 1934 hos Vilhelmine Jespersen af barber H. Larsen, der er født i Undløse Overdrev og gift med en datter af smed Sørensen i Mogenstrup. Ved siden af sin forretning prøver han med penslen at fremkalde landskaber. De har også en stor have.

Matr. nr. 5n Kvanløse.

På matr nr 5n lod Mine Jespersen i 1935 bygge en villa til sig selv. Hun solgte den i 1943 for 19000 kr til sognefoged Axel Andersen, der 21. 6. 1938 var gift med Dagny Hansen, f. 1904, datter af enkefru K. Hansen Vester Såby.

Matr. nr. 5o Kvanløse.

Matr nr 5o solgt fra nr 5a af gdr. Geo g Jensen til maskinarbejder Jørgen Rasmussen, der lod bygge sig et pant hjem øst for Ringstedvejen.

Gdr, Georg Jensen har i 1953 købt ret til vej ind på marken for at kunne sælge byggegrunde imod vest af matr nr 5a's jord.

Matr. nr 5r og 5t Kvanløse.

Matr nr 5r solgt i 1953 til dyrlæge Hans Madsen. Han kom til Kvanløse i 1952 og lejede nr 33f af Verner Hansen. I 1956 har H. Madsen som till gsjord købt matr nr 5t.

Matr. nr. 5s Kvanløse.

Matr nr 5s solgt i 1953 Af Georg Jensen nr 5a til mejerist Gunnar Jensen, der 27. 9. 1953 blev gift med Else Eriksen, datter af bmd. Thor-kild Eriksen, Trellerup, Drøby. Gunnar Jensen er søn af Chr. Jensen, Bodal, Søndersted.

Matr. nr. 6a Kvanløse.

På bykortet 1789 er fæsteren gmd. Christen Jensen. Hans søn Morten Christensen, f. 1802 blev fæster 13. 12. 1834 og blev gift med Ingeborg Jeppesen, f. 1804. Deres børn: 1. Ane M. Mortensdatter, f. 1834. 2. Jeppe Mortensen, f. 1836. 3. Maren Sofie Mortensdatter, f. 1839. 4. Karen Marie Mortensdatter, f. 1844.

Efter Ingeborgs død er Morten Christensen blevet gift med Karen Larsdatter fra Tersløse, f. 1821. Deres børn: 1. Ingeborg Mortensdatter, f. 1852. 2. Lars Chr. Mortensen, f. 1853. 3. Kristine Mortensen, f. 1856. 4. Søren Mortensen, f. 1858. 5. Ole Mortensen, f. 1860. 6. Sofie Mortensen, f. 1861. 7. Niels Mortensen, f. 1865.

Morten Christensen havde livsfæste på gården fra Ladegården. Han fik tilbud om at købe sin gård for 3000 rdl. Men da han ikke turde sætte sig i gæld, sætte Ladegården hans gård til auktion, og Ladegården bød den op til 1000 rdl. Så måtte Morten Christensen købe gården 1875 med megen argrelse over så stort et tab. Vi havde krigspriser dengang.

Datteren Ingeborg fik et stykke jord yderst i marken, matr nr 6b i 1876 og blev så gift med Kristen Knudsen, f. 1837. Der var 9 td land, og hartkornet var 1 td 3 fdk 1½ alb.

Morten Christensen solgte i 1876 en enghavepart nr 6c til Christian Pedersen med 1 td land og et hartkorn på 1 skp ½ alb.

Morten Christensen solgte i 1876 en enghavepart nr 6d til tømrer Anders Jensen med ½ td land og et hartkorn på 2 fdk 1½ alb.

I Morten Christensens tid havde gårdene kun 3, 4 a 5 køer, og så var de skiftevis sammen om tyren. Den som kom for at få en ko løbet, skulle så betale en mark. Så blev ko og tyr sluppet løse i gården, og mændene fugtes ad ind for at ordne betalingen. Der blev så sat smørrebrød, øl og snaps ind, og medens de spiste og fik sig en passiar, så mente de nok, at koen var med kalv. Når konerne havde et ærinde til hinanden, så blev der altid opvartet med øl og smørrebrød.

I 1878 overtog sønnen Lars Chr. Mortensen gården for 40000 kr. Han havde 5 helsøskende og 4 halvsøskende, der hver blev lovet 12000 kr, når

forældrene døde. De ville nøjes med det halve, hvis de kunne få pengene straks.

Lars Chr. Mortensen blev lo. 12. 1878 gift med Marie Larsdatter, f. 1851, datter af Lars Christensen Tjørnede, og derfra fik de pengene til låns til Lars Mortensens søskende, der ville rejse til Amerika, tre halv- og to holskønske piger, som ellers syede for fremmede. Der har siden været forbindelse med dem.

Enke Karen Larsdatter døde 1898.

Lars Mortensen nåede at opbygge den søndre og den nordre længe og fik stuenuset undermuret. En stakhjelm blev bygget på den anden side af Ringstedvejen i 1926 for 4200 kr. Lars Mortensen var en stræbsom mand, der passede sin bedrift godt.

Deres børn: 1. Karen K. Mortensen, f. 1882, 2. Ane Sofie Mortensen, f. 1884, 3. Laura K. Mortensen, f. 1887, 4. Martin Mortensen, f. 1890, 5. Christian Mortensen, f. 1893.

Lars Mortensen og Marie havde den store glæde at fejre deres guld- bryllup den lo. 12. 1928. Marie døde 1933.

Snart efter at de var begyndt i 1878, havde de så stor gæld, så da de var i Maries hjem, hjalp de dem med lidt rapskager, så de lettere kunne karne smør. Andelsmejeriet kom først i gang 1888.

Lars Mortensen afstod gården til sønnen Christian Mortensen i 1932, men han blev på gården, til Chr. Mortensen ville giftes i 1936. Så købte de det hus, som J. P. Jensen havde, der lå vest for gaden, matr nr 5g. Der flyttede så Lars Mortensen ind tillige med sine to ugifte børn.

Lars Mortensen døde 1938.

Chr. Mortensens første hustru, Sida, fra Ordrup døde 27. 2. 1943. Hans anden hustru er Rigmor Fugl fra Oro.

En tordenbyge med lyn antændte gården den 22. 6. 1948. Nogle køer kom ud, men ikke alle, og svinene brændte. En del indbo blev reddet, men gården brændte hurtigt ned. Den nye gård er bygget vest for gaden, hvor jordener. Museet har fotografi af den gamle gård m. m. fra dette hjem.

I stuehuset var indrettet en stue, som de der fik aftagt boede i. Når der ingen var, som fik aftagt, så blev den stue lejet ud til en indsidder. Lars Madsen, f. 1832 gift med Bodil Marie Lorentz, f. 1825 har boet her ca. 1850.

Matr. nr. 6b Kvanløse.

Matr nr 6b Kvanløse er udstykket fra 6a i 1869 til datteren Ingeborg Mortensdatter gift med Kristen Knudsen, f. 1837, og der byggede de et hjem. De fik først skøde på de 9 td land i 1876. De solgte det 1879 til Christian Mogensen fra Igelsø nr 6a. Ifølge skøde 1886 er stedet solgt til Jens Pedersen, Igelsø nr 5a. Ifølge skøde 1889 er stedet solgt til Niels Pader Larsen. Han var døvstum og så uheldig, at stedet brændte i 1907. Han gik så til naboen, Lars Larsen, Ebbehøjgård, og bad ham hjælpe sig af med jorden. Lars Larsen købte det og fik brandassurancen med ret til at flytte huset op ved gården. Skøde på matr nr 6b Kv kom 1909. Siden har jorden hørt til Ebbehøjgård.

Matr. nr. 6c Kvanløse.

Matr nr 6c er på 1 td. land med 1 skp. $\frac{1}{2}$ alb. hartkorn i Enghaven. Det er solgt fra nr 6a til Christian Pedersen i 1876 for 1200 kr. Chr. Pedersen, f. 1823 var gift med Ane Susanne Pedersen, f. 1826. Han fik

afvandet den klage sobund, så han kunne høste sæd der. Han døde 1892. Hustruen døde 1905. Efter Chr. Pedersens død blev stedet købt af Jens Jakob Madsen fra Mogenstrup, f. 1865, hustruen Karen Marie Hansdatter, f. 1862. Døres datter Ane Christine Nikoline Madsen, f. 1890.

Da Peter Rasmussens gård i Kvanløse brænte i 1911, så blev deres hus antændt af den stærke ild og ildflager, der fløj over på huset, så det brændte. Jorden blev så solgt til maler A. Andersen, Kv nr 38. Jens Madsen flyttede til nr 28 i Havremarken.

Matr. nr. 6d Kvanløse.

Matr nr 6d Kvanløse er $\frac{1}{2}$ td land i Enghaven solgt 1876 fra 6a til tømrer Anders Jensen, f. 1848 og gift med Karen Kirstine Jensen, f. 1852. De har bygget hjemmet der.

Anders Jensens forældre var: Jens Andersen, f. 1819 og Kirsten Villadsen, f. 1821.

Anders Jensen og Karens børn: 1. Hans Peder Jensen, f. 1877. 2. Søren Carl Jensen, f. 1878. 3. Lars Christian Jensen, f. 1881. 4. Knud Jensen, f. 1886.

Anders Jensen solgte stedet til maskinmester Peder Chr. Pedersen i 1910. Brødrene Pedersen købte matr nr 41c af maler A. Andersen i 1907. Der opførte de en maskinfabrik. Det var smed Niels Pedersens sønner, nemlig Peder Chr. Pedersen, Lars P. Pedersen og Alfred Pedersen. De fik sat fabrikken godt i gang med fremstilling af nye landbrugsmaskiner, og i 1910 blev P. Chr. Pedersen gift med Hertha Jensen fra Søstrupgård. Broderen L. P. Pedersen byggede sig en fabrik i Ugerløse.

P. Chr. Pedersen købte nr 41d, der lå ud for deres hjem, og anlagde en prydhave. Alt gik godt, men i 1913 døde P. Chr. Pedersen af et hjerteslag.

Så måtte Alfred Pedersen ene styre maskinfabrikken. Hertha blev gift med Alfred Pedersen og fabrikken gik sin gang til 1930. Da solgte de maskinfabrikken og stedet til Harald Clemmensen, der var søn af smed Clemmensen, Høve. Harald Clemmensen var gift med Kamilla fra Riis. Harald Clemmensen var en dygtig smed og fabrikant, så Kvanløse Maskinfabrik vedblev med stor omsætning. Men 17. 3. 1948 blev fabrikken solgt til ingeniør Poul E. Christensen fra Kastrup.

Matr. nr. 7a Kvanløse: Holmegård.

Fra Rigsarkivet er på folketalslister fra 1787 fæster gmd. Peder Jensen, f. 1747. Han er gift med Anne Hansdatter, f. 1753.

I 1809 har han betalt Kvanløse fattigkasse 4 skapper rug og 4 skapper byg og i penge 3 mark og 8 skilling. De havde 4 børn.

I Ladegårdens fæstebog er fæster lo. 9. 1810 Anders Pedersen fra Røstoftte i Øster Egesborg sogn. En søn, Peder Andersen, blev gift med Bodil Nielsen fra nr 4a Kvanløse. Slægten er ført i nr 33f, Kv.

I Kvanløse fattigkasse er meddelt, at gmd Anders Pedersens enke har afstået gården i 1829 til Jens Jensen. Fæstet er tinglyst i august 1830. Jens Jensen er født 1800 i Ørslevvester. Han er gift med Karen Nielsen f. 1804 i Gyrstinge. Jens Jensen blev sognefoged fra 1831 til 1880.

Det var så småt for dem i begyndelsen, så Jens Jensen engang måtte gå til Tåstrup mølle for at hente to pund mel. Af inventar, der medfulgte var en jernplov, to jernharver og en tromle desuden fire heste samt to plæge.

Jens Jensen var en dygtig landmand og nåede at få Landhusholdnings-selskabets anerkendelse.

Deres børn: Ole Jensen, f. 1830, Maren Jensen, f. 1833, Ane Kirstine f. 1836, Ane Katrine, f. 1841, Karen Marie, f. f. 1843, Sofie, f. 1846, Jens P., f. 1852.

Den yngste, Jens P. Jensen var en foregangsmand. Han satte foredragsforeningen i gang i Kvanløse skole i 1880. Han var med til at få bygget Vommevad forsamlingshus i 1882. Da blev han gift og fik en gård i Brøndholt. Han nåede at komme ind i Rigsdagen, men døde i en ung alder.

Jens Jensen døde i 1880, hustruen Karen Nielsen døde 1867. Gården blev på spindesiden, da Sofie Jensen den 2. 4. 1875 blev gift med Lars Peter Larsen, f. 31. 3. 1851. Han var søn af Lars Jespersen, Nyby, der var født i Kvanløse nr 5a. En søster til Sofie Jensen, Karen Marie Jensen, blev gift med Henrik Larsen fra nr 8a Igelsø. De havde Vinstrup Møllegård.

Lars Peter Larsen har lært som underofficer. Han var på Tune landbrugsskole. Han begyndte at indkøbe varer sammen med nogle andre til deling, men det blev snart til så mange, at Kvanløse Brugsforening begyndte i 1886. Lars Peter Larsen hjalp godt til at få andelsmejeriet og andelsslakteriet bygget. Han var også stærkt interesseret, da foredragsforeningen kom i gang.

Lars Peter Larsen var valgt tillige med Chr. Davidsen i Holløse og Hans Larsen, Brinkkærgård, Igelsø, til at bedømme veldrevne husmandsbrug. Det var i årene før der kom husmandsforeninger.

Lars Peter Larsen har været valgt til formand eller til bestyrelsesmedlem i mange virksomheder. Han var en god, opvakt, grundtvigsk mand.

Lars Peter Larsen og hustru Sofies børn: 1. Jens Jesper Larsen, f. 19.3. 1876, blev vejassistent i Odense amt. 2. Carl Larsen, f. 28. 4. 1880, blev gift med Mette 8. 12. 1914. De fik skøde på gården 3. 1. 1923.

3. Hans Kryger Larsen, f. 21. 9. 1882. Han blev landbrugskandidat og blev konsulent i nogle år. Nu er han lærer på Dalum landbrugsskole. 4. Karen Marie Larsen, f. 20. 1. 1885, blev 25. 5. 1910 gift med Hans L. Larsen, f. 10. 7. 1884. De begyndte ned en gård i Sasserup, men efter sin broders død overtog Hans Larsen sit fødehjem, Ebbeløjgård, Igelsø. 5. Martin Holger Larsen, f. 24. 9. 1887. Han blev dyrlæge i Mern og er gift med en datter af gmd. Schultz, Holløse nr 6a.

Lars Peter Larsen døde 1930, hustruen Sofie døde 1909.

Carl Larsen fortsatte driften af gården i dens gode orden. Han var en slider, der ikke nøjedes med 10 timers arbejdsdag. Mange dage arbejdede han til solnedgang. De havde kun en datter Elita, der blev gift med en købmand, og derfor skulle gården sælges. Hans L. Larsen og Karen, der var søster til Carl Larsen, ville helst, at gården skulle blive i slægten. Så fik de købt den for 72800 kr i 1936 til sønnen Erling Larsen, der blev viet til Marie Jensen, Smidstrup i Nørrejylland, den 7. 10. 1936.

Carl Larsen flyttede til Holbæk, hvor han døde 29. 3. 1944.

Carl Larsen har frasolgt Enghaven 1 td land for 1600 kr den 27. 8. 1931. Museet har fået mange ting fra ejendommen.

Ved mange gårde i det 17. og begyndelsen af det 18. århundrede var der bygget en lejlighed til ældre, som fik aftagt. Her ved nr 7a var der bygget et hus, som lå ved gavlen af stuehuset. Det var uden vægtømmer, støbt op af ler og med lergulv. Her boede ca. 1815 skomager Willads Pedersen, 41 år ifølge folketal 1834, f. ca 1793. Hustruen Ellen Pedersen, f. ca. 1786. Deres børn: 1. Birthe Villadsen, f. 1816 og gift med Niels Nielsen, f. 1810, søn af gmd Niels Pedersen i nr 4a Kv. De boede i nr 2c Kv. 2. Peder Villadsen, f. 1817. 3. Kirsten Villadsen, f. 1820, blev gift med tømrer Jens Andersen, f. 1819 i nr 6d Kv. 4. Hans Villadsen, f. 1824,

boede i nr 43 i 1845 og blev gift med Ane Kirstine Lorentzen. Deres datter var Johanne Marie Hansen, f. 30. 12. 1846. Ved dåben bar Niels Winthers kone, Frederikke Meijer, barnet, og faddere var: Niels Winther, Igelsø og Christian Winther af Ågerup. Hans Willadsens moder Ellen boede hos dem i 1850. 5. Anders Willadsen, f. 1827 boede i Holløse nr 3b i 1850 og var skrædder. I 1855 boede han i nr 7a Kvanløse og måtte forsørge sin moder Ellen Pedersen, der da var enke på 72 år. Anders Willadsen er gift med Ane Marie Pedersen, f. 1832. Hun tjente hos gmd. Peder Jensen nr 10a, Kv. i 1850. Da var hun 17 år. Hun stammede fra København. Marie har tjent forskellige steder også på Orø. Da de er gift ca 1864 angives det, at hun er fra Ugerløse sogn, hvor hun vel har tjent dengang. De kom til at bo på Søndersted Mark nær ved Syvendeskov. Deres børn : Lars Christian Willadsen, f. 1866, Ellen Kristine, f. 1869, Hans Peter, f. 1873 og Willads Peter, f. 1877. Det var ved mandens navn, at Marie Willadsen blev så kendt. Hun kunne rime. Digtning er det ikke, thi alt gælder kun en lokal kreds. Hun var et hittebarn fra København, og hendes plads som kildekone i Søndermarken var hendes bedste og højeste mål.

Matr. nr. 8a Kvanløse.

Herunder hører matr. nr 9b og lob i Enghaven, Kvanløse.

Det fortælles, at Anders Berthelsen var fra kulsviereggen i Nordsjælland. Her i Kvanløse fandt han et fristed, da her ikke var hoveriarbejde, og så blev han fæster af gården nr 8, Kv. Sønnen Berthel Andersen, f. 1758 blev gift med Anna Thorsen, f. 1765 i Snevre. Deres søn Thor Berthelsen, f. 1801, blev 1826 gift med pigen Sidse Marie Jensdatter, f. 1805 som datter af sognefoged Jens Pedersen i nr 10a Kv. Een td land, lob Enghaven, der lå ved deres mark, er nok en brudegave. Så købte Thor Berthelsen en enghavepart nr 9b, så alt blev en samlet lod.

Thor Berthelsen fik fæste på gården 1829. Han fik gården som ejendom fra Ladegården i 1846 for 3900 rbd, med don i fæstebrevet specificerede besætning, uden- og indendørs inventarium, samt føde og sæsød. En uopsigelig l. prioritet på 520 rbd står i det Brinch - Seidelinske fideicommiss. Står på hver gård i Kvanløse. Af Ladegården fik Thor Berthelsen et lån som 2. prioritet på 1000 rbd, som må stå uopsigeligt i 5 år.

Thor Berthelsen og Sidse Maries børn: 1. Jens Thorsen, f. 1826 blev gmd. i Hanerup. 2. Anders Thorsen, f. 1830 blev gmd i Butterup. 3. Herman Thorsen, f. 1833, han fik gården nr 8a, Kv. 4. Ane Kirstine, f. 1840 blev gift med en gmd i Torped. 5. Niels Thorsen, f. 1843 blev gmd i Gislinge. Han var blandt Ernst Triers første hold elever og flyttede senere til Vallekilde at bo. 6. Karen Thorsen, f. 1846 blev gift med Søren Pedersen i Nøkkentved.

Samme år som Sidse Marie Jensdatter døde, 1864, blev Herman Thorsen gift med Ane Marie Knudsen, f. 26. 9. 1835, datter af Knud Nielsen, Brorfelde.

Herman Thorsen, f. 14. 3. 1833, var en livlig mand, ja en foregangsmand med husdyr og pløntevækster, thi allerede 1868 fik han broncemedaille og diplom for fodervækster på en udstilling i Nakskov. Han nåede mange præmier for tyre og kær af sortbroget race og første præmie for hingsten Abel på lundsudstillingen i København 1888. Han lod bygge et stort stuehus mod øst langs gaden i 1867. Det gamle stuehus er nu sønderlængen.

Herman Thorsens hustru, Ane, sagde: " Den gamle gråpil ved gadekåret må I ikke rydde, for jeg glæder mig hvert år ved at se den skyde nye blade." Den er nu fredet af Fredningsnavnet.

Deres børn: 1. Sidse Marie Thorsen, f. 1866, var ugift og styrede huset og plejede sin moder godt til hun døde den 12. 3. 1922. 2. Karen Lis-

bet Thorsen, f. 1868 blev gift med Lars Peter Nielsen, Snevre. 3. Søren Albert Knud Thorsen, f. 1869. Han har været på højskole og landbrugsskole, før han overtog gården i Kvanløse og blev gift med Marie Larsen, datter af købmand Thorsen, Holbæk.

Søren Thorsen var heldig med frøavl og høstede meget, da frøet var dyrt. Så slog han stort an, havde tre gårde på een gang, og samtidig ledede han A/S Holbæk Maskinkompagni. Der var bestyrer på gården i Kvanløse, og i 1920 blev der hentet kvælstofholdigt vand fra Holbæk gasværk, og jorden fik rigeligt med kunstgødning, så der tærskedes 900 td sæd på de nogle og halvtreds td land, hvor der var frø, roer og græs som ellers. Da bestyrer Fr. Poulsen rejste, kom Søren Thorsen hjem på gården, men 1928 blev han forpagter af Stormøllegården, og gården i Kvanløse blev solgt 1. 2. 1930 til hans broder Christian Thorsen, der havde været fouragehandler i København.

Allerede 10. 6. 1931 blev gården solgt til murer og gmd Lars Christensen for 60000 kr. Han solgte gården i 1933 for 58000 kr. Bygningerne var brandforsikret for 34900 kr. Den blev købt af Axel Andersen, der arvede pladsen som sognefoged efter sin far Ole Andersen nr 4a Kv.

Axel Andersen solgte gården i 1943 til Tage Due fra Hjembæk. Da Tage Due knapt kan gå, så er gården blevet forpagtet ud til Bent Christensen. Fra slægten Thorsen har museet modtaget mange genstande.

Matr. nr. 9a Kvanløse.

På bykortet 1789 er fæster Ole Larsen. Derefter kom fæster Ole Lorentzen gift med Eva Larsen, f. 1744, datter af Ole Larsen. Deres børn: Lorentz Olsen, f. 1786 og Lars Olsen, f. 1788. Ole Lorentzen har først fået fæste nogle år efter, at de er gift. Så længe de ældre var fæster, var de fri for aftagt.

Kromand Herman Maxzen blev fæster 1809. Han havde den gamle kro, der var nabo til gården, men lå i Sønder Jernløse sogn. Maxzen har solgt en enghavelod nr 9b til gmd Thor Berthelsen i Kvanløse ca 1827. Så længe kromanden havde gården, blev den kaldt Krogård.

Som fæster kom 1840 Niels Jensen, f. 1809. Han var broder til Carl Jensen i Sønder Jernløse. Niels Jensen var gift med Ane C. Johansdatter, f. 1806. Deres datter Maren Sophie Nielsen, f. 1845, d. 1923, gift med Lars Christian Sørensen. Niels Jensen købte gården af Ladegården 1846. Han solgte en enghaveparcel nr 9c til hmd Chr. Pedersen i 1857. På skødet er han tituleret selvejergårdmand. Niels Jensen købte 10 td land fra nr 13a i 1874. Det blev solgt tilbage i 1910 af Lauritz Nielsen til Claus Hansen nr 13a.

Niels Jensen har tilskødet svigersønnen gmd Lars Christian Sørensen gården i 1873. Niels Jensen døde 1879, hustruen døde 1888.

Chr. Sørensen var en betroet mand. Han fulgte godt med og var tildelt flere offentlige tillidshverv. Han blev formand for en hesteassurance, der mest gik under navnet Chr. Sørensens hesteassurance. Deres børn: Caroline Marie S., f. 1874, blev gift med Niels Peter Nielsen fra Snevre. De fik en traskofabrik i Glostrup. Niels Lauritz S., f. 1880. Han begyndte at handle med kalve allerede medens han gik i skole. Han blev en stor kreaturhandler og boede i Regstrup.

Lars Christian Sørensen døde 1915, hustruen, Maren Sofie Nielsen, døde 1933. De boede i gården til Christian Sørensen døde. Derefter flyttede hustruen til datteren i Glostrup.

Gården blev 16. 6. 1906 tilskødet gmd. og tømrer Hans Lauritz Nielsen, f. 12. 12. 1878 i Sdr. Asmindrup. Han blev gift med Karen K. Mortensen, f. 1887 i Kvanløse som datter af gmd. Lars Mortensen.

Lauritz Nielsen, Rørmosegård, der havde arbejdet nogle år som tømrer, nåede at få hele gården bygget op og fik sat alt i orden både i mark og hjem. Lauritz Nielsen har været sognerådskasserer og er en mand, vi var glade for at arbejde sammen med.

Deres børn: Dagny Nielsen er 25. 4. 1920 gift med gmd. Johannes Hansen, Almegård, Søndersted. Hans Gunnar Nielsen er gift og købte en gård på 45 td land i Marke den 15. 3. 1948. Solveig Nielsen er 22. 11. 1947 gift med Edvin Kruse. Han er maskinist, og de bor ved Helsingør. En datter og to sønner er hjemme og passer gårdens drift.

Hans Lauritz Nielsen døde 30. 12. 1952.

Matr. nr. 10a Kvanløse.

I 1765 kom her som fæster Peder Jensen, f. 1740, d. 1832. Han var søn af hmd. Jens Pedersen, Sdr. Jernløse. Peder Jensens søn, Jens Pedersen, f. 20. 12. 1774, blev fæster 1802 og blev gift med Karen Pedersen, f. 1781, datter af gmd og sognefoged Peder Larsen i nr 5a Kv. Hos Peder Larsen har Jens Pedersen tjent i nogle år, derefter hos naboen gmd Anders Gabrielsen i nr 3a Kv., og så i fem år hos pastor Reingård, Sdr. Jernløse. Han var en ihærdig og påpasselig mand, der allerede i 1807 blev sognefoged. Han blev ingen gammel mand, men døde 19. 5. 1821.

Ved begravelsen har pastor Reingård, Sdr. Jernløse, og kirkesanger Stephensen berettet om taler, salmer, testamente og om en mindetavle med digt og hæderlig omtale. Pastor Reingård skriver om Jens Pedersen i testamentet: Du var i mit brød som Elieser, Abrahams trofaste svend! Afskrift deraf er i vort museum.

Jens Pedersens hustru Karen var venlig og hjælpsom over for de tre gamle, Jens Pedersens forældre og hendes far, Peter Larsen.

Børnene: 1. Lars Jensen, f. 22. 7. 1803 fik Svendslettegård i Sdr. Jernløse. 2. Sidse Marie Jensdatter, f. 13. 11. 1804, gift med Thor Berthelsen i nr 8a Kv. En enghavepart nr lob er fulgt med datteren til 8a. 3. Peder Jensen, f. 1808, blev fæster af gården nr 10a Kv i 1838. 4. Ane Kirstine Jensdatter, f. 1812, blev 11. 11. 1834 gift med lærer G. Th. Bentsen, Kvanløse. 5. Christiane Jensdatter, f. 1815, gift med Morthen Jespersen fra nr 5a Kv. De havde gård i Kvarmløse. 6. Christen Jensen, f. 1820, blev gmd. i Lille Knabstrup.

Jens Pedersens hustru, Karen Pedersen, døde 1838. Så blev der 21. 12. 1838 læst skifteadkomst til sønnen Peder Jensen, der måtte afstå til broderen Christen Jensen en arvepart på 200 rdl, samt 2 køer og 2 får til en værdi af 36 rdl. Til søsteren Christiane, bryllup eller 100 rdl og 2 køer og 2 får til værdi 36 rdl. Tinglæst 14. 2. 1839.

Peder Jensen var blevet lidt til års, da søsteren blev gift. Så blev der - ved hjælp af en mand efter den tids skik - friet til Ane Sophie Pedersen, f. 2. 2. 1818, hun var fra Løgtved ved Svebølle. Hun var lidt sygelig, men ellers en venlig hustru

Peder Jensen var et ordensmenneske, der ønskede, at alt skulle være pynteligt. Han købte gården i 1846 af Ladegården. Måtte låne 3000 rdl. Alle betalinger var i rede sølv, thi vi havde sølvmontfod indtil 1875. Seddelpenge var værdiløse. Allerede i 1850 nåede Peder Jensen at flytte det halve af stuehuset til nordlængen og året efter den anden halvdel. (Det gamle stuehus lå i vest. Bygmester Andreas Bentsen skriver i Historisk Samfunds Årbog 1912 om Jep Nielsens gård i Kvanløse: En storgård, ej øde for træer, men havde i min barndom levning af en større have vest for gården med gamle frugttræer og enkolte gamle elmetræer. Af disse gamle elmetræer har Ole Peter Jensen ryddet den sidste stub, men de gamle frugttræer står der endnu.)

I 1857 byggede Peder Jensen den østre længe og den søndre længe et par år senere. Disse to længer er bygget godt med egetømmer, ikke iodstykke, og svært tagtømmer. Der var da stakkeplads øst for gaden, og Peder Jensen kunne sætte stak, som de var afhøvlode.

Deres børn: 1. Karen Pedersen, f. 1845 blev gift med Jens Christensen fra Hellestrup, f. 1838. De fik gården i Kvanløse. 2. Ane Marie Pedersen, f. 1848, blev 1873 gift med gmd. Lars Nielsen, Trønninge. 3. Jens Pedersen, blev gmd. i Svallerup ved Kalundborg. Han var på Kvanløse kirkegård i 1917, da traf jeg ham, og han kom ind og så sit fødehjem og fortalte om sin fader, Peder Jensen. Samtidig meddelte han, at der fra slagten var lagt et testamente ind på Holbæk museum. Han var en lidt fin mand, der døde i 1919. 4. Peder Chr. Pedersen, f. 1861.

Gmd. Jens Christensen har merglet og afvandet noget af jorden, så han høstede godt efter den tids forhold. Jens Christensen fik skøde 20. 7. 1871. Han havde lært godt og kunne hurtigt sætte sig ind i de forskellige forhold, så han fik flere offentlige tillidshverv. Han var formand for andelsmejeriet fra dets begyndelse, til han døde i 1899. Hans ærlighed og tanke var så ærlig, så han stolede på alles ærlighed, han glemte at notere, når han udbetalte forskud, så han en dag selv kom i gæld til mejeriet. Det følte han for så stor en skam, så han ikke kunne komme blandt bekendte mere. Hustruen, Karen, var en venlig og hjælpsom medhjælp, der passede hjemmet godt. De havde en datter, der døde i en tidlig alder.

Karen Pedersen fik et lån på 20000 kr af en slagtning, og 16. 10. 1899 fik hun skifteskøde på gården. Hun solgte gården 16. 12. 1901 til Rasmus Christian Nielse, en fynbo. Hans hustru var fra Glamsbjerg, en søster til fru Thoke, andelsmejeriet. Rasmus Nielsen var hurtig til arbejdet. Han brugte de store amerikanske plove, der tog for dybt, men han fik rensset jorden for store sten. I 1905 eller 06 solgte han 6½ td land, og så lod han bygge den store længe i vest, og selv byggede han til et materialehus og et redskabshus og et lille svinehus af tømmer fra den gamle længe. Stuehuset blev undermuret mod syd og gårdspladsen afgravet og stenbroen omlagt. Haven blev udvidet og omlagt af gartner Pille, Holbæk.

Der er frasolgt byggegrund, matr nr loe, 13. 12. 1904 til sadelmager Laurits Pedersen. Der er solgt 6½ td land for 5000 kr til Lars Nielsen Ny Kro, matr. nr lod, skøde 15. 6. 1906. Solgt det gamle hus, der hørte til gården, matr nr loe, til bødker Peder Jensen, skøde 3. 12. 1907. Solgt en byggegrund, matr. nr lof, til Christian Baggesen, skøde 22. 12. 1909.

Rasmus Nielsen averterede i Roskildeblade gård til salg i Kvanløse. Det så vi, og 14. 3. 1916 overtog Ole Peter Jensen og Ane Funch gården uden besætning med tærskværk og hakkelsesmaskine. Alt andet inventar blev solgt ved auktion. Der var 43 td land for 43000 kr. I 1920 blev matr. nr lod, 6½td land købt tilbage fra lærer Aksel Jensen for 10000 kr. I 1929 blev der bygget stakkehus.

Gården blev overdraget vor søn Aksel Jensen, den 1. 7. 1934 sammen med vort hus, men sådan, at vi skal bo der og med hjælp fra gården, så længe vi lever, for 72000 kr.

Min hustru døde 29. 8. 1948.

Aksel Jensen, f. 19. 10. 1909, blev 29. 5. 1934 gift med Johanne Fredslund, Vrandrup, f. 25. 8. 1902.

Stamtavler for min fader og moder er i Kvanløse bibliotek.

Matr nr lob er omtalt under nr 8a, Thor Berthelsen.

Matr. nr. loc, Kvanløse.

Byggegrund købt 13. 12. 1904 af sadelmager Laurits Pedersen fra Egebjerg sogn. Laurits Petersens broder boede i gårdens hus og var sadelmager. Hos ham arbejdede L. P., men han syntes, at han fik for lidt for sit arbejde. Så lejede L. P. lejlighed hos hestehandler N. Nielsen og begyndte selv som sadelmager. Da han blev gift med Marie Christensen fra Kongstrup, byggede de på grunden, som var købt.

Laurits Pedersen døde af et hjerteslag i 1930. Enken fik skifteskøde på huset 9. 8. 1930. Datteren Anna Pedersen var 23. 10 1926 gift med Christian Pedersen. De flyttede så hjem til Annas mor Marie Pedersen, der døde 5. 12. 1945. Så fik Anna skøde på huset.

Matr. nr. lod, Kvanløse

er købt tilbage til gården for 10000 kr.

Matr. nr. loe, Kvanløse

er huset, som er bygget ca 1850 med en stor åben skorsten og med to lejligheder. Her boede og arbejdede på gården Peder Larsen. Hans far havde også arbejdet på gården og boet i huset. Peder Larsens søn, Anders Larsen, bor i nr 3a Igelsø. I den anden lejlighed har boet landpostbud Niels Pedersen og Helene fra 1887 til 1895 og derefter Laurits Pedersens broder.

Bødker Peter Jensen købte huset til indflytning 1. 5. 1907. Han fik skøde på matr loe 3. 12. 1907. Peter Jensen er født 1869, lærte til bødker i Undløse, var en vinter på Undløse højskole og var med til ungdomsmøderne i præstegården hos Hans Rørdam. Peter Jensen kom til Kvanløse 1897, fik lejet nr 33f Kv og blev gift med Emma Sørensen fra Vinstrup. Peter Jensen har været ringer og graver i to perioder. 1. maj 1937 fejrede Peter Jensen 40 års jubilæum som bødker i Kvanløse. Der var 8 børn i ægteskabet, der alle bor her omkring. Peter Jensen døde 13. 5. 1946, og Emma døde 11. 5. 1951.

Den bødker i hast slog stavetrest fast. Nu savner vi den glade sangstemme fra værkstedet.

Gunnar Pedersen fra Kvanløse ejer nu huset og har cykleforretning fra 25. 2. 1954.

Matr. nr. lof, Kvanløse.

Rasmus Nielsen solgte den sidste rest af stakpladsen i 1909 til Christian Baggesen, der fik bygget et pænt hus af murer Rasmussen, Nr. Jernløse. Baggesen havde gået post ud fra Ny Kro, men da det blev flyttet ned til byen, fik Baggesen brevsamlingen. Da Baggesen døde 1918, fik Karen Baggesen brevsamlingen. Plejesønnen Aksel Jensen, der var gift med Marie boede hjemme til 1921. Så købte Anton Kristensen huset, men Karen Baggesen boede hos dem og havde brevsamlingen til 1923, da hmd. Jørgen Larsen købte det hele, og Karen B. flyttede ud til Aksel Jensen i Morgenstrup. Karen Sofie Baggesen døde 18. 12. 1955, 94 år gammel

Jørgen Larsen var så brevsamler til hustruen døde 1944. De havde den glæde at fejre guldbryllup 1941.

Stedet blev så solgt til bmd. Vilhelm Hansen fra Nr. Jernløse for 15500 kr, og Jørgen Larsen flyttede til datteren Asta og gdr Johannes Pedersen, Kagerup. Jørgen Larsen døde 1946

Matr. nr. 11a og 4o, Kvanløse.

I 1801 var Anders Sørensen, f. 1751 og Kirsten Jørgensdatter, f. 1750 gårdfastere, og sønnen Peder Andersen, f. 1777 var soldat. Ved udstykningen var der ikke jord til gård nr 39 og 4o. De fik kun hver et vænge. Nr 39 kom til at tilhøre matr. nr 3, og matr nr 4o har været sammenbygget med nr 11a i to trelængede gårde, så der blev en stor gårdsplads.

Da gård nr 4o er nedbrudt, er der bygget to nordgavle på nr 11a af kampesten helt op til gavlsplidsen. Det ser pænt ud. Fotografi deraf findes i museet.

Gårdfæster Peder Andersen, f. 1777 og hustru Karen Sørensdatter, f. 1777 fik fæste på gården 12. 6. 1811. Da amtet anlagde Ringstedvejen i 1819 - 2o, var den stukket lige ud fra Skovvejen til Kvanløse by. Men da grød Peder Andersen, for han havde lige fået engstrækningen opdyrket, og nu blev den overskåret. Så drejede vejudvalget vejen oven om engen. Vejen er rettet lige ud 1932.

Peder Andersen fik Holbæk Ladegårds tilladelse til udstykning af jorden nord for Skovvejen til bygning af Ny Kro, da Ringstedvejen blev anlagt i 1819 - 2o.

Peder Andersen og Karens søn, Søren Pedersen, f. 1807 er 22. 7. 1836 gift med Ane Nielsdatter, f. 1815. De fik gården i fæste 1840 og købte gården som ejendom 26. 1. 1872. Deres børn var: Maren Sørensdatter, f. 1836, Niels Sørensen, f. 1839, Ane Cathrine Sørensdatter, f. 6. 11. 1842 er 19. 5. 1871 gift med Jens Thomsen, f. 1839

Da Søren Pedersen døde i 1883, fik enken Ane Nielsdatter adkomstske på gården. Hun har givet skøde til andelsmejeriet på en byggegrund i 1888 som nr 11d. Samme år fik Jens Thomsen skøde på gården.

I 1888 gav J. Thomsen fra nr 13e Jens Christensen ret til at bygge et hus på den trekant, som vej og grøft skar fra ved hans eng. Det er nu nr 11m. Jens Thomsen måtte vente fra 1871 til 1888, før han fik skøde på gården. Hans formand Søren Pedersen ventede i 4 a 5 år. Det var en gammel skik for at blive fri for aftægt.

J. Thomsen er søn af Thomas Jensen i nr 12a Kv. Han har købt nr 33a af Holbæk Ladegård med skøde 1894. Ane Cathrine og J. Thomsens børn: Niels Peter Thomsen, f. 1876, blev købmand i Knabstrup. Anna Thomsen, f. 23. 6. 1883 er 28. 4. 1905 gift med Christian Frederik Herman Christensen, f. 7. 6. 1881 i Mosegård i Sdr. Jernløse. De fik skøde på gården med nr 11a, 4o, og 33a i 1905.

Herman Christensen har solgt en byggegrund i 1930 til sadelmager Harry Hansen som nr 11h. Mejeriet har købt grund nr 11e, f, g, i og k. I 1945 solgtes grund nr 11n til Jens Balle Jensen, matr nr 11m til Peder Larsen og matr nr 11l til Harry Olsen. Herman Christensens eget hus blev bygget på nr 33a, men blev 11o.

I 1913 købte Herman Christensen af Holbæk Ladegård det gamle skolehus på nr 33 til nedbrydning. Skolen var jo da for længe flyttet op til Vinstrupvejen. I 1916 har Herman Christensen solgt jord til kirkegård, matr nr 33d. I 1928 har han solgt hus og have med vej til tømrer Jakob Jakobsen. Det blev nr 33f og 33g.

Herman Christensen solgte gården i 1947 til Preben Åbo i Sdr. Jernløse. Det var en slægtsgård fra 1789 og måske længere tilbage.

Preben Åbo har 1949 solgt sin markvej imellem mejeriet og vognmand N. P. Jensen, samt jord helt rundt om mejeriet som matr. nr. 11r.

I 1951 blev gården solgt til Erik Siggård fra Søby. Han har i 1952 solgt det af jorden, der ligger vest for Ringstedvejen som matr nr 11p til husmand Carlo Jørgensen, Søby. Denne har så anlagt en vej ind på marken ud for vognmand N. P. Jensen for derefter at sælge en byggegrund til købmand Edmund Petersen i 1954 som nr 11s.

I 1957 er der solgt 3 byggegrunde - en have til købmand Edmund Petersen og Edel Pedersen, matr nr 11t til arbmd. Svend Nielsen og matr nr 11u til frk. Edel Pedersen København.

Matr. nr. 11b og 11c Kvanløse.

Da hr Maxen i Gl. Kro, Sdr Jernløse sogn, så, at Holbæk - Ringsted-vejen blev anlagt, fik han - for at undgå en konkurrent - af fæster Peder Andersen i nr 11a Kv ret til at bygge på det nordvestlige hjørne af krydset med Skovvejen. Snart derefter gav Holbæk Ladegård ham ret til udstykning som arvefæste på de 13 td land, der ligger nord for Skovvejen, der så fik nr 11c.

Den 4. 11. 1820 har Else Marie Maxen fra Ny Kro båret en søn af gmd Jens Pedersen nr 10a Kv.

I Ny Kro blev der i 1842 stiftet en sogneforstanderforening. Det var for at landbobefolkningen kunne få ret til at tale sammen om politiske emner.

En søn af Maxen fra Gl. Kro, Maximilian Maxen, har fået begravet tre børn i årene 1860, 61 og 68.

Efter Merløse Herreds tingbog har H. P. J. L. Benthien i 1869 fået arvefæste på Ny Kro fra Holbæk Ladegård. Benthien købte heste, som blev kasseret fra store gårde, og tjente så lidt på dem. Dette har løjtnant Orlov Andersen fortalt i et eksemplar af Holbæk Amtstidende fra 2. 1. 1936, som opbevares i museet.

I 1875 fik kromand Niels Larsen skøde på kroen. Hustruen Ane Marie Larsen døde 1883. Niels Larsen døde 1893. Sønnen Lars Nielsen fik skøde på Ny Kro 1887 og blev gift med Ane Thomsen, datter af naboen Thomas Jensen i nr 12a.

Lars Nielsen byggede et stort svinehus og fedede mange grise. Han opkøbte slagteristore grise for at få overskuddet fra andelsslægteriet. I 1906 købte han matr nr 12a af Jens Chr. Pedersen, men 30. 11. 1918 er nr 12a og jordstykket fra nr lod solgt til lærer Axel Jensen, Kvanløse.

Lars Nielsen solgte Ny Kro med tilliggende jord i 1917 til kreaturhandler Laurits Sørensen, der overdrog kroen til landmand Christian Johannes Andersen fra Sasserup.

Lars Nielsen og Anes børn: 1. Laurits Nielsen blev tandlæge og har tandklinik i København. 2. Thomas Nielsen fik en stor gård i Bårup. 3. Emil Nielsen fik en gård i Bredetved, men flyttede til Amager og fik jord ved flyvepladsen. Lars Nielsen døde 1920 og hustruen Ane Thomsen døde 1931.

Christian Andersen, f. 18. 5. 1887 blev 28. 6. 1918 gift med Ane Kirstine Larsen. De er begge fra Sasserup og fejrede deres solvbryllup i 1943. Ane Kirstines fader var musiker Jens Larsen.

En dag kørte to vognmand sammen ud for Ny Kro, hvorved der gik hul på en sæk koks. De kom ind på kroen og ville ringe efter politi. Nej, sagde Ane Kirstine, I kan få en kost og en skovl, så kan I få fejtet koksene op. Det er ikke noget at blande politiet i.

Matr. nr. 11d m. fl. Kvanløse andelsmejeri.

Den stiftende generalforsamling afholdtes 3. 1. 1888. Til bestyrelsen blev valgt: Gmd. Jens Christensen, Kvanløse som formand, gmd L. P. Larsen Kvanløse, gmd Chr Sørensen, Kvanløse, gmd Jons Jensen, Mogenstrup, gmd Rasmus Jensen, Vinstrup, gmd Jens Davidsen, Asmindrup, gmd Rasmus Hansen, Alkestrup, gmd Niels Hansen, Holløse og hmd Jens Peter Nielsen, Kvanløse Havremark. Til revisorer gmd Jens Peter Jensen, Mogenstrup og lærer N. Larsen, Kvanløse.

Andelsmejeriet begyndte 20. 8. 1888 med mejeribestyrer Jens Peter Jensen og med 113 andelshavere. I 1892 indmeldtes tre byer: Sdr. Jernløse, Snevre og Lille Knabstrup og 1921 indmeldtes Søby, så der i 1938 var 238 andelshavere.

Den 1. maj 1895 antoges til mejeribestyrer H. Bastiansen. Han var her kun i to år, for 1. maj 1897 fik vi som mejeribestyrer Hans Nielsen Thoke. 1. maj 1935 tiltrådte den nuværende mejeribestyrer V. Bredahl.

Da mejeriet blev bygget var prisen 22000 kr.

Ved en ombygning 1925 var prisen 78000 kr.

Til et nyt osteri i 1936 var prisen ca 70000 kr.

Sommerhalvår	Modtaget kg sød mælk	Forbrugt mælk til 1 kg smør	Gennemsnitsprisen for 1 kg smør
1897	1.716.616 kg	25,5 kg	1,98 kr
1917	1.999.278 kg	24,9 kg	3,62 kr
1937	2.710.016 kg	22,8 kg	2,35 kr
1957	2.943.032 kg	21,4 kg	5,34 kr

Matr. nr 11h Kvanløse

Sadelmager Harry Hansen købte jord til byggegrund nord for andelsmejeriet i 1930. Han havde familie i Holbæk, som byggede huset for ham. Han var gift, og de sluttede sig til indre mission.

I 1939 solgte han huset til vognmand Niels Peder Jensen fra Søndersted. Han var ungkarl og bliver ved at bo alene i sit hus.

Matr. nr 11l Kvanløse

solgt af Herman Christensen i 1945 til Henry Olsen, der lod bygge maskinværksted og stuehus samt salg af Ora olie og benzin. Han kørte mod en bil, hvorfor han måtte sælge i 1951 til mekaniker Knud Jensen.

Matr. nr. 11m Kvanløse.

Huset blev bygget på en trekant, som landevejen og den åbne grøft skar fra marken i 1892 til Jens Christensen fra nr 13 for at have ham til husmand på gården nr 11. Det kunne han imidlertid ikke klare. Så i 1895 blev huset lejet af skomager Niels Pedersen og Helene Andersen for 50 kr om året. I 1925 blev det forhøjet til 100 kr om året. Helene er født i nr 33f, Niels Pedersen i Sofienholm. Han begyndte at gå landpost her i Kvanløserunden for 38 kr om måneden i eget tøj. Han tog sin afsked i 1910 med 60 kr månedlig. Han døde i 1921. De havde 6 børn. Den ældste Anton Pedersen begyndte som landpost her i Kvanløse, men blev forflyttet til rød postoud i Holbæk.

Når Helenes moder ikke kunne få smør i stampekarren, så sagde hun: Det er hexens skyld, hun har forhekset fløden eller koen. Klokker Anders Berthelsens hustru var altid sur og gnaven, derfor blev hun kaldt for hexen.

I 1932 blev landevejen flyttet om gennem haven, så huset måtte forandre facaden og fik mere jord mod sydøst.

Helene døde 7. 11. 1936.

Derefter kom som lejer husmand Laurits Larsen, der har haft en landejendom på Nr. Jernløse Enge, men havde arbejde på Knabstrup teglværk de første år, han boede her. I 1953 købte den ældste søn, Peder Larsen, huset, så han kan have sine forældre i hjemmet.

Matr. nr. 11n Kvanløse.

Herman Christensen solgte en byggegrund nord for vognmand N. P. Jensen i 1945 til Jens Balle Jensen, der byggede hus og lavede et brødsalg. Allerede i 1947 blev det solgt til statshusmand Carl Brich, Søby. Men han kunne ikke undvære landbruget og solgte i 1948 huset til Laurits Kristensen, der havde det til 1953. Så blev det solgt til første-mejerist Gustav Petersen. Han nedlagde brødsalget.

Matr. nr. 11o Kvanløse.

Det er nu stedet, som Herman Christensen byggede nede ved Ringstedvejen, den gang på matr nr 33a. Det var i 1947. Her bor Herman og Anna ret godt midt i byen, hvor vi fremdeles kan glædes ved en samtale med dem. De havde den store glæde at fejre deres guldbryllup den 28. 4. 1955. De har selv ingen børn, men er glade for at få besøg af børn.

Matr. nr. 11p Kvanløse

Carlo Jørgensen, Søby, har af nr 11a Erik Siggaard i 1952 købt al den jord, der lå vest for Ringstedvejen. Carlo Jørgensen anlagde en vej ind på marken ud for vognmand N. P. Jensen. Derfra har han mod syd solgt en byggegrund til købmand Edmund Petersen i 1954 som matr nr 11s. I 1957 blev der udstykket en stor have til købmanden og hans søster frk. Edel Petersen. Den har intet matr nr. I 1957 blev der udstykket en vej bag købmand Petersens have til den jord, der ligger mod syd. Dernæst blev solgt en byggegrund til frk. Edel Petersen matr nr 11u. Den sidste byggegrund på denne vejs sydside, matr nr 11t, blev solgt til Svend Nielsen, Havreholm. Disse to huse er bygget som statslåns-huse. De har kostet 35000 kr hver. Der er ingen kælder eller loft, kun et udhus. Erik Siggaard købte den lave eng af Carlo Jørgensen i 1958.

Matr. nr. 12a Kvanløse.

I 1789 er her fæster Jens Pedersen. Derefter er fæstet overdraget til Hans Frederiksen, f. 1756 og hustru Maren Sørensdatter, f. 1757. Det blev ham, der flyttede gården ud på marken. Men i 1805 har unge Jens Petersen fra Flong ved Hedehusene fået fæstet gården med tilladelse fra Eriksholm på de betingelser, som Hans Frederiksen stillede: Fri beboelse for Hans Frederiksen og hans kone, så længe de levede. Jens Petersen opbygger i sommeren 1805 6 fag forsvarlig hus med loft over 3 fag og en brøddegavl, som Hans Frederiksen selv vil vedligeholde. Af gårdens tilliggende jorder forbeholder Hans Frederiksen sig på livstid 6 td land, som er afsat af sognefoged Jens Pedersen og Jens Hemmingsen i Kvanløse. Jens Pedersen pløjer for mig og kører 12 læs tørv hjem, som jeg H. F., selv skærer og røgter. Af gården og dens hartkorn svarer Jens Petersen alle kongelige og herskabelige skatter fra 1. 5. 1805. Hans Frederiksen afleverer af gårdens besætning 6 heste, en beslagen vogn med tilbehør, to jernharver og en jernplov. Jens Petersen betaler 280 rd = 560 kr. Kontrakten er underskrevet den 30. 6. 1805.

For at Jens Petersen kunne overtage gården i fæste blev den vurderet til lån for 45000 kr. Lånet - 18000 kr - fik han af Sparekassen for København og omegn.

Da Thomas Jensens enke måtte forny obligationen i 1880, var den nedbragt til 14000 kr. I obligationen står, at Thomas Jensen 18. 1. 1866 har bortforpagtet $\frac{1}{4}$ skp land øst for Ringstedvejen og grøfteskallet til hmd. Hans Olsen. Der står også om en vej, der går forbi gården til nr 13.

Jens Petersen er død ca 1832, hustruen Mette Jensdatter død 1861. Deres børn: Thomas Jensen, f. 1806, død 1869, Peder Jensen, f. 1813, Birthe Marie Jensdatter, f. 1816, Inger Jensdatter, f. 1818.

Sønnen Thomas Jensen fik fæste på gården ca 1830, og i 1833 er jorden opmålt og sat i hartkorn. Den beregning er i museet. Thomas Jensen har købt gården af Ladegården til ejendom 1846 og dertil lånt 2500 rbd i røde sølv af Økonomisk Sparekasse. Thomas Jensen var gift med Ane Andersdatter fra Kirke Eskildstrup, f. 1817, død 1907. Deres børn: Jens Thomsen, f. 1839, Ole Thomsen, f. 1842, Mette Kirstine Thomasdatter, f. 1844, Ane Hedvig Thomasdatter, f. 1847, Ane Thomasdatter, f. 1850, Anders Peder Thomsen, f. 1852, Hans Thomsen, Johan Thomsen og Karen Sofie Thomsen, f. 1863. Hun blev 1. 5. 1887 gift med Jens Christian Pedersen fra Søndersted, og de fik skøde på gården 25. 4. 1887. De havde 5 børn, 4 piger og een søn. De solgte gården 15. 12. 1906 til kroejer Lars Nielsen. J. Chr. Pedersen købte en gård i Søberup og døde 1945. Hustruen Sofie døde 1939.

Kroejer Lars Nielsen solgte den 30. 11. 1918 gården, samt den jord han i 1905 havde købt fra nr 10a til lærer Axel Jensen, Kvanløse, der spekulerede i frøavl og de høje krigspriser. Aksel Jensen solgte 1920 jordstykket nr 10d tilbage til nr 10a. Gården solgte han 24. 6. 1921 til gmd Frederik Nielsen. Denne skaffede statsjord fra Søgård til sønnen Axel Nielsen. Han fik det nyopbyggede stuehus, som var opbygget af kroejer Lars Nielsen efter en lynbrand i 1907. Frederik Nielsen har ikke givet sønnen skøde på matr nr 12c før 23. 1. 1925.

Frederik Nielsen solgte gården 15. 4. 1924 til gmd William Boll.

Boll har været i sognerådet, og da førte han sognets folkeregister. Han tog en vinter over til sin broder i Argentina, fik en dejlig tur og fik set de storslåede forhold, der var ved landbruget der. William Boll og Karen er fra Kalundborgegnen. Deres datter Dagny er gift med Carl Jespersen, og de har en god gård i Gislinge.

Der har ligget et hus ved Ringstedvejen og ved skellet til nr 15 i Havreholm. Der boede i 1890 Herman Christensen, f. 1819 fra Bakkerup og hustru Maren Pedersen fra Vallestrup, f. 1830. Huset er nu nedbrudt og uden matr nr. Ligeså var uden matr nr det hus som Hans Olsen, f. 1834 og gift med Karen Marie Olsen, f. 1836, boede i. Deres barn: Hans Peter Olsen, f. 1880. Deres plejebørn: Hans Christensen, f. 1880 og Carl Valdemar Jensen, f. 1883. Hans Olsen havde det i forpagtning på 50 år fra 18. 1. 1866. Men huset brændte ved lynnedslag i 1907. Da var Lars Nielsen ejer af gården, og efter nogle års forløb opbyggedes et nyt hus for assurancesummen på den gamle grund.

Matr. nr 12b Kvanløse

er en enghavepart solgt fra gården 5. 11. 1874 til smed Niels Pedersen i matr nr 35 i byen og ejes nu af malermester Carlo Andersen, Kvanløse matr nr 38.

Matr nr 12c Kvanløse

er huset, der har været under nr 12a, men forpagtet ud fra 1866 på 50 år med tilhørende $\frac{1}{2}$ skp land, som Frederik Nielsen havde tiltænkt sin søn Axel Nielsen, og som han gav ham skøde på 23. 1. 1925.

Der blev foretaget fagedudlæg og givet skøde den 24. 2. 1929 til A. Chr. V. Jensen for 11300 kr. Det var 12c og statsjord fra Søgård. Ejendoms skyld 14400 kr. I 1938 overtog landmand Simon Jensen fra Regstrup stuehuset på matr nr 12c og statsjorden i Asmindrup sogn.

Matr. nr. 13a Kvanløse.

På bykortet 1789 er fæster Jens Hemmingsen og hustru Mette Cathrine Nielsdatter, f. 1771.

Mikkel Jensen, f. 1778, har fastet gården 1829 og er gift med Ane Marie Frederiksen, f. 1795. Deres børn: Jens Mikkelsen, f. 1817, Ferdinand Mikkelsen, f. 1820, Christen Mikkelsen, f. 1822, Sidse Marie Mikkelsdatter, f. 1831. Christen Mikkelsen er ca 1852 gift med Ane Frederiksen, f. 1823 i nr 3a Igelsø, datter af Frederik Nielsen.

Christen Mikkelsen overtog fæstet ca 1862 og døde i 1866 Enken, Ane Frederiksen, har købt gården til ejendom af Rottbøl på Ladegården i 1867. For at skaffe penge til Ladegården solgte hun 10 td land, nr 13b, til gmd Peder Pedersen i nr 14a og 10 td land, nr 13c til gmd Niels Jensen i nr 9a. Dette skete i 1867. I 1869 blev erghaveparten, nr 13d, solgt til smed Niels Pedersen i nr 35a. Samme år fik sønnen Jens Christensen 9 td land for 5000 kr. Så skulle han bygge hus og besætte. Det blev nr 13e. 1869 solgte hun gården nr 13a til sønnen Hans Christensen på den betingelse, at hun skulle have ret til fri huslejlighed til sin død og tørv, mælk og aftagt værdsat til 575 kr årlig. Hun døde 1905. Sønnen Niels Christensen, f. 1861, kom i tømrerlære i Lysmosen og fik senere værksted og beboelse i Sdr. Jernløse. Han lavede godt, solidt arbejde og havde meget at bestille.

Hans Christensen solgte i 1879 gården til Hans Larsen Hansen fra Ærø. Han solgte den igen 1883 til Ole Hansen fra Assentorp, f. 1837 og gift med Ane Marie Eliasdatter, f. 1841 i Assentorp. Deres børn: Claus Frederik Hansen, f. 1. 6. 1868, Ane Kirstine Hansen, f. 1872, Ellen Sofie Hansen, f. 1874, Johanne Marie Hansen, f. 1876, Elias Hansen, f. 1879, Jens Peter Hansen, f. 1882, Oluf Hansen, f. 1885, Thomas Hansen, f. 1886.

Ole Hansen døde 1898. Skifteadkomstskøde til enken Ane Marie Eliasdatter. Hun døde 1902, hvorefter sønnen Claus Hansen fik skøde på gården. Hans første hustru døde, noget efter at de havde fået sønnen Oluf Hansen, f. 8. 1. 1903. Claus Hansen har tilbagekøbt nr 13c i 1910. Claus Hansen er 25. 6. 1926 gift med Johanne Hansen, f. 21. 5. 1874. De fejrede sølvbryllup i 1951 og bor nu på hans fødehjem.

Oluf Hansen er 8. 3. 1930 gift med Esther Nielsen, f. 8. 3. 1905. De fik skøde på gården i 1930. Gården bliver passet med stor omhu, som den er fra Claus Hansens tid. Foto af stuehuset i 1940 fra udskiftningen ca 1800 er i museet. Claus Hansen fyldte 90 år 1958.

Matr. nr. 13e Kvanløse.

Christen Mikkelsens søn, Jens Christensen, købte 9 td land fra sit fødehjem for 5000 kr for at bygge på det i 1869. Da hans hustru døde, kunne han ikke klare udgifterne og solgte i 1888 ejendommen til Jørgen Mogens Emil Larsen, f. 1862. Han var fra Nyby ved Vipperødvejen. 1. 5. 1891 blev han gift med Marie Jensen fra Vandløse, f. 1861. De mistede en søn i 1904. Jørgen Larsen har været på Tune Landbrugsskole og fik meget ud af jordlodden. Jørgen Larsen var valgt til sognerådet, da dette blev delt i 1907. Han byggede vogn- og materialehus i 1910. I 1912 fik han rørlagt en grøft, med 12" rør. Grøften gik skråt over marken, så den var delt i to trekanter. Den gik tæt forbi udlængen.

I første verdenskrig var Jørgen Larsen valgt til kornnævnet. Han var revisor i brugsforeningen i Kvanløse fra 1917 til han flyttede fra sognet i 1944. Han kom ind i menighedsrådet i 1931 og blev kirkeværge.

Datteren Asta Larsen blev 1918 gift med Johannes Pedersen i Kagerup.

Da der ingen afløsere var til stedet, der i 1921 fik installeret elektrisk lys, blev det solgt til gmd. N. P. Andersen i nr 14a, hvorunder det nu er. Jørgen Larsens flyttede ind til Kvanløse by og købte hus og blev postuddeler i 1923. De fejrede guldbryllup i 1941. Marie Larsen døde 7. 4. 1944. Jørgen Larsen flyttede så til datteren i Kagerup, hvor han døde 2. 1. 1946.

Matr. nr. 14a Kvanløse.

I folketalslisten 1787 er fæster gmd Hans Jørgensen, f. 1748, gift med Dorteia Jacobsdatter, f. 1747. Hun er død ret hurtigt, for i folketallet 1801 er Hans Jørgensen gift med Mette Cathrine Nielsdatter, f. 1771. Deres børn: Maren Hansdatter, f. 1796 og Dorteia Hansdatter, f. 1799.

På bykortet 1789 er byvejen til 14a forbi nr 12a og 13a. Hans Jørgensen har udflyttet herredsfogdens gård, nr 14 Kvanløse.

Pastor J. J. Fyhn skriver, at Hans Jørgensen døde 1821 og at sønnen Jørgen Hansen så fik gården. Men af folketallingslisten 1834 fremgår, at den ejes af enke Mette Cathrine Nielsen, f. 1771. Hun må have siddet i uskiftet bo til sønnen var 30 år og fuldmyndig. Jørgen Hansen, f. 1806 er gift med Maren Hansdatter, f. 1799. Jørgen Hansen erholdt fæstebrev 13. 10. 1836. Han døde mellem jul og nytår 1837. Da der blev ringet over ham Helligtrekongersdag 1838, faldt den ene kirkeklokke ned.

Enke Maren Hansdatter, f. 1799 blev 1838 gift med Peder Pedersen, f. 1807. Han var fra Karlslunde, men tjente som avlskarl på Roskilde klostergård.

I 1850 ejes gården af gmd Peder Pedersen, f. 1807, men hustruen er nu Kirsten Nielsdatter, f. 1801. En søn, Niels Pedersen er 10 år, f. 1840. Deraf ses, at Maren Hansdatter er død, måske efter sønnens fødsel, og gmd Peder Pedersen er gift igen.

Peder Pedersen har 1867 købt gården til ejendom af Rottbøll, Holbæk Ladegård. Samme år har han købt 10 td land af Ane Frederiksen i nr 13a.

Peder Pedersen var en lille, men meget stærk mand. De havde en hest, som ingen kunne holde op, når den skulle skos. Så tog Peder Pedersen selv til smeden, og da hesten mærkede, at den var den lille, så kunne den godt lade sig sko. Peder Pedersen døde 1873. Sønnen Niels Pedersen fik så 5. 11. 1874 skifteadkomstskøde på gården.

Niels Pedersen, f. 1840, var gift med Ane Cathrine Jensen, f. 1841, datter af sognefoged Jens Jensen, Kvanløse.

Niels Pedersen gik i Søstrup skole. Han sagde om sin fader Peder Pedersen, at han var en meget dygtig og energisk mand. Han har af konsortiet Davidsen købt af matr nr 15a vejret til Holbæk - Ringsted vejen, den 1. 2. 1912. Den fik matr nr 15d. Fra udskiftningen havde nr 14 og 15 ingen enghavepart, men ved nr 15 ved Ringstedvejen og Hellestrup skel var en firkant, hvorpå stod nr 14 og 15s fårefold.

Niels Pedersen sagde som ældre, at han havde været en vild knægt. Niels Pedersen og Ane Cathrines børn: Karen Kristine Pedersen, f. 1871, Johanne Marie Pedersen, f. 1873, Kirstine Amalie Pedersen, f. 1876, Anne Petrea Pedersen, f. 1879, Jensine Pedersen, f. 1881 og Laurine Katrine Pedersen, f. 1885.

Niels Pedersen døde 1918 og hustruen Cathrine døde 1920. Datteren Jensine Pedersen er 5. 5. 1911 gift med Niels Peter Andersen, f. 11. 3. 1882, søn af sognefoged Ole Andersen, Kvanløse. Niels Peter Andersen fik skøde, da Niels Pedersen døde den 24. 3. 1918. N. P. Andersen har været formand for Kvanløse brugsforening, medlem af Kvanløse sogneråd i to perioder og kommunekasserer og under anden verdenskrig formand for

kornnævnet. Han er en ihærdig og påpasselig mand, der kan få gården til at forrente sig.

Hustruen Jensine Andersen har der også været brug for i Kvanløse menighedsråd. Hun forstod, at kirken også er vort hjem, der trænger til nogen, der vil være med til at hjælpe blandt andet ved at pynte. Hun døde 1947 kun 66 år gammel.

Sønnen Ove Nordgård Andersen er født 1915. Han begyndte i Kvanløse skole, men kom så til at gå på Stenhus gymnasium og fik en eksamen. Han har været formand for Venstres Ungdom. Han blev lo. 7. 1948 gift med Gerda Birch Jensen, datter af proprietar Birch Jensen, Ors.

I 1949 overtog Ove Nordgård gården i forpagtning. N. P. Andersen beholdt nr 13e som sit eget.

I Kvanløse kirke er der en gravtavle på nordvæggen i koret over en herredsfoged, der var ejer af gård nr 14. Hvor nr 14 lå inde i byen kan ikke siges, måske, hvor maler Andersen bor. Herredsfoged Thomas Nielsen døde 1655.

Matr. nr. 15a Kvanløse. Havreholmsgården.

På bykortet 1789 er gårdfæster Anders Federsen, der har flyttet gården ud. I Ladegårdens fæstebog er sønnen Anders Andersen fæster den 13. lo. 1817. Den næste fæster 3. 2. 1834 er Niels Frederiksen fra Hellestrup, f. 1800, d. 1870 og hustru Karen Larsdatter, f. 1783, d. 1866. Auktions-skøde 11. 7. 1867 til Christen Christensen, der byggede nyt stuehus i 1870. Skifteadkomstskøde til enken Maren Christensen. Skøde 7. 7. 1890 til gmd Christen Larsen Christensen, f. 1865 og Susanne Marie Larsen, f. 1862. Deres børn var: Christen Christensen, f. 1885, Laurits Christensen, f. 1883 og Carl Christensen, f. 1889

Christen Christensen rejste som attenårig med lo kr på lommen fra hjemmet til en herregård for at blive forvalter. I 1917 blev han gift med en datte på Vallemosegård i Merløse, Tåstrup sogn, blev ejer af gården, solgte den 1932 og købte Anneberg ved Nykøbing. 1947 købte han Løgismose på Fyn med 390 td land og tog navneforandring til Christfort. Han døde 67 år gammel.

Faderen kunne ikke klare hjemmet, hvorfor han smagte for meget på det billige brændevin.

C. L. Christensen solgte gården til et konsortium, der bestod af Jens Davidsen, August Rasmussen, Christian Davidsen, Hans Peder Rasmussen og Alfred Davidsen 25. 9. 1911. Alfred Davidsen blev ejer af 15a og 33 td land. Konsortiet, der var med lige andele fik skøde på nr 15c 1911. Det solgte vejret til Ringstedvejen til gmd Niels Pedersen i nr 14a i 1912. Det blev nr 15d.

Statshusmand Niels Alfred Larsen, Hellestrup, købte nr 15c og 15e ad to gange 1917 og 1920. Heri er indbefattet fårefolden, der var fælles-eje for nr 14a og 15a.

Alfred Larsen fik bygget ny staldlænge og de sad jævnt godt med gården. Han solgte huset til Hans Peter Jensen som nr 15f, før de solgte gården i 1939 til Chr. Hansen, Niløse Møllegård for 56000 kr. De købte et hus i Høng, og der har de 18. 5. 1955 holdt guldbryllup.

Chr. Hansen solgte gården i 1939 til landmand Sofus Rasmussen, Hagedrup. Han har følt sig godt hjemme her i sognet og har fået flere offentlige tillidshverv.

Huset nr 15f er solgt til Niels Alfred Larsen fra Hellestrup. Han har købt lidt mere jord til sin have, nr 15g. N. A. Larsen, f. 1880.

Matr. nr. 16 Kvanløse Havremark

På bykortet 1789 er her lejer Fedor Sorensen. Sønnen Søren Federsen blev lejer 1817. Dette sted har ligget ved Høvevejen, som Igelsøerne havde til møllevej. Kvanløse by havde en møllevej op forbi hvor gård nr 4 nu ligger. Den nuværende vej til Vinstrup mølle er først anlagt ca 1800

Den 4. 11. 1819 er lejeren Jens Jørgensen, f. 1774 og hustru Maren Andersdatter, f. 1771, d. 1833.

I kommunens skatteliste 1839 er lejeren Søren Nielsen.

I ca 1840 er lejeren fast tømrermand på Holbæk Ladegård Søren Sørensen, f. 1812, fra Hagested og hustru Ane Christensdatter, f. 1816 i Udby. Deres børn: Ane Sørensen, f. 1841, Karen Kristine Sørensen, f. 1845, Niels Sørensen, f. 1847, Jens Sørensen, f. 1850, landpost Anders Sørensen i Gurede og landpost Hans Sørensen, Ugerløse.

Ladegården har udstykket Havremarken ca 1800 til husmandssteder med pligt til at arbejde på Ladegården, når Ladegården ønskede det. Det skulle være en hjælp for gården, da hoveriarbejdet var afløst. Den pligt varede til ca 1850. Havremarken var under fællesdriftens tid Kvanløse bys markjorder.

Søren Sørensens søn Jens Sørensen blev lejer af stedet ca 1885. Han var gift med Sidse Marie Nielsen, f. 1859. Deres søn: Niels Kristian Sørensen, f. 1886. Jens Sørensen har af Ree, Ladegården købt stederne nr 16 og 17 til ejendom 21. 12. 1891. Søren Sørensen fik fra Ladegården, da en længe blev ombygget, tømret som var af eg og benved, der er så fast, at det kan holde længe. Han indrettede staldlængen så praktisk, så han fik godningshus under grisehuset og loen i øst, så jorden når omtrent til bjælken. Søren Sørensen døde 1891, hans hustru døde 1889.

Matr. nr. 17 Kvanløse Havremark

Stedet lå ved Høvevejen helt oppe på bakken, derfor blev det kaldt for Lygten.

Der boede en lejer Anders Jensen, f. 1794, og hustru Karen Hansdatter, f. 1796. Deres datter Karen Andersdatter, f. 1826. Så boede der almissemødlem Niels Mouritsen, f. 1753. Han var den sidste, som boede i huset, før det blev nedbrudt ca 1889.

Men Jens Sørensen har nok haft jorden mange år, før han købte huset til nedbrydning.

I tingbogen 3. 3. 1921 er skifteskøde for nr 16 og 17 til sønnen Niels Christian Sørensen. Han var gift, men hustruen døde få år efter. Han har købt vej ud til Ringstedvejen i noget nær samme retning, som Høvevejen gik. Han passer ene hele bedriften.

Matr. nr. 18 Kvanløse Havremark i Mørkemose.

Den første lejer efter udskiftningen i 1805 var Lars Hansen, f. 1765, gift med Johanne Hansdatter, f. 1761. Hun var i slægt med gmd Jens Olsen, Mogenstrup og Chr. Hansen, Igelsø.

I kommunens skatteliste er fra 1839 til 1849 lejeren Rudolf Hansen fra Ubberup.

Folketalstlisten 1855 viser som lejer Jens Nielsen, f. 1800, fra Søndersted og hustru Kirsten Christiansdatter, f. 1816. Deres børn: Christian Jensen, f. 1845 og Karen Jensen, f. 1849.

Efter tingbogen 15. 12. 1911 har godsejer Ree, Ladegården, skødet stedet til hmd Hans Christian Jensen, søn af Jens Andersen, Ugerløse og

hustruen Anna Nielsen, datter af hmd Jens Peter Nielsen Mørkemose. Efter tingbogen 14. 6. 1916 er stedet skødet til Jens Karl Julius Hansen. Hans Chr. Jensen købte Grønholmsgård i Tølløse, hvor slægten bor endnu.

2. 4. 1918 blev ejendommen skødet til lærer Aksel Jensen, Kvanløse skole. 4. 8. 1920 skødedes stedet til Ernst Anthon Olsen fra Brorfælde. Han arbejdede i Grøntved skov, men fik passet sine 7 td land godt ved siden af. Den 17. 5. 1945 fejrede Kristine og Anthon Olsen deres sølvbryllup. Anthon Olsen døde 13. 5. 1949.

Stedet blev solgt til Egon Holst Andersen fra Asnæs, og Kristine Olsen flyttede til Brorfælde nr 7.

Matr. nr. 19 Kvanløse Havremark.

Huset ligger ved Mørkemosen. I folketalslisten 1370 er her lejer Jens Peter Nielsen, f. 1843 fra Næsby sogn og hustru Johanne Margrethe Pedersdatter, f. 1843. Deres søn: Jacob Peter Nielsen, f. 1869. Jens Peter Nielsen blev valgt ind i brugsforeningens første bestyrelse, og året efter blev han formand. Hustruen døde 1905, mens N. P. Nielsen døde 1915.

I 1909 overtog Peder Pedersens stedet. De kom fra nr 13, Igelsø.

Ifølge tingbogen fra 6. 12. 1916 har Poul Dahl, Ladegården skødet stedet til lærer Aksel Jensen, Kvanløse skole. Han solgte det igen til Peder Pedersen den 16. 9. 1920. Denne solgte stedet til Hans Pedersen i 1925. Hans Pedersens har fejret sølvbryllup den 30. 10. 1950. Han og broderen Valdemar i nr 21 skiftes til at køre mælk fra Havremarken til mejeriet.

Matr. nr. 20a Dompedalshuset i Havremarken.

I godsets fæstebog 20. 10. 1824 er lejeren Niels Hansen. I tingbogen 27. 6. 1887 har Ree, Ladegården skødet stedet til Jørgen Herman Andersen, der boede i nr 30a. Den 31. 5. 1899 er det skødet til landpost Niels Peter Jensen. Den 5. 8. 1914 er det skødet til Hans Peter Frederiksen. Den 1. 12. 1915 er det skødet til Peder Pedersen for at lærer Aksel Jensen kunne få jorden sammen med de to andre jordlodder til at høste frø på. Lærer Jensen solgte både nr 19 og 20a til Peder Pedersen den 16. 9. 1920.

Peder Pedersen har solgt hus og jord 13. 6. 1925 til Jens Christensen, der solgte jordlodden 9. 3. 1926 til Hans Pedersen i nr 19 i Mørkemosen, og derefter dyrkes de to jordlodder samlet. P. Pedersen er død 1926. Han var et godt menneske. Han var meget høj, og derfor blev han kaldt høje PP.

Matr. nr. 20b Dompedalshuset i Havremarken

solgt af Jens Christensen 28. 3. 1931 med skøde til Niels Peter Hansen for 2500 kr med en ejendomsskyld på 2000 kr. I november 1951 er det skødet til Valdemar Jensen, Alkestrup og Inger Elise Jensen. Den 8. 9. 1952 brændte huset.

Matr. nr. 21, 46i og 46s Kvanløse Havremark.

På godsets kort 1805 er lejer Christian Jensen gift med Ane Margrethe Larsdatter, f. 1791. Sønnen Jens Christiansen, f. 1817 overtog stedet og var gift med Ane Nielsdatter, f. 1813.

I Merløse herreds tingbog 28. 12. 1877 skøde fra baroniet Løvenskjold til Jens Christensen. Tingbogen 23. 10. 1879 skifteadkomstskøde til Ane Nielsdatter. Tingbogen 18. 11. 1879 skøde til Peder Nikolai Clausen. Tingbogen 18. 6. 1883 skøde til tømrer Jens Peter Andersen, f. 1857 gift med enke Juliane Henriksen, f. 1838. Hun var søster til Henriette Henriksen i nr 2a Kvanløse.

Jens Andersen byggede en mælkekølder til afkøling af mælken, og derved opnåede han at få mere smør end sine naboer.

Jens Andersen arbejdede som tømrer hos møller Hansen, Vinstrup. Da Hansen flyttede til København, sagde han til Jens Andersen: "Kan du samle alt jeres smør fra sommeren 1887, så send det ind som græssmør om efteråret, så skal du få en højere pris end hos hønsekværmer Anders Larsen i Brorfælde." Han gav 40 a 50 øre for et pund. Jens Andersen tog til Holbæk, og på skibene fik han købt stenkrukker til at opbevare smørret i.

Da efteråret kom, fik Jens Andersen hos Anders Larsen i Brorfælde lov til at låne en drittel til at ælte alt smørret fra sommeren i. Anders Larsen tog smørret med ind til møller Hansen. Der var 100 pund, og afregningen var på 100 kr.

Dette fortalte Jens Andersen til husmændene i Havremarken og dette gav god stemning for at bygge andelsmejeriet i 1888. Jens Andersen solgte 18. 6. 1909 stedet til Anders Peter Villiam Andersen, der var medlem af St. Stefans kirken i Igelsø. Når de manglede præst, ledede Villiam Andersen mødet i kirken. Han flyttede til Søstrup Ellede i 1917. Ved hans begravelse i 1936 var St Stefans menigheds præst, Christensen, Dalmose, i Søstrup og forrettede jordpåkastelsen.

I tingbogen 7. 12. 1917 skøde til Emil Alfred Nielsen. Han solgte stedet 19. 12. 1927 til Valdemar Petersen for 14000 kr. Valdemar Pedersen er broder til Hans Pedersen i nr 19. Valdemar Pedersen har stedet endnu. Om morgenen ser jeg hesten travere med regelmæssige fodslag til andelsmejeriet. Han har lært at køre en hest.

Matr. nr. 22 og 46b Kvanløse Havremark

I kommunens skatteliste 1839 - 49 er lejeren Søren Hansen, f. 1804 i Kirke Eskildstrup gift med Maren Larsdatter, f. 1798 fra Tølløse. Deres børn: Hans Sørensen, f. 1842, Peder Sørensen, f. 1848, Jens Sørensen, f. 1850, Anders Sørensen, f. 1851 og Søren Sørensen, f. 1853.

I tingbogen 13. 8. 1882 skøde fra J. Sønnichsen, Ladegården til Ole Pedersen Olsen som selvejer. Han solgte stedet 6. 2. 1894 til Peter William Ludvig Olsen, søn af Otto Valdemar Olsen i nr 29. Søsteren Ottilia Petrea Olsen, f. 1873 gift med Ludvig Jensen, der fik skøde på stedet 9. 6. 1893. Han døde 1902. Enken Ottilia Jensen har overdraget stedet til og er gift med Lars Peder Larsen, f. 28. 12. 1875. Han fik skøde i 1904.

Svigersønnen Valdemar Pedersen i nr 21 har overtaget stedet og passer begge steder. Valdemar Pedersen og Hans Pedersen i nr 19 er brødre og er gift med to søstre. L. P. Larsens søn, Carl Larsen er gift med Helen Jensen i Søby. De bor nu i Sdr. Asmindrup.

Matr. nr. 23 og 46g Kvanløse Havremark

Stedet ejedes fra 13. 12. 1923 af Johannes Jensen. Han flyttede til Kamstrup ved Roskilde. De var godt kendt og godt lidt, så det var uforståeligt, at de rejste. Han solgte til arbejdsmand Åge Madsen, Labæk, 3. 6. 1943. Johannes Jensen fyldte 70 år 8. 1. 1951.

Åge Madsen solgte 22. 10. 1951 til Kai Suse, Vipperød. Nu bor Svend Pedersen på stedet.

Matr. nr. 24 og 46k Kvanløse Havremark

I Ladegårdens fæstebog 1835 er lejer Hans Olsen, f. 1750 fra Sæby. Hans datter Ellen Marie Hansdatter, f. 18. 12. 1829, gift 1855 med tømrer Anders Pedersen. De overtog stedet, men flyttede til Kvanløse by nr 42 i 1861. Deres børn: Ole Peder Andersen, f. 1855 blev skomagermester i Holbæk, Jens Peder Andersen, f. 1857, tømrer og boede i nr 21. Anders Andersen, f. 1831, malermester i nr 38, Kvanløse. Efter Anders Pedersen kom Hans Jensen.

I Merløse herreds tingbog står: Et arvefæstested med ret til salg af jorden. Tingbogen 11. 3. 1900 skøde fra godsejer Ree til Hans Jensen. Tingbogen 9. 5. 1901 skøde til Anders Peder Andersen. Tingbogen 9. 6. 1909 skøde til Carl Niels Villiam Christiansen. Han solgte stedet 3. 2. 1943 til Knud Jensen, søn af Johannes Jensen nr 23 for 17500 kr. Carl Christiansens flyttede til nr 42 i Kvanløse by. Nr 24 er nu solgt til Evald Nielsen.

Matr. nr. 25 og 46m Kvanløse Havremark.

Huset er udstykket i 1801. I dette sted var 1305 Jens Hansen, f. 1783 og hustru Bodil Hansdatter med tre børn.

I tingbogen 1891 har godset skødet stedet til Jens Peder Pedersen. I tingbogen 27. 9. 1913 skødet til Jens Peder Bertelsen. 23. 11. 1918 skødet til Jens Chr. Thomsen, der døde 1919. Så kom der skifteskøde til Carl Halvor Thomsen, men da han var bortrejst, fik enken Anna Nekso, f. Poulsen skøde. Tingbogen 20. 5. 1920 skøde til Rims Johannes Nielsen. Deres søn, Kai Nielsen, blev som grænsegendarm taget til fange den 9. april 1940 og sat i tysk koncentrationslejr. Hans lig kom hjem 10. 7. 1947 og blev modtaget ved Kruså. Ialt kom der 20 hvide Røde Kors biler, som blev modtaget med stor mindehøjtidelighed.

Kai Adolf Nielsen var gift, så hans lig blev begravet på Krogstrup kirkegård, da hans hustru var død. Modtagelsen ved Kruså findes i museet.

Afsløring af en mindetavle for Kai Adolf Nielsen i Kvanløse kirke fandt sted den 24. 10. 1943. Efter prædikenen stod pastor Jørgen M. Larsen frem i koret og udtalte blandt andet:

I dag sætter vi et minde, der til sene slægter skulle ære den, der gav sit liv og samtidig på synlig vis udtrykke vor taknemlighed mod Gud for den forunderlige gave til os, et Danmark igen blev frit.

Ferefter samledes man om mindetavlen, der var dækket med Dannebrog, og kirkeværge Ole Peter Jensen, Kvanløse, udtalte:

Hvilken stor kærlighedsgerning er det ikke for en ung mand at stå vagt ved Danmarks grænse, og den gening havde Kai Nielsen påtaget sig. Derfor måtte han lide og dø for Danmark.

Man fjernede flaget, og menighedsrådets næstformand, gdr Hartvig Hansen, Igelsø udtalte: Æret være hans minde! Gud bevare Danmark!

Forstelarer Tange takkede på familiens vegne. Efter højtideligheden sang man Kongernes konge.

Påskedag, 9. 4. 1950 viedes i Trelleborg kirke frk Margit Nielsen, datter af hmd Johannes Nielsen, Kvanløse Havremark og snedker Svend F. Larsen, Trelleborg.

Matr. nr. 26 og 46d Kvanløse Havremark.

På skattelisten 1839 - 49 er lejer Ole Christensen. I folketalslisten 1870 er Peder Nielsen, f. 1834. Han var fra Stenmagle og gift med Karen Kristine Olsen, f. 1836. Peder Nielsen er sikkert kommet som lejer i 1867. Han var bager og arbejdede på Vinstrup bageri. I daglig tale blev der sagt Per Bauer. Han var musiker og spillede sammen med Niels Winther i Igelsø og Herman Christiansen i Vinstrup. Peder Nielsen havde offentlig dans i sin storstue, hvor ungdommen fra Kvanløse og Vinstrup samledes. Der kunne også komme unge fra Alkestrup. Så var det undertiden, efter dansen, at karlene fra to byer prøvede styrke lidt for meget. I 1881 var jeg med der til fastelavnsløjer. Der blev sat en genstand op ude på marken, og så fik vi et klæde for øjnene og en svar stav i hånden, og efter at vi var blevet drejet nogle omgange rundt skulle vi ramme genstanden. Det blev for det meste til letter, for vi vidste ikke, hvor vi skulle slå og slog langt fra genstanden.

Sønnen Peder Chr. Nielsen blev skomager og kom til Holbæk. Sønnen Søren Nielsen, f. 1870 blev malermester i Sdr. Jernløse og havde guldbrylup i 1944.

I tingbogen 21. 5. 1900 er der skøde fra Ree, Ladegården til Jens Chr. Jensen. 15. 9. 1919 blev der skøde til Hans Peter Hansen, der havde været vejmand på Kalundborgvej. Han var en mild og livsglad mand, der kun havde venner. Han fik plejet og passet hjemmet godt. Hustruen Anna Marie Larsen var syerske, så de havde det godt. De havde to døtre og fem sønner.

De solgte stedet i 1946 til hmd Holger Hansen, og selv flyttede de til Vinstrup. Hustruen døde 9. 8. 1953 og H. P. Hansen døde 24. 12. 1954.

Matr. nr. 27 og 46g Kvanløse Havremark.

I tingbogen 16. 6. 1904 er der skøde fra godsejer Ree, Ladegården, til Hans Laurits Sørensen, f. 1870 i Nr Vallenderød og gift 2. 12. 1898 med Hansine født i Regstruphusene. Hans Sørensen var i en årrække kørekarl hos købmand Julius Mortensen og co. Hansine tjente i hotel Kronprinsen i Holbæk.

Her i Havremarken boede de i mange år, var raske folk, der ikke manglede humor og viste flid og dygtighed i landbruget. Da de flyttede herfra, købte de en ejendom på Frilandsvej i Holbæk. Der fejrede de deres guldbrylup i 1948. De havde to døtre og en plejesøn.

I 1938 kom her Johannes Helms og hustru. Han er søn af fhv dommer Helms i Holbæk, og han blev valgt ind i Kvanløse sogneråd 1958 som socialdemokrat.

Matr. nr. 28, 46h og 46r Kvanløse Havremark

Et nyt hus udstykket 1801. Det ligger nord for Høvevejen. De andre huse ligger syd for vejen. På godsets kort 1305 er lejeren Jens Jørgen-

sen fra Kvanløse.

I folketalslisten 1834 er tømrer fra Herløse, Peder Andersen, f. 1795 gift med Ane Jensdatter, f. 1791 fra Rye. Hun var søster til Thomas Jensen i nr 12 Kv. Deres børn: Jens Peder Pedersen, f. 1822, Marie Pedersen, f. 1826, Anders Pedersen, f. 1828 og Niels Pedersen, f. 1831.

Sønnen Anders Pedersen var tømrer som sin fader, og de har bygget mange gårde om. Anders blev gift med Ellen Marie Olsen i nr 24, som de boede i fra 1855 til 1861.

Peder Andersen døde 1866 og hustruen Ane Jensdatter døde 1867. Stedet blev så lejet af Hans Jensen. Han købte det til ejendom 9. 5. 1891 af godsejer Ree, Ladegården.

I tingbogen 12. 6. 1901 skøde til Jens Jakob Madsen.

I tingbogen 11. 2. 1918 skøde til stenhugger Jakob Larsen. Han solgte det ca 1920 til slagter Peder Frandsen, der solgte det til Karl Larsen, der solgte stedet 22. 10. 1951 til Kai Suse.

Matr. nrn 29a, 30a og 46f Kvanløse Havremark.

Her var lejer Jens Rasmussen, der boede i nr 30a i 1801. Den 18. 6. 1812 købte Holbæk amtskommune en trekant, som Havremarksvejen skar fra nr 29a til en byggegrund, som jordemoderhus med nr 29b.

Her kom så som lejer Ole Jespersen, men allerede i 1332 fik Anders Salomonsen skøde på ejendommen

I tingbogen 4. 4. 1374 har Jørgen Herman Andersen, f. 1851 fået skøde på nr 29a, 30a og 46f. Han var arbejdsmand og boede i Igelsø nr 20. En dag han kom hjem fra arbejdet, sagde han: Nu skal dette være slut, for nu vil jeg handle med kreaturer. Dette her bliver aldrig til andet end dagen og vejen. Han begyndte så handelen i Igelsø, og det gik godt, til han fik at vide om stedet i Havremarken og købte det. 1387 købte han jorden fra nr 20a i Havremarken. Handelen gik jo længer jo bedre, for J. H. Andersen var en ærlig handelsmand, der blev kendt langt omkring, så han fik megen handel. Han købte jorden fra nr 28a, 46h 46r den 9. 5. 1891 af Ree, Ladegården. 4. 12. 1891 købte han en lille trekant, som Havremarksvejen fraskar Ole Andersens gård i Kvanløse. Det blev nr 4d.

J. H. Andersens hustru Johanne Marie Mortensdatter, f. 1856, død 1903. De havde en datter Karen Marie Andersen, samt en plejesøn, Kai Jensen.

Efter hustruens død blev stedet solgt til Jens Peter Petersen i 1910. J. H. Andersen flyttede til Tolløse St. og fortsatte med handelen. Så kort plejesønnen med ud. Ved et færdselsuheld i Kvanløse by 1921 blev Jørgen Herman Andersen dræbt.

Jens Peter Petersen har været ved rytteriet som soldat. Han blev valgt ind i sognerådet, menighedsrådet og skolekommissionen. Han var en rolig og dygtig landmand og var godt lidt her i sognet. J. P. Petersen døde 1942 kun 60 år gammel. Hustruen Christine, f. Jensen var en meget stræbsom og flittig kvinde, der trofast passede sit hjem.

Den ældste søn Jens Petersen er 16. 6. 1945 gift med Gytha Frederiksen, København. Jens Petersen var gymnastiklærer. Han har nu nr 28a og 29b og har vognmandskørsel med lillebil. Datteren Mary Petersen er 1946 gift med Tage Jørgensen og bor i Høng. Den yngste søn Henry Petersen har stedet nr 30a. Moderen Christine Petersen døde 22. 3. 1954.

Matr. nr. 29b Kvanløse Havremark

Denne lod er købt af Holbæk amtskommune den 18. 6. 1812 fra Ladegården til jordemoderbolig.

Den første jordemoder var Ane Marie Bransrød, f. 1796, d. 1879. Hun blev gift med hjulmand Ole Peter Christensen, f. 1806, d. 1867. Deres børn: Ludvig Olsen, f. 1833, Emilie Olsen, f. 1836, Vilhelm Olsen, f. 1839. Datteren Emilie Olsen afløste moderen som jordemoder og blev gift med Ole Peter Olsen, f. 1840. Deres datter Ottilie Petrea Olsen, f. 1873, d. 1925, var gift med Lars Peter Larsen. De boede i nr 22 i Havremarken. Jordemoder Emilie Olsen døde 1893.

I tingbogen 24. 5. 1916 har amtet bortskødet nr 29b til Jens Jensen og hustru fra Skov-Vallenderød. De var J. F. Petersens svigerforældre. Jens Jensen døde 1933 og hustruen 1936. Derefter fik Jens Petersen stedet. Han var formand for Holbæk Amts Østre Delingsførerforening og fik et kursus hos Niels Kukh i Ollerup. Han hjalp til i hjemmet, til han blev gift med frk Gytha Frederiksen, København. Nu kører han en stor lillebil.

Matr. nr. 31 og 46a Kvanløse Havremark.

På godsets kort 1805 er lejerer Jens Olsen, f. 1774, gift med Sidse Nielsdatter, f. 1772. Datter: Ane Kirstine Jensen, f. 1813. Hun blev gift med Jens Jensen, f. 1800. Han var fra Flyng. Han blev lejer 1835. Deres børn: 1. Niels Jensen, f. 1846, lærte som væver og blev gift med Maren Sofie Christensen, f. 1844, d. 1918. De overtog fædrehjemmet. Men de var begge for svagelige, så de ikke kunne overkomme jordlodden. De fik så byttet med Jens Feder Pedersen i nr 34 nede i byen i 1885. 2. Johannes Jensen, f. 1857 blev møller, først i Igelsø, men så lod han bygge mølle ved vejen mellem Asmintrup og Hellestrup. 3. Frederik Jensen, f. 1860. Han købte fødehjemmet af Jens Feder Pedersen i 1886 og blev vejmand. Han blev gift med Marie Jensen, f. 1863. Deres børn: Kirstine Marie Jensen, f. 1886, Rasmus Jensen, f. 1887 og Niels Kryger Jensen, f. 1889.

Frederik Jensen solgte ifølge tingbogen i 1926 til Ejner Mortensen, søn af Morten Mortensen, Igelsø. Frederik Jensen flyttede så til datteren i Kundby, som var gift med smed Chr. Nielsen.

Matr. nr. 32 Kvanløse Havremark.

På godsets kort 1805 er fæster Jens Hansen.

I godsets fæstebog 1827 er fæster Ole Jensen, f. 1793 i Udby og gift med Maren Pedersen, f. 1794. Deres søn Niels Feder Olsen, f. 1834. Ole Jensens forældre boede hos dem. Niels Feder Olsen blev gift med Johanne Olsen, f. 1830. N. F. Olsen lavede vandkædepumper og hesteomgange til at trække vand af moserne, så der kunne skæres tørv. Han havde to pumper til udlån. Selv kørte han omkring og stillede pumperne op.

Han døde 1889, så kunne enken ikke være alene, men fik sin søster Marie og Hans Peter Jeppesen til at fæste stedet i 1893. H P Jeppesen tjente hos greven på Tolløse slot og Marie hos forpagter Holten Nielsen Tolløsegård. Han begyndte her som fast arbejdsmand hos gmd Feder Jespersen for 50 ore om dagen, samt hest til kørsel og til jordens behandling og desuden fri kost. Det blev for lidt, men så kom han i arbejde hos hestehandler Niels Nielsen, Kvanløse, og snart var H P Jeppesen kendt som en pålidelig og solid arbejder, der kunne påtage sig alt og fik damptørskværket at køre med. Han fik et lån af Økonomisk selskabs sparekasse til opbygning af stald og til ajlebeholder. Han købte stedet til ejendom i 1901. Deres børn: Theodor Jeppesen, Karen Jeppesen og Christian Emil Jeppesen. H P Jeppesen død 1932 og hustruen Marie død 1949.

Theodor Jeppesen fik jord af Søgård og byggede der i 1921. Christian

Jeppesen købte nr 33b og 33e 13. 7. 1932 for 5500 kr med ejendomsskyld 3500 kr. Karen, hans søster, har været derhjemme i mange år, og nu passer de to søskende begge steder og lever godt sammen som ugifte.

Matr. nr. 33b og e Kvanløse Havremark

Huset her er bygget ca 1870. Før da hørte det under nr 33a i Kvanløse by, Huse med et vænge i byen, nr 33, 34, 35, 36, 37, 38 fik hver 1½ td land til græsning af en ko.

Den 10. 10. 1900 var lejeren af huset Hans Christian Jensen, der var gift med Anna Nielsen, datter af Jens Peter Nielsen, nr 19, Mørkemose. Derefter lejede Hans Peder Frederiksen huset, og den 21. 12. 1915 købte han jordlodden af gmd Herman Christensen. H P Frederiksen solgte hus og jord i 1922 for 1650 kr. Jyden Niels Andersen købte hus og jord 14. 12. 1926. Han solgte det samlet igen til pensionist Christian Jørgensen fra København for 8000 kr. Jørgensens enke solgte stedet 13. 7. 1932 til Christian Emil Jeppesen fra nr 32 i Havremarken.

Matr. nr 33a Kvanløse by.

Var skole med vænge, indtil skolen blev flyttet i 1805. Den havde nr 1 Kv, men Ladegården byttede med jord i Havremarken til skolelod. Den første skolelod nr 1 Kv og vænget her i byen fik nr 33a.

Tolløse gods gav nr 22 Igelsø til skolens byggeplads, fordi de i 1799 har nedlagt to gårde i Brorfelde by og inddraget jorden til fredsskov.

Skolen blev bygget ca 1805, hvor den nu ligger.

Det hus her i byen, som lå vest for skolen, er måske bygget i 1805 og lejet ud som pligthus, det vil sige at manden havde pligt til at arbejde på Ladegården, da hoveriet skulle ophæves. Det fik tillige med husene her i byen 1½ td land til græsning af en ko i Havremarken. Det blev nr 33b. I huset vest for den gamle skole er skiftet lejer i 1824. Da stod der pligthus, og de havde vænget.

I den gamle skole kom først lejer Lorentz Olsen, f. 1782. Han var søn af Ole Lorentzen i nr 9 Kv. Lorentzterne er sikkert i familie med billedsnitter Lorentz Jørgensen, som har boet i nr 3.

Lorentz Olsens hustru Ellen Marie Jørgensen, f. 1802. Deres søn Ole Lorentzen, f. 1831. I den gamle skole kom dernæst som lejer skrædder Jens Peder Jensen, f. 1839, og gift med Dorthea Marie Christensen fra Værløse, f. 1835.

Skrædder Jens Peder Jensen var adventist. Han var brudt i ryggen. Dorthea overlevede ham og blev den sidste, som boede i skolen.

Den 17. 12. 1913 har Herman Christensen købt den gamle skole til nedbrydning af Ladegården. Det halve af skolens have kom ind til gården og blev nr 33c.

I huset vest for skolen boede ca 1842 hmd Anders Jensen, f. 1809. Han var fra Tolløse og gift med Ane Larsdatter, f. 1817 fra Grandløse. Deres børn: Jens Peter Andersen, der lejede huset ca 1870. 2. Lars Andersen, f. 1849 og 3. Helene Andersen, f. 1852. Hun blev gift med skomager Niels Pedersen. De boede hos Helenes forældre til 1837. Så flyttede de til nr 10e i Kvanløse.

J P Andersen, f. 1846 d. 1883 blev gift med Hansine Christine Federssen, f. 1. 5. 1848, d. 1. 1. 1934. Deres barn: Anders Peter Andersen, f. 1881. Han er nu bosiddende i København og har taget navneforandring til Dyhrsing. Efter J P Andersens død fik Hansine sine forældre og sin broder til sig: Peder Andersen, f. 1818 og gift med Bodil Hansen, f. 1819.

Hun var datter af gdm Hans Hansen i nr 4 Kv. Peder Andersen var født i gård nr 7 Kv som søn af Anders Pedersen fra Rostofte i Øster Egebjerg sogn. Hansines broder Anders Pedersen, der var fotograf, fulgte også med og passede sin fotografering i Kvanløse.

Gmd Jens Thomsen i nr 11a købte af Ladegården i 1894 nr 33a og 33b i Havremarken.

Bødker Peder Jensen, f. 25. 7. 1869, d. 13. 5. 1946 lejede stedet i 1896. Han var fra Undløse, og hans hustru Emma Sørensen, f. 1878, d. 15. 5. 1951 var fra Vinstrup.

I 1908 blev lejer af stedet og vænget tømrer Jacob Jacobsen, f. 1879, d. 5. 2. 1945. Han blev gift med Marie Jacobsen, f. 6. 8. 1886. Deres børn: Niels Peter Jacobsen, der var et flinkt og raskt ungt menneske, da han tjente i nr 10a. Han blev gift og fik et landbrug på Hagedsted Lammefjord, men døde kun 34 år gammel. Agnete blev gift med vognmand Laurits Pedersen, Smindrup. Jenny blev gift med politibetjent Sv. A. Andersen, København. Elmer er gift og bor nr 9b i Holløse. Jacob Jacobsen havde en ret god tømrerforretning og passede tillige et lille landbrug. Han døde 5. 2. 1946. Han havde købt stedet i 1927 og da blev der mageskiftet med byjorden, så han fik en vej lige ned til Ringstedvejen. Bypladsen blev derved en pæn firkantet plads.

Jacobsens enke solgte i 1946 stedet til Verner Hansen fra Gislunge. Han begyndte med maskinstation. Den 19. 3. 1949 opstod der ild fra skorstenen, tagrygningen brændte, men alt blev ødelagt af vand, så det måtte ombygges. Derefter blev det udlejet til dyrlæge Madsen. Verner Hansen var flyttet op på Igelse møllehus, og han købte mølleriet 15. 1. 1952.

Verner Hansen solgte huset i Kvanløse til maskinsmed Egon Larsen, den 17. 1. 1953.

Matr. nr. 34a og 34b Kvanløse.

På bykortet 1805 er lejereren hmd Niels Nielsen, derefter kom 31. 12 1837 skrædder Jens Nielsen, f. 1809 i nr 4 Kv. Han var gift med Margrethe Kirstine Christensdatter, f. 1806. Deres børn: 1. Niels Christian Jensen, f. 1836 boede i Vinstrup. Han fik Landboforeningens diplom for veldrevet landbrug. 2. Karen Jensen, f. 1844. 3. Hans Christian Jensen, f. 7. 1. 1839, boede ved Dragerup til 1913, da han købte nr 5d Kv og boede der til 1926, da han flyttede til sin datter og Jakob Jakobsen i Stestrup og solgte huset til Kvanløse sogn. Han døde 1936. 4. Jens Jensen, f. 1846, byggede stedet Krogager i Brorfelde. 5. Ane Kirstine Jensen, f. 1848 gift med Jens Peter Pedersen, f. 1847. 6. Ole Jensen, f. 1855 blev væver og gift med Sidse Marie Larsen, f. 1859 i Mogenstrup. De flyttede til Hørve og boede der til deres død.

Jens Nielsen døde 1875 og hans hustru i 1878. Så fik J P Pedersen skøde på stedet 1876 fra baroniet Løvenborg. Han byggede stuehuset om i 1887.

Det gamle tømmerr blev anvendt til byggeri på jorden i Havremarken. Da dette var det største jordareal $1\frac{1}{2}$ td land, fik det matr nr 34a.

Jens P Pedersen solgte det nye hus i byen i 1835 til væver Niels Jensen fra nr 31 i Havremarken, f. 29. 12. 1846, d. 12. 12. 1895. Han var gift med Maren Sofie Christensen, f. 18. 12. 1844, d. 8. 8. 1913. Hun var brudt i ryggen, men slap dog over at føde sønnen Jens Christian Jensen i 1839. De gav ham en god og kærlig opdragelse, og det fik Maren Sofie særlig gavn af, da hun kom til at leve som enke i 23 år. Herefter er dette i byen matr nr 34b. Tidligt måtte Jens Christian ud at tjene, men han vedblev troelig at komme hjem hver aften, når han var fri på gården, for at være hos moderen om natten.

Jens Christian tjente i 5 år hos gmd Chr. Andersen, Kvanløse. Han gav

ham det skudsmål: Jens Christian er lige så præcis som et urværk til at møde om morgenen. Han fik senere et sted mellem Ugerløse og Østrup.

Gravtavlen over væver Niels Jensen og Maren Sofie er fredet og indsat i kirkegårdsmuren. De virkede troligt, hvad de kunne, for ikke at komme andre til byrde.

Stedet er solgt 1. 11. 1910 til Lars Jørgen Pedersen fra Vinstrup, og Maren Sofie er flyttet til sønnen. Maren Sofie havde en broder, smed Jens Christensen i Løvenborg, og en søster Ane Marie, der blev gift med tømrer Hans Nielsen, Igerup. Deres søn Hans Nielsen, Asmindrup havde en datter Anna, der blev gift med lærer Jens Peter Jensen, Høng højskole. Mindestenen, der er rejst for højskoleforstander Anders Jørgensen i højskolens have er hentet på Hans Nielsens mark i Sdr Asmindrup.

Lars Jørgen Pedersen er halvbroder til Søren Pedersen nr 9h, Igelsø Græsmark. De var sønner af Niels Pedersen, Grimsø. I daglig tale blev Lars Jørgen Pedersen kaldt for Den lille Lars. Han boede i 3 år ved Grimsø i sit fødehjem, så i 11 år i David Pedersens stuehus i Vinstrup og købte så huset i Kvanløse. De var flinke mennesker, der gerne ville hjælpe andre. Deres børn: Søren Pedersen var maler og boede i Søstrup, Julie blev gift med chauffør Risum, men døde ved et færdselsuheld. Mary har tjent på Holbæk sygehus og Anna Pedersen er gift med Ejner Hansen fra Ugerløse. L J Pedersen døde i 1924. Skifteskøde til hustruen Kirsten Marie Rasmussen fra Viborgeggen. Hun har købt nr 4e fra 4b i 1925. Det er haven, som ligger mellem gadekæret og stuehuset.

Ejner Hansen har fået skøde på nr 34b og nr 4e december 1930. Han er landpost og samtidig ringer og graver ved Kvanløse kirke. De havde den glæde at fejre sølvbryllup den 11. 1. 1955.

Iå bykortet 1789 ses nr 4e som gadejord. Een af nr 4b's ejere har taget det som ejendom og solgt det. Det har nærmest været som gymnastikplads eller legeplads, medens skolen med vænge lå der på nr 33.

Matr. nr. 34a Kvanløse Havremark.

Da Jens Peder Pedersen havde bygget huset i Havremarken af det gamle tømmer fra huset i byen, blev ejendommen delt. Der var mest jord og hartkorn på jorden i Havremarken. Derfor fik stedet nr 34a. Godsejer Ree gav så Jens P Pedersen skøde i 1885.

J P Pedersen solgte det 1894 med skøde til træskomager Jens Christensen. Han var medlem af St Stefanskirken. Ved en begravelse her på Kvanløse kirkegård var Jens Christensen i menighedens ornat og forrettede begravelsen. Jens Christensen solgte i 1922 stedet til Axel Olsen fra Brorfelde.

Jordstykkerne nr 36 og 37 i Havremarken er gået i arv fra klokker Anders Berthelsen til klokker Anders Pedersen og til klokker og maler Anders Andersen. Han solgte i 1917 disse stykker til lærer Axel Jensen, Kvanløse skole. Nr 35b i Havremarken er af smedeenken Birthe Marie Pedersen solgt til lærer Axel Jensen den 13. 6. 1922. Disse tre numre er af lærer Jensen solgt til Axel Olsen i nr 34a 1922.

Axel Olsen har købt halvdelen af skolelodden, Igelsø nr 1b i ca 1940 af Kvanløse sogneråd.

Matr. nr 35a Kvanløse.

Før udskiftningen var der på dette sted en gård. I 1805 var her fæster

smed Christian Pedersen. I følge Kvanløse kirkebog blev sønnen Bent Christensen, f. 1785 den 12. 12. 1817 gift med pigen Ane Larsdatter, f. 1789. Forlovere var: smed Christian Pedersen og gmd Lars Jensen i nr 2a. En søn Feder Christensen blev fæster af stedet den 21. 1. 1824.

I følge kirkebogen er smed Feder Knudsen, f. 1807 fra Knardrup i Slaglunde sogn, Frederiksborg amt gift med enke Maren Berthelsdatter fra Kvanløse den 1. 6. 1832. Hun døde 31. 7. 1832. Smed Feder Knudsen blev så gift med pigen Karen Nielsdatter fra nr 4a Kv den 23. 12. 1832. Af deres 5 børn levede kun Niels Pedersen døbt 18. 3. 1838. Han blev også smed her.

Feder Knudsen død 5. 9. 1859. Pastor J J Fyhn skrev hans gravminde. Det er i museet sammen med billede af gammel og ny maskinfabrik.

I 1859 afløste så smed Peder Hansen, men han døde 1866, og da kunne Peder Knudsens søn Niels Pedersen begynde her, Han blev gift med Birte Marie Christensen, f. 1854. Deres børn: Peter Chr Pedersen, f. 1877, Lars P Pedersen, f. 1879, Karen Andrea Pedersen, f. 1881, Hans Theodor Pedersen, f. 1885, Marie Marthilde Pedersen, f. 1888, Line Alvilda Pedersen, f. 1889 og Alfred Pedersen, f. 28. 1. 1891. Smed Niels Pedersen har tilkøbt jord fra Enghaven, nr 13d, nr 12c og nr 4c den 6. 7. 1881. Han døde 1917. Enken Birthe Marie Christensen har solgt jorden i Havremarken nr 35b til lærer Axel Jensen i 1922. Hun døde 1923. Nr 35a blev af arvingerne solgt til gartner Harald Nielsen.

Brødrene Peter Chr Pedersen og Lars Peter Pedersen købte byggegrund af maler A. Andersen nr 41c i 1906 og opførte en maskinfabrik under firmanavnet Kvanløse Maskinfabrik, Brødrene Pedersen. (Mere herom nr 41c.)

Gartner Harald Nielsen byggede det første drivhus og var med til afvanding af Enghaven. Det var moderen, der havde pengene og satte dem i huset. Da hun døde, forlangte hans broder Niels sin arvepart. Den kunne Harald ikke skaffe, og så måtte han sælge stedet med gartneri til en gartner, der knapt var der et år. Så købte malermester A Andersen stedet i 1935 med nr 35a, 4c, 12b og 13d. Han døde 1937. Hans søn Olaf Bastian Andersen fik så sit hjem her og blev gift med Emma Nielsen fra Mosegård i Sdr Jernløse. De boede der kun i nogle få år, så fik de bolig og fast arbejde hos greve Schulin Zeuthen på Sofienholm.

Gartner Henry Rasmussen fra Holbæk købte gartneriet og jorden fra nr 41a og 41b i 1938 af malermester Carlo Andersen på moderens og familiens vegne med skøde 11. 6. 1939.

Matr. nr. 38a og 38b samt nr. 42 og 37 Kvanløse.

Her var fæster Christian Jørgensen under Holbæk Ladegård.

Her kom fæster tømrer Anders Pedersen i 1861. Matr nr 42 er læst adkomsttil Løvenborg 30. 4. 1884 fra Holbæk Ladegård.

Anders Pedersen, f. 1828 i nr 28 Havremarken. Han var gift med Ellen Marie Hansdatter, f. 1830 i nr 24 Havremarken som datter af Hans Olsen. Her boede de til 1861, så fik de fæste på ovennævnte. I 1871 ombyggede han huset på nr 42. Han fik pladsen som ringer og graver i 1862, da Anders Berthelsen var syg og gammel. De boede i tiendeladen nr 44. A. Berthelsen overtog bestillingen 1826. I 1829 er nr 41 blevet overdraget fra Ladegården til Løvenborg, der da var kirkeejer. Så fik klokkeren vænget som løn. De havde nr 36 i Havremarken som græsning til en ko. Anders Pedersen overtog så nr 41 og 36 efter A Berthelsen.

Da Anders Pedersens søn malermester Anders Andersen havde bygget på nr 38 fik han skøde fra Løvenborg 1893.

Anders Pedersens og Ellens børn: Ole Peter Andersen, f. 1854 blev skomagermester i Holbæk. Museet har fået et billede af ham som en værdig mester. Jens Feder Andersen, f. 1857 var tømrer og hmd i nr 21 Havremar-

ken. Anders Andersen, f. 1861, byggede sig et godt og pænt hjem på nr 38. Anders Pedersen døde i 1900. Så overtog Anders Andersen ejendommen og bestillingen som graver.

I 1897 købte Jens Jacob Madsen i Enghaven nr 6c og 9c af Christian Pedersen med et hus. Der blev lånt 1200kr og maler A. Andersen gik i kaution, men i 1902 måtte han overtage pantet. Han lejede huset ud til smed Chr. Hansens enke og beholdt selv jorden. Huset brændte i 1911 tillige med gård nr 2a. Det blev ikke genopbygget.

Anders Andersen købte til ejendom sine forældres hjem og jord matr nr 36, 37, 41a og 42 den 18. 11. 1911 fra Løvenborg gods.

Anders Andersen fik af Løvenborg ret til at afstå en byggegrund til Kvanløse maskinfabrik, nr 41c i 1906. Siden købte maskinsmedemester P. Chr. Pedersen nr 41d i 1911 af A Andersen.

Af Enghaven har Anders Andersen købt nr 5i af Jens Jespersen og nr 7b den 27. 3. 1931 for 1600 kr af Carl Larsen. I 1935 har A Andersen købt gartneriet nr 35 og Enghaven nr 4c, 12c og 13d. Dermed blev ca 8 td land til en samlet lod under numrene fra syd: 12, 9, 6, 7, 13, 4 og 5.

Gartneriet nr 35 og nr 41a blev så solgt i 1938 til gartner Henry Rasmussen fra Holbæk.

Anders Andersen udførte et solidt og pænt arbejde og havde meget at bestille. Han er født 19. 11. 1861, død 1937. Han blev gift med Svendborg Bastjansen, f. 25. 5. 1870, d. 25. 2. 1954. Hun var søster til mejeribestyrer Bastjansen, Kvanløse Andelsmejeri. De var fra Amager og nedstammede fra Holland. Svendborg var et meget elskværdigt menneske, der tog det hele med glæde, men det var strengt, da hun havde mange børn at hjælpe og samtidig skulle hjælpe sin svigermor, som boede i nr 42. De havde 8 børn, der alle er bosiddende og har det godt.

Matr. nr. 41a Kvanløse

er Klokkervænget, der har været til klokkerens afbenyttelse, da klokker Anders Bertelsen boede i tiendeladen, der havde nr 44. Den lå, hvor ligkapellet nu ligger, og vippebrønden lå ved det sydvestlige hjørne af ligkapellet. Det ses på et billede i museet.

Matr. nr. 43 Kvanløse

er et arvefæstested med 1 fdk 1 alb hartkorn og tilhørte Universitetet i Roskilde. Ved hvert ejerskifte skulle der betales 1 td byg efter kapiteltakst, samt 1 rigsdaler i årlig arveafgift.

Her i nr 43 boede ca 1800 en tømmer og opfinder Søren Balle. Han prøvede først at lave en evighedsmaskine og derefter en flyvemaskine. Den manglede også kraft, men han prøvede den fra husets gavl, der gik lige ud til landevejen. Han nåede over vejen, men lændede for tungt med et brækket ben. Mejeribestyrer Thoke fortæller herom i et avisudklip, som opbevares i museet under nr 43.

I 1845 har Hans Willadsen købt nr 43. Han er født 1824 og gift med Ane Kirstine Lorentzen, f. 1822. Hendes slægt er omtalt under nr 33 Kv. Deres datters dåb 30. 12. 1846: Johanne Marie Hansdatter. Hans Willadsens moder, enke Ellen Pedersen, f. 1786 boede hos dem i 1850. Willadsslægten er omtalt under nr 7a Kv.

Morten Jespersen købte på beregning nr 43 ca 1858. Han fik solgt det igen ca 1873 til enke Caroline Pedersen i nr 5b. Hendes mand, Lars Pedersen, var død i 1872. Nogle få år derefter ophævede hun høkerhandelen og lejede nr 5b til Anders Hansen, Havremarken, for selv at bo i nr 43.

Da datteren Marie blev gift med Hans Pedersen i 1878, havde Caroline en lejlighed til dem. Efter sigende er Caroline gift med Jens Jensen. Han var ikke af de bedste, derfor blev han kaldt for skurke Jens. Han må være død, thi i 1905 har enke Caroline Jensen fået adkomstske til nr 5b Kvanløse. Hun solgte nr 5b i 1906 til skomagemester Julius Nielsen for 1000 kr. Hun forlangte 1100 kr, for der følger altid lidt med f. eks. en vidiekurv. Den ville Nielsen ikke give 100 kr for. Den 23. 11. 1907 har Caroline solgt nr 43 til svigersønnen Hans Pedersen for 800 kr + aftægt, husly, brændsel og hjælp i sygdom, samt en anstændig begravelse. Caroline døde 1908.

Hans Pedersen er født 1856 i Nybrohus nær ved Trønninge i Butterup sogn. Han kom i pleje til sit 10. år nær ved Syvendeskov. Så var han i to år hos sin moder i Asmindrup, kom så til at tjene hos Hans Hansen i nr 4a Kv til han var 17½ år og derefter hos Niels Andersen i nr 3a Kv. Så tjente han i et år sammen med Birte Marie hos Lars Peter Larsen i nr 7a Kv og derefter 15 måneder i tjenesten.

Da Hans Pedersen var blevet gift, begyndte han at handle med ben, klude og hvad der kunne give lidt indtægt. Han fik en trækvogn til at begynde med, til han fik købt hest og vogn. Da kunne han handle over en mil her rundt omkring.

Marie og Hans Pedersens børn: Lars Peder Pedersen blev gift med Klara Pedersen. De boede i mange år hos Ferdinand Sørensen, Kvanløse. Der var mange børn. Da Peder døde, rejste Klara til en datter i Undløse Overdrev. Karen Sofie Pedersen f. 1887 blev gift med Peder Rasmussen. De boede først i nr 16 Igelsø. Så flyttede de til nr 9b Holløse.

Hans Pedersen har solgt nr 43 den 1. 5. 1936 til vognmand Jens Peter Jensen. Han døde 1937. Hustruen Birte Marie døde 1929.

Jens Peter Jensen er søn af bødker Peder Jensen. Han byggede sig et nyt hus oppe i vænget. Det gamle hus er nedbrudt, og der er have og holdeplads til bilen, hvor huset lå. Der er fotografi af det gamle hus i museet. Hustruen Ingeborg er født 30. 10. 1904. De havde sølvbryllup 24. 11. 1954. Sønnen Åge Jensen er gift med Gurli Nielsen den 4. 6. 1955.

Matr. nr. 44 Kvanløse.

Nr 44 var Tiendeladen med beboelse til klokker Anders Bertelsen, f. 1790, d. 1871. Han havde fæste på nr 41a, der derfor blev kaldt for klokervænget. Det lå langs gaden fra nr 35 til nr 10a. Løvenborg har fået overdraget nr 41 i 1829 af Ladegården. Kvanløse kirke fik det sammen med kirken den 22. 6. 1909. Der var 600 kvadratalen og ¼ alb hartkorn. Anders Bertelsen var broder til Thor Bertelsen i nr 8 Kv og gift med Maren Jensdatter, f. 1791. Hendes far hmd Jens Hansen.

Matr nr 45 Kvanløse

er et firkantet stykke jord af nr femtens jord, der lå ude ved Alfred Larsens hus i Hellestrup. Nu tilhører det Alfred Larsens søn. Det var udlagt til nr 14 og 15 Kv som en erstatning, fordi de to gårde ikke fik nogen enghavepart.

Matr. nr. 46 Kvanløse

er i Mørkemosens nordlige bred, som er delt for at skaffe tørveskær til de fleste af Havremarksstederne.

IGELSØ BY og GRÆSMARKEN.

Stednavnskontoret har meddelt, at byens navn den 10. 6. 1327 er skrevet EGELSØ, den 26. 11. 1328 EGELSØ, 1334 EGELSØØ, i 1356 EGILSØ. Det er en mands navn, der er føjet -sø til. Det er som i Kvanløse en mand har bosat sig, som kaldtes Egil, og det er med tiden forandret til IGELSØ. Han har begyndt med kvagavl, og slægten er vokset til en by.

Ved udstykningen ca 1800 fik husene i byen hver en udlod, Græsmarken, som er overdrev til 1827. Da er den udstykket som nr 9 med et bogstav til. Nr 11 Trojeborghuset har ligget der før udskiftningen. Navnet stammer fra bakken og er et tysk navn.

I Holbæk Amts Historisk Årbog 1912 side 40 har Andreas Bentsen, Vallekilde, skrevet smukt om egnen her.

Ved Maglesø er der en plads, hvor der er tildannet flinteredskaber. Det fortæller, at stenalderfolket har boet der.

Byerne Igelsø og Brorfælde har begge hørt under Søgård, og da var de fri for alt hoveriarbejde. Da Søgård blev solgt i 1670 til Tølløse, har de siden hørt dertil, men har så også fået hoveriarbejde ved at slå og høste hø i Tysingengen og ved kørsel af gødning. Hovedgården Søgård var 1664 med 380 td bønderhartkorn.

Igelsø bys jorder var inddelt i tre vanger: den nordlige: Jernløse vangen, den vestlige: Stumpe vangen og den sydlige: Bakke vangen. De blev opmålt i kvadratalen i 1784 således:

Jernløse vangen med gaden i byen og vejen	2477872 kv alen
Stumpe vangen med Skalfældehusets jord og sø	2042890 - -
Banke vangen med vej	956541 - -
Alle huse med jord i by og Græsmarken	1327528 - -
ialt	<u>6804821 kv alen</u>

I skellet mellem Igelsø, Brorfælde og Møgenstrup blev der i 1884 bygget en frimenighedskirke. Man kaldte den St Stefanskirken. Den ligger på Møgenstrup grund i Sønder Jernløse sogn. Den bliver tit kaldt for Igelsø kirke, derfor lidt om den. Det var en lægprædikant, gmd Peder Pedersen i Ugerløse-Nyrup. Han ville ikke gå til alters med de vantro. Man fik så den gamle præst i Ugerløse til at holde altergang for de hellige enten i kirken eller i hans hjem. Så fik de imidlertid en ny ung præst, der nægtede dette, og så var der ikke andet for Peder Pedersen at gøre end at bygge kirken. Man fik en god støtte i Jens Jensen på Selvagergård i Igelsø, som var nabo med kirken, og som måske har været medvirkende til, at kirken fik plads der, hvor der endnu var urskov.

De har nærmest fået hjælp af Grunnets menighed i København. Pastor Grunnet var deres præst fra først af. Nu er der sjældent nogen kirkegang. De har også hjulpet sig med et af deres menighedsmedlemmer. Træskomand Jens Kristensen fra Havremarken har de været i deres ornat og har forrettet en begravelse. William Andersen, der flyttede fra Havremarken til Søstrup, har ligeledes forrettet en begravelse i Søstrup

Kirken har 23. 6. 1923 købt et stykke jord, matr nr 1d, Brorfælde af V. Jchansen, på Kvanløse sogn har lidt part der.

Matr. nr 2a Igelsø.

På Søgårds kort over Igelsø i 1805 er fæsteren Hans Sørensen gift med Ane Hansdatter, f. 1857. I Søgårds fæstebog 1816 blev sønnen Hans Hansen fæster. Han var født 1788 og blev gift med Karen Nielsdatter, født 1790. Deres børn var: Søren Hansen, f. 1817, Ane Hansdatter, f. 1820, Johanne Marie Hansdatter, f. 1822, Niels Hansen, f. 1825, Bodil Hansdatter, f. 1826 og Hans Peter Hansen, f. 1831.

Hans Hansen skulle give aftægt til sin moder, Ane Hansen, således: Egen lejlighed, et stykke jord på 80 kvadratalen i haven, 2 td rug, 1 td byg, 4 skp malt, 48 pund flask, 8 pund svinefedt, 8 pund fåretalg og 16 pund hør og blå, alt leveret hvert år til Mortensdag. Desuden 5 rigsdaler, 16 pund ost og 16 pund smør, som leveres i den tid kørerne er på græs, foder til et får, 8 forsvarlige læs tørv, tørre i hendes tørvehus, samt 1 liter nymalket mælk daglig.

Søgårds fæste lo. 11. 1854 til sønnen Søren Hansen. Til Tølløse gods betales i indfæstning 900 rigsdaler, og den årlige afgift er: Gammelskat 56 rd 15 sk, landgilde 15 rd og 15 td byg, 2 td havre. Høveriafgift 31 rd 2 mark 4 sk, samt 2 gangdage ved klapjagter. Byg betales efter kapitels-takst med et tillæg af 16 sk pr tønde. Havren leveres in natura.

Ungkarl Hans Petersen, som tjente på Søgård, fik gården i fæste 19. 12. 1858. Hans Pedersen er født 1823 og blev gift med en datter af gmd Thomas Thomassen i Marup. De havde tre døtre. 1. Ane Jensine Pedersen, der blev gift med Søren Mogensen, f. 1857 i nr 6a Igelsø. De fik Hans Pedersens gård, de var barnløse, men fik en plejedatter, Boline Marie Jensen. Søren Mogensen fik gården i forpagtning, men 1904 købtes den som ejendom. 2. Hanne Pedersen gift med gmd Peder Olsen, Brændholt. 3. Juliane Pedersen gift med gmd Peder Nielsen, Kisserup, Tuse Næs. De blev forældre til forstander Nielsen, Sydsjællands Landbrugsskole og til pastor Niels Peter Nielsen, Højer.

Søren Mogensen solgte 8 td land til et statshus til Jens Christian Rasmussen. Samme år 1904 byggede han en ny gård ved Ringstedvejen og solgte den gamle gård med 5 td land, nr 2c i byen til Hans Peder Andersen. 1914 solgtes en byggegrund til landpost N. P. Jensen, nr 2e.

Søren Mogensens hustru døde 1917, Søren Mogensen døde 1924.

Gården var tilskrevet deres plejedatter, som blev gift med gmd Carl Jensens søn Thorvald i Holløse. De solgte i 1928 gården til Lars Peder Christensen. Han havde den kun på købekontrakt og solgte den til Herman Schou Pedersen fra Holløse. Men allerede i 1930 blev den solgt til gmd Jens Peder Andreasen fra Krøjerup. Han havde den til 1943. Da købte Arne Skjoldmose og hustru Ingeborg gården. Hun døde 30. 11. 1944.

Igelmosegård er derefter i 1947 købt af gdr Ingvor Hansen, som har den endnu. Han er medlem af Kvanløse sogneråd.

Matr. nr. 2b Igelsø.

Skøde fra Søren Mogensen 1904 til Jens Christian Rasmussen på 8 td land fra Ringstedvejen langs med Kvanløse skole. J. C. Rasmussen blev skovfoged i Galø skov 1913, og stedet blev så solgt til Hans Peter Hansen. Denne kørte mælk og fik passet sin jord godt. Han solgte 1928 til bagermester Arthur Grønvold Rasmussen. Han byggede det om til hjemmebageri. Han døde 1943. Sønnen Harry Rasmussen blev gift med Lucie Jensen fra Udstrup i 1945. Ved enkefru Rasmussens død i 1948 overtog Harry Rasmussen stedet og solgte det i 1950 til gdr Eskild Jensen fra Haraldsted. Harry Rasmussen købte en købmandsforretning i Forsinge.

Matr. nr 2c Igelsø.

Den gamle gård med ca 5 td land i Igelsø by blev solgt til Hans Peder Andersen 1904. Han var smed og solgte i 1908 en byggegrund til købmand Christian Larsen fra Sasserup. I P Andersen solgte stedet i 1912 til Hans Peter Nielsen. Andersen købte en smedie i Ishøj. Et billede af den gamle gård med hans slægt har vi i museet. H P Nielsen solgte nr 2c igen 1914 til Rasmus Peder Rasmussen, søn af Peder Rasmussen i nr 16. R P Rasmussen solgte 1917 til gmd Anders Jensen fra nr 3a. Han solgte stedet 1922 til landpostbud Hans Chr. Hansen. Som en god rytter trodsede han snevejret i 1936 og hentede posten i Holbæk. Museet har et fotografi heraf. Han overdrog stedet til svigersønnen i 1954 og byggede selv et hus på nr 3a's jord.

Matr. nr. 2d Igelsø.

købt og bygget 1908 af Christian Larsen, Sasserup. Herfra er et foto taget under en manøvre i 1909 og opbevares i museet. Chr. Larsen døde 1918. Hustruen Kirsten Larsen fik skifteskøde og solgte stedet til gmd Hans Peder Olsen fra Mogenstrup. Det varede kun til 9. 2. 1923, så blev købmandshandelen solgt til Hans Christensen fra Ejlestrup. Han passer handelen endnu.

Matr. nr. 2e Igelsø.

Gmd Søren Mogensen solgte en byggegrund den 24. 6. 1914 til landpost Niels Peder Jensen. Han byggede stedet, der ligger, hvor vejen går ned til Ebbehøjgård, og solgte det 25. 7. 1915 til Jørgen Nielsen

Han solgte det 19. 9. 1916 til gmd Lars Peter Larsen, Kvanløse, der købte det, for at hans søster Anna kunne få et sted at bo. I 1925 flyttede hun til Tølløse St, og huset blev solgt til murerarbejdsmand Jens Chr. Jeppesen. Deres datter Edith Jeppesen blev 6. 12. 1945 gift med Vagn Jensen, en søn af gmd Lars Peter Jensen, Igelsø. Huset blev omlavet til brødudsalg og med bolig på loftet til hendes forældre.

Matr. nr. 3a Igelsø.

I 1784 fastede Jørgen Larsen, landsoldat gennem 6 år, gården.

I 1796 fastede Frederik Nielsen gården. Han var født 1766 og døde 1845. Han var gift to gange. Første gang med Maren Christensen, der døde 1809. De havde et par børn. Anden gang med Kirsten Larsdatter i 1814. Hun er født 1795 og døde 1870. Deres børn: Maren Frederiksdatter, f. 1815, Ane Frederiksdatter, f. 1823 og Niels Frederiksen, f. 1826, d. 1901. Han har fastet gården 1851 og købte den fra Tølløse gods 4. 9. 1883. Han byggede møllen, og med sønnens hjælp malede de selv til 1890. Så solgte han møllen til møller Lars Pedersen, f. 1858 og hustru Stine Madsdatter. Det blev matr nr 3b

Peder Henriksen lejede et stykke jord til at bygge på nord for vejen til Ebbehøj af Niels Frederiksen for et tidsrum af 38 år. Peder Henriksen var heldig at vinde en stor gevinst, og hvorledes skulle han så opføre sig med de mange penge? Han rejste til København en uges tid. Da han skulle hjem, lejede han et jernbanetog til sig selv. Siden blev han kaldt for Eksprestoget.

Niels Frederiksen havde kun den ene søn Anders, der døde 1896. Hans hustru døde 1900, og han selv døde 1901. Gården blev solgt 30. 7. 1902 til gmd. Anders Jensen. Han lod bygge det ny stuehus med kun tre vinduer ud mod vejen til Mogenstrup.

Han forpagtede gården til sønnen Niels Jensen i 1917. Han var den første

her i sognet, der købte traktor. Gården blev solgt 1924 til Lars Peter Jensen fra Krogager i Brorfælde.

Lars Peter Jensen har solgt byggegrund 14. 4. 1925 nr 3c til vejmand Johannes Christensen. L P Jensen rettede skellet mod Peter Chr. Pedersen, så han fik lidt jord nr 3d den 23. 10. 1930. Så beholdt L P Jensen en vej og solgte så en byggegrund til sygeplejebolig for kommunen nr 3e, den 23. 10. 1930. Tømrer Ernst Nielsen, Brorfælde fik en byggegrund nr 3f af L P Jensen. Den blev solgt til landpost L Chr Hansen i 1954. L P Jensen solgte en byggegrund til gmd Rasmus Rasmussen, Mogenstrup nr 3h den 16. 6. 1931. Nr 3i blev solgt til skovarbejder Anders Larsen.

Lars Peter Jensen har ladet stedene bygge op, thi han var fra hjemmet i Brorfælde kendt med, at dyrene skulle der hygges om. Den for Danmark så sørgelige dag 29. 8. 1943 har L P Jensen haft den store sorg at miste sin hustru Thormine Jensen, der døde 61 år gammel. L P Jensen er født i Brorfælde 13. 12. 1885.

Datteren Lydia gift med Frede Jespersen fik skøde på gården den 15. 4. 1948. Den ældste søn var rejst til København. Ankjer Jensen købte 22. 9. 1949 en ejendom på 15 td land i Mogenstrup med besætning og inventar. Den yngste søn, Vagn Jensen er gift med Edith Jeppesen, datter af Jens Chr Jeppesen, Igelsø.

Lars Peter Jensen købte huset, som Hans Chr. Pedersen havde bygget med udsigt over Igelsø sø, hvor han nu lever et roligt liv efeter et virksomt liv i sogneråd, brugsforening og menighedsråd.

Matr. nr. 3b Igelsø.

Igelsø mølle blev bygget af gmd Niels Frederiksen i 1884. Der var meget at male i den tid, da der blev fødet mange svin. Man begyndte selv at passe møllen, men så lejede høn møllen til Lars Pedersen til den 19. 6. 1893, da den blev solgt til møller Peder Christensen. Han afstod den 11. 5. 1896 til møller Jørgen Peder Christensen, der solgte den 15. 6. 1910 til møller Hans Bernhart Nielsen, der igen solgte 20. 10. 1915 til møller Niels Nielsen fra Asnæs. 31. 10. 1916 blev møllen lejet af hmd Hans Peter Jensen og søn Kristian Jensen, som døde af den spanske syge. Derefter købte møller Hans Nielsen møllen den 10. 10. 1917. Høn solgte den 3. 8. 1925 til møller Alfred Sørensen fra Hallebyøre. Han solgte et stykke jord til gartner Ejner Jensen. Det ligger langs med Mogenstrupvejen nr 3k den 28. 12. 1930, samt et stykke jord, der ligger nord for vejen til Ebbehøjgård.

Den 11. 11. 1936 fejrede møller A Sørensen og hustru Marie deres sølvbryllup. Møller Sørensen døde 17. 9. 1942.

Møllen og stedet blev solgt til Laursen, Holbæk, der havde bestyrer til at passe den.

Marie Sørensen døde 5. 9. 1949. Ved hendes begravelse takkede sønnen, lærer Knud Sørensen, Stevns, på egne og søsterens, sygeplejerske Else Sørensens, vegne.

Valdemar Laursen solgte møllen med savværk og stuehus til Verner Hansen, Kvanløse, den 15. 1. 1952.

Matr. nr. 3c Igelsø.

er udstykket fra nr 3a af gmd Lars Peter Jensen til vejmand Johannes Christensen. I flere år var han cementstøber på Overdrevsgården i Mogenstrup. Hustruen Sofie har i mange år lidt af apopleksi, der har bevirket, at de nu er flyttet til børnene. Stedet er solgt.

Matr. nr. 3d Igelsø.

er et stykke jord, der ved udretning af et skel blev solgt til nr 18 Igelsø.

Matr. nr. 3e Igelsø.

en byggegrund solgt til Kvanløse sygeplejebolig i 1930. Sygeplejerske frk. Martha Jensen har fejret 25 års jubilæum 1955.

Matr. nr 3f Igelsø.

en byggegrund solgt til tømrer Ernst Nielsen, Brorfælde, der i 1954 har solgt den til landpost Hans Christian Hansen, Igelsø, der byggede sig et hjem der.

Matr. nr. 3g Igelsø.

er to stykker jord solgt til gartner Ejner Jensen, Igelsø den 28. 12. 1930. Det er et stykke mellem vejen til Mogenstrup og møllerens have samt et stykke nord for vejen, der går til Ebbehøjgård.

Matr. nr. 3h Igelsø.

Lars Peter Jensen har solgt en byggegrund til gmd Rasmus R smussen, Pilegård, Mogenstrup i 1931. De havde to børn: Sønnen blev fuldmægtig i Østifternes Kreditforening. Datteren Anna gift med Krag, en søn af gartner Krag, Vallekilde. Hun døde efter en fødsel. Rasmus Rasmussens hustru Anna døde 9. 5. 1937, og huset blev så solgt til Jens Henrik Schandorff Jensen. Henrik Jensen har købt en grusbanke i Græsmarken og har stort salg af grus og sten. Han ønsker Græsmarksvejen optaget som offentlig vej. Henrik Jensen har købt en ejendom, Nørrevang 5, Holbæk, den 28. 2. 1956. Henrik Jensen, der er født 28. 5. 1900, blev valgt til sognerådet på personlige stemmer i 1958.

Matr. nr. 3i Igelsø.

er en byggegrund ved Ebbehøjgårdsvej købt af skovarbejder Anders Larsen i 1936. Anders Larsen og hustru har fejret sølvbryllup 9. 6. 1948.

Matr. nr. 4a Ebbehøjgård, Igelsø.

Hovedgården Søgård ejede hele Igelsø by og har givet dem gård i faste, de havde glæde af som landsoldat.

Gmd Hans Olsen født 1747 blev fæster 1775. Hustruen Margrethe Nielsdatter født 1754. Børn: Johanne Hansdatter f. 1786, Maren Hansdatter, f. 1787, Kjesten Hansdatter, f. 1796 og Ane Margrethe Hansdatter, f. 1804.

Hans Olsen har ikke villet ud i et overdrev et bo, så det har nok stået hen til svigersønnen Lars Hansen fra Vallestrup, f. 1778 fik faste på gården 1809 og blev gift med Maren Hansdatter. Deres børn: Hans Larsen, f. 8. 9. 1811, Karen Larsen, f. 1815, Ane Larsen, f. 1825 og Johanne Larsen, f. 1829.

Lars Hansen er måske begyndt før de blev gift med at bygge og rydde jorden for sten og kratkov. Han har lavet mange stengårder.

Sønnen Hans Larsen fik fæste på gården 26. 12. 1848, og året efter blev han gift med enke Ane Margrethe Hansdatter. Hans Larsen var den første, der fik købt gården fra Tølløse gods i 1875. Det var 100 år efter at hans bedstefader Hans Olsen fæstede gården. Det blev dog kun arvefæste med ret til at sælge og pantsætte gården. Købesummen var 30000 kr, hvoraf de 14000 kr blev omskrevet til en arvefæsteafgift til 34 td byg efter kapitelstakst og 110 kr årlig, desuden 110 kr pr td hartkorn ved hvert ejerskifte eller ca 670kr.

Hans Larsen passede jorden godt, merglede den, så den gav mere kerne, men besætningen var for lille, så jorden havde for lidt gødningskraft.

Da Hans Larsen hjalp en husmand i Igelsø at køre gødning ud, løb hestene løbsk, og Hans Larsen blev så forslået, at han døde 31. 3. 1880. Mindet over Hans Larsen er fredet og indset i kirkegårdsmuren.

Ane Margrethes sønnesøn fra Sengeløse, Lars Jørgen Jakob Larsen, kom til Ebbehøjgård som ungarl i 1877 for at hjælpe sin stedfader Hans Larsen. Da Hans Larsen døde i 1880, måtte Lars Larsen bestyre gården. Ane Margrethe fik arveskifteskøde 27. 4. 1880. Hendes sønnesøn Lars J J Larsen, f. 6. 1. 1858, fik skøde på Ebbehøjgård den 7. 2. 1882 og blev 24. 3. 1882 gift med Ane Marie Sørensen. Hun var datter af gmd Mads Sørensen, Sønder Jernløse.

Lars Larsen udvidede og ombyggede gården for at skaffe plads til flere køer, og mod øst byggede han et nyt svinehus. Endelig byggede han i 1907 et stort stakkehus.

Samme år kom naboen Niels Peder Larsen, der var døvstum, og tilbød sin jord, fordi hans hus var brændt. Det var matr nr 6b i Kvanløse med 9 td land og 9 skp hartkorn. Det købte Lars Larsen og fik derefter 66 td land. Lars Larsen fik brandassurancen og fik retvtil at flytte huset op ved gården.

Lars Larsen har i mange år som en frisindet mand udrettet et stort arbejde her på egnen. Han var med ved oprettelsen af foredragsforeningen, andelsmejeriet, brugsforeningen, han var formand for Nørre Jernløse - Kvanløse sogneråd, blev landvassenskommissionær, vurderingsmand til ejendomsskyld, formand for banken for Holbæk og omegn med mere. For hans indsats i det offentlige belønnedes han med Dannebrogordenens ridderkors.

Deres børn: 1. Hans Laurits Larsen, f. 10. 7. 1884. Han fik en gård i Sasserup i 1910 og blev 25. 5. 1910 gift med Karen Marie Larsen, f. 20. 1. 1885, datter af Lars Peter Larson, Kvanløse. 2. Chr. Ingemann Larsen, f. 18. 3. 1886, blev 29. 4. 1914 gift med Jenny Jensen, f. 20. 4. 1889. De fik Ebbehøjgård i forpagtning fra 1914. Så flyttede Lars Larsen og Marie ud i huset, der blev lagt nær ved gården.

Ingemann Larsen begyndte godt i V U, kom med i Kvanløse sogneråd og menighedsråd, og vi ventede os meget af ham, men så døde han 5. 1. 1932. Derefter fulgte moderens død 6. 1. 1932 og året efter brændte gården. Jennys mor døde, og Jenny flyttede til sin fader sognefoged Christian Jensen, Sasserup.

Hans Larsen måtte overtage Ebbehøjgård. Han lod gården opbygge efter moderne principper med mange forbedringer til kreaturerne og pladsens udnyttelse.

Den 25. 5. 1935 blev deres sølvbryllup fejret på Ebbehøjgård.

Hans Larsen havde haft mange offentlige hverv allerede i Sasserup, især i Landboforeningen. Men så indtraf hans hustrus død 1941, og det gav igen en omvæltning i det travle liv. Nu manglede Hans Larsen en husbestyrerinde, men nu var Jennys far Chr. Jensen død, og med stor glæde modtog Hans Larsen og børnene tante Jenny i hendes og Ingemanns hjem.

Hans Larsens og Karens børn: 1. Erling Larsen, der fik købt sin moders fødehjem, da Carl Larsen og Mette ville sælge gården og flytte til Holbæk. Derved forblev gården, nr 7a Kvanløse i slægtens eje. 2. Helge Larsen blev konsulent, men har nu en gård i Tjebberup ved Holbæk. Han er formand i skyldråds kredsen. Han er gift med en datter af Josef Hansen, Tystofte.

3. Knud Larsen fik Hans Larsens gård i Sasserup. Han og Erling blev gift med to søstre fra Vrå nord for Limfjorden. 4. Erik Larsen er forpagter af Ebbehøjgård og er 24. 11. 1950 gift med Annelise Christensen, datter af proprietar Christensen, Vipperødgård. 5. Gunnar Larsen er blevet dyrlæge og har bosat sig i Regstrup.

Matr. nr. 5a Igelsø.

Niels Christensen var fæster her fra 1719. Han blev enkemand i 1749 og blev så gift med Sidse Holgersdatter, f. 1723 i Vinstrup. (Se Vinstrup og Tåstrup slægtens bog side 28 - 34. Den er bl a i Kvanløse bibliotek.) Niels Christensen døde 1750, og enken Sidse Holgersdatter blev gift med Jens Jørgensen fra Marup, der fæstede gården 1750. Sidse Holgersdatter døde 1755 og Jens Jørgensen blev 1761 gift med Karen Pedersdatter fra Igelsø. Hun har som enke i 1782 afstået gården til Catrine Holgersdatter og Anders Olufsens søn, Jens Andersen, f. 1755 i Vinstrup.

Jens Andersen var først gift to gange uden at få børn og blev tredje gang gift med Sidse Rasmusdatter fra Gundsømagle, f. 1774, d. 22.5.1839. Deres søn Peder Jensen, f. 28. 3. 1810 og 27. 11. 1834 gift med Maren Frederiksen, f. 1815 fra nr 3a Igelsø. De fik fæste på gården 17. 9. 1839.

Peder Jensen var en meget driftig mand. Han handlede med kreaturer. Der ved fik han en stor besætning, men så lejede han det uopdyrkede overdrev i Mogenstrup. Hans datter Bodil, kom til at bo i Mogenstrup og har fortalt, at hun måtte gå ud i overdrevet fra Igelsø for at malke og tilse kvæget.

Maren og Peder Jensens søn Jens Pedersen, f. 31. 1. 1839 fik fødegården i fæste 1881 og købte den som ejendom 1894. Han blev gift med Sidse Marie Pedersen fra Rørvig, f. 1838. De havde ingen børn.

Gården blev solgt til Vilhelm Knudsen, Søstrup, 8. 4. 1908. Han blev gift med Sofie Mortensen, f. 1884, datter af gmd Lars Mortensen, Kvanløse. Vilhelm Knudsen fik bygget nyt stuehus og stakhus. I 1917 kom der en pyroman og satte ild på Morten Mogensens gård og ilden bredte sig til Vilhelm Knudsens og et hus til i byen. Nu måtte der bygges nyt op igen. I stuehuset stod murene, så det fik lov at stå, men udlængerne blev lagt imod vest, så der blev plads rundt omkring gården. Så købte Vilhelm Knudsen huset nr 13a og fik have ned mod gaden. Morten Mogensen flyttede gården ud, og noget af gårdspladsen, nr 6e, købte Vilhelm Knudsen, så vejen kom ned mod gaden.

Sofie og Vilhelm Knudsens børn: Datteren blev gift med gmd Jens Christiansens Hans fra Holløse. Paul V. Knudsen er gift med Dagny Andersen, datter af gmd A. Andersen, Vallekilde. De fik gården i Vallekilde. Knud V. Knudsen er gift med Marie Jensen datter af gmd Jens Jensen, Gurede.

Knud Knudsen har forpagtet gården 24. 6. 1944 med 44 td land. Knud Knudsen var heldig i 1954 at vinde Børnehjælpsdagens bil.

Vilhelm Knudsen har været valgt til Hjelpekassen og i to perioder har han været med i mejeribestyrelsen. Han har nu købt og bor i en ejendom med 6 td land. Det var nabojord i Mogenstrup, men stedet ligger ved Ringstedvejen.

Knud Knudsen har købt Christen Hansens hus og vænget nr 15, Igelsø til overtagelse efter Christen Hansens død.

Matr. nr. 6a Igelsø.

I 1776 er fæsteren gmd Anders Borthelsen, sikkert en slægting af Berthelsen i nr 8a Kvanløse.

30. 12. 1809 blev fæster gmd Søren Olsen. Derefter er sønnen Ole Sørensen fæster. Hans enke blev gift med Mogens Christiansen, f. 1813, som fæstede

gården 22. 10. 1849. Derefter fik sønnen Morten Mogensen, f. 1860 gården. Han fik skøde på gården som sin ejendom fra Tølløse gods 14. 7. 1890. Dog forbeholdt godset sig søen, nr 6c og huset ved søen nr 6b.

Morten Mogensen har solgt lidt jord, nr 6d den 1. 8. 1916 til Carl Fr. Nielsen, Mogenstrup, desuden nr 6e den 7. 6. 1918 til Vilhelm Knudsen.

I 1917 kom en pyroman og stak ild på gården. En del kreaturer indebrændte, og de måtte selv reddes ud i det blotte linned. De flyttede så gården ud ved Ringstedvejen.

Morten Mogensen havde 7 søskende. De havde en datter Agnes Mogensen, der blev gift med en gmd i Undløse, og sønnen Aksel Mogense, der er gift med Gerda Hansen, f. 1902. De overtog gården 20. 12. 1929. De havde den glæde at fejre deres sølvbryllup den 29. 10. 1951. De havde flere børn, hvoraf nogle er gift. Gerda døde den 3. 8. 1955.

Aksel Mogensen har solgt en byggegrund, matr nr 6f i 1934 til fhv gmd Hans Chr Pedersen fra Brorfælde. I 1939 solgte han en byggegrund til lagerarbejder Viggo Nielsen fra Mogenstrup, nr 6g, og i 1952 solgtes nr 6h til gmd Hærtvig Hansen, Igelsø. To grunde ved vejen til Sofienholm er solgt til arbmnd Arthur Hansen i 1953, nr 6i, samt til fodermester Kaj Pedersen i 1955 nr 6k.

Matr. nr. 6b huset ved søen
og matr. nr 6c søen i Igelsø.

Det har tilhørt Søgårds gods, og når deres fisker fiskede i søen, så fik sognets præst også en ret fisk.

Nr 6b er 8. 7. 1871 med 550 kvadratalen lejet af gmd Mogens Christiansen. Derefter var det udlejet til Ole Christensen og så til tømrer Niels Andersen, der fik huset i leje i 30 år fra 9. 8. 1879. Han havde før boet i Græsmarken, derfor kaldte de ham for Niels Græsmark.

Morten Peter Mortensen, f. 22. 9. 1864, d. 20. 7. 1946, gift med Johanne Marie Andersen, f. 5. 7. 1867 fik huset til leje af deres svigermøder, Niels Andersens enke, imod at hun skulle bo hos dem, så længe hun levede. Da lejemålet på 30 år var udløbet, måtte Morten Mortensen forny det i 1909.

Morten Mortensen og hustru havde den store glæde at fejre guldbryllup den 25. 5. 1938. De blev vækket med hornorkester. Byen havde samlet en pengegave, som blev overrakt dem. Deres 10 børn holdt familiefest i hjemmet ved søen for dem. De flyttede til en datter i Regstrup og var hos hende i deres alderdom. Johanne fyldte 80 år i 1947 og døde den 20. 5. 1952. Der er gode fotografier af dem i museet.

Hans Laurits Sørensen fra Havremarken kom til at bo i huset ved søen, før han fik købt hus i Holbæk. Derfor sagde han: Nu skal jeg være havnefoged.

Gmd Lars Peter Larsen købte søen og huset af Tølløse gods 6. 2. 1924.

Matr. nr. 6d Igelsø.

er et stykke jord, som amtsvejen fraskar bakken med dyssen på i 1932. Nu ejes det af Axel Jensen Mogenstrup. Han har også købt jorden, som går ned til mosen og ud til Skallefældehusets jord.

Matr. nr. 6e Igelsø.

er noget af den grund, hvor gården lå, før den brændte i 1917. Det er så solgt til Vilhelm Knudsen, så han har vej ned til gaden og en lille græsfold.

Matr. nr 6f Igelsø.

er noget af gårdspladsen og haven, der hørte til gården, som gmd Hans Chr. Pedersen, Brorfælde, har købt og bygget på 1934. Hans Chr. Pedersen er født 1865. Ved et uheld fik han brækket lårbenet og døde 1939. Hustruen Elisabeth flyttede til de gamles hjem, da det blev bygget i 1940, og gmd, Lars Peter Jensen købte huset. Hans trofaste husbestyrerinde flyttede med ham ind i huset, der ligger med en dejlig udsigt ud over søen.

Matr. nr. 6g Igelsø.

En byggegrund ved siden af 6f, som lagerarbejder Viggo Nielsen har købt med 591 m² til i 1941. Han er søn af landmand Jens Nielsen, Mogenstrup. Viggo Nielsen er gift med Mary Rasmussen, datter af gmd Peder Rasmussen, nr 2a, Kvanløse.

Matr. nr. 6h Igelsø.

En byggegrund op til nr 6g, købt af gmd. Hartvig Hansen, Igelsø. Den er bygget til bolig for en fodermeister i 1952.

Matr. nr. 6i Igelsø.

En byggegrund med facade ud mod vejen til Sofienholm. Købt af Arthur Hansen i 1953.

Matr. nr. 6k Igelsø.

En byggegrund op til nr 6i ved vejen til Sofienholm. Købt af fodermeister Kaj G. Pedersen i 1955.

Matr. nr. 7a Igelsø.

Her var Peder Povelsen som fæster, men i 1795 kom fæster ugift gmd Jens Andersen. Gården lå da i byen bag det lille sted nr 18, som Peter Chr. Pedersen har haft. Jens Andersen flyttede imidlertid gården ud på selvagrene, hvorfra gården har sit navn: Selvagergård. Jens Andersen var spillemand og spillede ved gilder og til dans. Pastor J. J. Fyhn har fortalt dette.

Sønnen Jens Jensen, født 1777 og dennes hustru Ane Sørensdatter, født 1781 fik fæste på gården 30. 12. 1809. Han var først smed i Butterup, så i Igelsø, før han fik gården. Han var også spillemand som faderen. Deres søn Jens Jensen, født 1813, var gift med Ane Hansdatter, født 1820. De fik fæste på gården 1844. Deres børn: Ane Jensdatter, født 1841, Hansine Jensdatter, f. 1849 og Søren Peter Jensen, f. 1859.

Jens Jensen og gmd Peder Pedersen, Nyrup i Ugerløse sogn, har hjulpet til at få bygget Stefanskirken. Den blev lagt lige uden for Jens Jensens mark på Mogenstrup jord. Da den blev bygget i 1884 var der 4 a 5 familier med herfra sognet. Nu er der kun een.

En datter af Jens Jensen, Sidse Marie Jensdatter, f. 1846 blev gift med smed Peder Hansen, Igelsø.

Søren Peter Jensen fik gården i fæste 19. 6. 1893. Han fik nr 7b, det stykke jord, som lå langs med Sofienholms mark, tilbage til fæste d. 13. 4. 19

men afhændede i 1914 hele gården nr 7a og 7b til fæster Peder Mølgård fra Nørrejylland. Han blev gift med Estrid Engberg, Jonstrup. Da Peter Mølgård i 1917 fik afhændet gården til fæster Hans Jørgen Peter Hansen flyttede Mølgårds til Jonstrup.

Peter Hansen fik købt gården til ejendom 16. 12. 1919 af greve Schulin-Zeuthen.

Peter Hansen solgte en byggegrund 17. 6. 1920 til Laurits Gustav Andersen. Den ligger ved Skaldefældehuset og hør nr 7e.

I 1922 solgte han et stykke jord, nr 7c og 7f til greve Schulin Zeuthen. Han modtog tømmer til et stakkehus derfor. Men så kom kronen i pari 1926, og dermed fulgte stort prisfald. Tømmeret fik vente til gården kunne forrente sig. Den 10. 5. 1938 brændte hele gården. En petroleumslampe var sat for nær til en træbeklødning. Det skete om natten, og beboerne måtte ud uden noget tøj. Gården var kun forsikret for 50000 kr, medens brandskaden var på 85000 kr. Peter Hansen fik opført en helt moderne gård.

Da så 1940 kom med verdenskrig, begyndtes der med tørveproduktion, og 1941 solgte Peter Hansen alt tørvearbejdet til gmd Henrik Jensen, Tjørnede for ca 13000 kr om året.

Gmd Peter Hansen er født 12. 6. 1891, hustruen Camilla, født 1892. Peter Hansen har været formand for brugsforeningen, og som medlem af sognerådet var han dettes kasserer.

Matr. nr. 7e Igelsø.

Arbejdsmand Laurits Gustav Andersen købte en byggegrund, nr 7e Igelsø, den 17. 6. 1920 og byggede huset samme år. Han levede et roligt liv her, til han døde 21. 10. 1939. Datteren Hensine og hendes mand Chr. Jacobsen, Ugerløse bekendtgjorde begravelsen.

Derefter blev huset købt af arbejdsmand Jørgen Christiansen. Han solgte det i 1950 til gmd Laurits Jensen, Mogenstrup. Han er født 1885 i Sønder Jernløse, hustruen Ane Kirstine Jensen født på Møjbygård, Rorup. I 1899 kom hun til Selvagergård i Igelsø, hvor hun tjente til sit giftermål i 1908. Da fik de til leje et sted med jord, nr 9b i Igelsø Græsmark. Laurits Jensen købte stedet af greve Schulin Zeuthen den 7. 4. 1921. Han solgte stedet igen 17. 6. 1922 til Hans Søren Olsen og købte så Hans Peter Olsens gård i Mogenstrup. Her kom Laurits Jensen til sit livs mål: en gård med jord og en god besætning. Hustruen døde 1944, men med børnenes hjælp blev Laurits Jensen ved, til han i 1950 købte huset nr 7e Igelsø for at leve roligt i de sidste år. En datter er hjemme og passer huset.

Matr. nr. 8a Igelsø.

Her var fæster Frederik Vinter, derefter Poul Nielsen, der blev fæster fra 1747. Så kom Peder Thuesen, husmandssøn, fæster fra 1756. Så Niels Jensen, f. 1746 i Saltofte, der blev fæster 1775 og blev gift med Michel Hansen og Birthe Pedersens yngste datter Kirstine Michelsen fra Alkestrup, født 7. 4. 1751. (Hendes stamtavle findes i maler Wiggo Petersens stambog, udgivet 1937. nr 45 i museet).

Blandt deres 8 børn blev det Hans Nielsen, født 1787, der fik fødegården i Igelsø i fæste 6. 10. 1816 og blev gift med Kirsten Nielsen, f. 1794. Deres børn: Gmd Niels Hansen, Mogenstrup, f. 29. 5. 1821 og gmd Jens Hansen, f. 1826, Kåstrup i Tømmerup sogn. Hans Nielsen døde 12. 6. 1828.

Enken Kirsten Nielsen blev 27. 3. 1829 gift med Lars Olsen, f. 1797 i Østrup. Han kom fra Tølløse præstegård. Deres børn: 1. Gmd Ole Larsen, Bjergby, f. 1830. 2. Gmd Hans Larsen, f. 1833. Han fik fødegården i Igelsø i forpagtning i 50 år fra 1. 5. 1865. 3. Gmd Henrik Larsen, Vinstrup Møllegård,

født 1837.

Gmd Hans Larsen fik engang lungebetændelse. Medens han måtte holde sengen, fik han ideen til at flytte gården op ved Brinkkaret, og ca 1867 blev den nye Brinkkjærgård bygget. Navnet Brinkkjærgård er senere kommet i brug.

Hans Larsen blev sognefoged 1875, men efter at Estrup gav Danmark en provisorisk finanslov, samt efter det politiske oprør i Jyderup med de lyseblå gendarmer, der skulle undertvinge den danske frihedsbevægelse, så ønskede Hans Larsen ikke at gå som dreng for herredsfuldmagtig Nanke for at opkræve fra skattenægterne, og 1886 frabad han sig bestillingen som sognefoged.

Hans Larsen var en foregangsmand, thi han blev valgt af landboforeningen tillige med Lars Peter Larsen, Kvanløse og Christen Davidsen, Holløse til at bedømme veldrevne husmandsbrug.

Hans Larsen var gift med Ane Andersen, f. 1845 i Ugerløse. Deres børn 1. Kirsten Marie Larsen, f. 1856, d. 10. 4. 1946 blev 1898 gift med pastor Christen Pedersen, f. 5. 5. 1863 i Brorfælde, d. 5. 6. 1950. 2. Amsrådsmedlem Lars Peter Larsen, f. 6. 7. 1867, d. 5. 5. 1949 og gift med Kirsten Jespersen, f. 4. 7. 1872, d. 29. 6. 1949.

Efter Hans Larsens død havde enken Ane Andersen forpagtningen til sønnen Lars Peter Larsen fik forpagtningen den 15. 8. 1914. Da loven om fæsteafløsningen kom, købte Lars Peter Larsen gården til ejendom 13. 12. 1920 af baroniet Schulin-Zeuthen, Tølløse. Den 6. 2. 1924 købte Lars Peter Larsen matr nr 6a, huset ved søen, og nr 6c, søen Igelsø af greve Schulin-Zeuthen, Sofienholm.

Den 4. 11. 1907 var der indbudt til kommunalt møde på Ny Kro angående en sydbæne gennem Kvanløse. Der var flest mødt fra Nørre Jernløse, så en afstemning gav 62 stemmer imod og 25 for banen. Under forhandlingen kom tanken om adskillelse af sognene frem, hvilket tiltalte alle, og nye møder om deling blev indkaldt.

Efter delingen af sognene blev Lars Peter Larsen formand for Kvanløse sogneråd, og i 1910 kom han ind i amtsrådet, 1916 blev han formand for vejudvalget. Lars Peter Larsen tog afsked med amtsrådet 1. 4. 1942. Ved en afskedsfest overbragte amtmanden Lars Peter Larsen Dannebrogsmændenes hæders-tegn.

Lars Peter Larsen var vurderingsformand fra 1929 til 1940. Han var kirkeværge fra 1912 til 1920. I museet opbevares gode oplysninger om Lars Peter Larsens arbejde.

Lars Peter Larsen har solgt nr 8b til hmd Peter Christian Pedersen. Det er et stykke jord langs vejen til Mørkemosen.

I følge Statstidende lar Lars Peter Larsen, Igelsø overdraget gården til sin svigersøn Hartvig Hansen. Overdragelsessummen 55300 kr den 9. 7. 1943. Hartvig Hansen er gift med datteren Ester Larsen den 30. 4. 1929. Indtil overdragelsen var Hartvig Hansen forpagter.

Hartvig Hansen har solgt en lille byggegrund til smedemester Emil Pedersen i 1951.

Hartvig Hansen har købt grund og bygget hus til en fodermester af Axel Mogensen nr 6h i 1952.

Hartvig Hansen har i flere år givet tilladelse til V U sommermøde i deres smukke have.

Hartvig Hansen har været næstformand i sognets menighedsråd fra 1934 til 1957, så han var godt inde i alt også præstegårdssynet og præstelønningskassen

Igelsø Græsmark.

Navnet fortæller, at det har været Igelsø bys overdrev eller rettere græsmark, indtil Tølløse gods udstykkede det til små husmandsbrug i 1827. Det blev for alle husene med matr. nr. 9. Matr. nr. 10 og 11 Igelsø har været derude før udstykningen sluttede i 1844. Husene i byen fik tildelt jord ca. 1800. Det var fra nr. 11 og ned mod Magløse, samt første del af Mørkemosebjerget til nr. 9a.

Mørkemosen er delt til nogle huse i Græsmarken og Havremarken med numre fra 23 til 29, for at der skal være tørveskær til hvert hus. Havremarkshusene har tørvelod nr. 46 med a, b, c osv.

Matr. nr. 9a Igelsø Græsmark.

Fra 1827 til 1913 var her ialt 6 lejere. 1913 blev det lejet ud af Carl Martin Hansen. Han er søn af Johan og Stine i Brorfælde skov. Han købte stedet til ejendom fra Tølløse gods d. 30. 6. 1921. Carl Martin Hansen solgte stedet til Christian Jensen den 23. 2. 1925, da han ville købe et større sted.

Christian Jensen har passet sin bedrift godt og holdt ud så længe som de kunne, inden de flyttede til Brorfælde nr. 16. Hansine Johanne Jensen døde året efter at de var flyttet, 1950. Christian Jensen døde 1955. Stedet blev solgt til Villy Sørensen.

Matr. nr. 9b og 23 Igelsø Græsmark.

1870 var lejereren her Niels Christian Rolsted, far til Hans Peter Rolsted i nr. 5c Kvanløse. 6. 7. 1908 blev stedet lejet af Laurits Jensen, og han købte stedet til ejendom 7. 4. 1921. Han købte gård i Mogenstrup og solgte derfor stedet til Hans Søren Olsen den 17. 6. 1922. Laurits Jensen bor nu i 7b Igelsø. Hans Søren Olsen flyttede til Haldager mark. Han fyldte 75 år 21. 11. 1953. Nu ejes stedet af Jens Simon Larsen.

Matr. nr. 9c og 24 Igelsø Græsmark.

I Tølløse gods fastebog er lejer Rasmus Olsen 22. 9. 1827. Sønnen Jens Olsen er lejer 27. 12. 1862. Derefter kom lejer Anders Petersen 29. 12. 1903. Anders Pedersen døde 1917. I tingbogen er der skøde til enke Maren Pedersen 7. 4. 1921 fra Tølløse gods.

Sønnen Axel Pedersen fik ejendommen 5. 4. 1934. Han er gift 11. 12. 1927. Axel Pedersen f. 28. 5. 1900. Den 10. 8. 1938 var de i marken for at høste. De så da, at der var ild i huset. Det antages, at ilden stammede fra skorstenen, da der havde været fyret den dag. Alt brændte, og der var kun assureret for 6000 kr i bygninger og alt indbo var ikke assureret. Axel Pedersen byggede et sted oppe på banken, hvor der er frisk luft og udsigt.

Matr. nr. 9d og 25 Igelsø Græsmark.

Huset ligger nærmere Mørkemosen og Vinstrups mark.

I godsets fastebog 3. 7. 1911 er lejereren Jens Julius Rasmussen. Han fik skøde fra Tølløse gods 24. 12. 1920 som ejendom. Hans broder Alfred fik stedet 23. 11. 1921, og så købte Julius et statshus i Alkestrup. Julius og

broderen Alfred var sønner af H. Peder Rasmussen i nr 9e.

Efter tingbogen har enken Elna Rasmussen fået skøde 13. 3. 1934. Vurderingen var 6755,59 kr og ejendomsskylden 6500 kr. Elna Rasmussen solgte stedet 6. 5. 1936 til Richard Grimhuhler for 9000 kr, ejendomsskylden var 7600 kr.

Matr. nr. 9e og 26 Igelsø Græsmark.

I godsets fæstebog 1895 er lejeren Hans Peter Rasmussen, f. 1858 i Ugerløse. Her var han takke- og træskomand, nu fik han i Græsmarken ca 8 td land jord, som han passede meget godt og fik et godt udbytte af. Han købte stedet til ejendom 24. 12. 1920 af Tølløse gods. De havde 12 børn, hvoraf de 9 lever og er bosiddende på egnen. Alle er virksomme folk. Julius og Alfred er omtalt i nr 9d og Christian Rasmussen, f. lo. 4. 1880, fik 8 td land af Chr. Pedersens gård i Alkestrup 1905.

Frits Mourits Rasmussen overtog hjemmet og blev 20. 11. 1925 gift med Kristine Jensen, f. 26. 7. 1895, datter af gmd Rasmus Jensen, Vinstrup.

Hans Peter Rasmussens hustru døde 1928 og så flyttede han til Vester Såby og fortsatte der som takke- og træskomand.

Kristine Jensens broder, Sønder Jensen, der ved et kørselsuheld fik forslået ryggen, fik sit sidste gode ophold og pleje hos dem, til han døde 1945.

Frits Rasmussen har passet sin ejendom godt ligesom faderen. Han har været medlem af sognerådet og formand for husm ndsforeningen. De havde den glæde at fejre sølvbryllup 20. 11. 1950.

Matr. nr. 9f og 27 Igelsø Græsmark.

I godsets fæstebog 22. 9. 1827 kom her som lejer Jens Andersen fra Ugerløse, f. 1802 og hustru Karen Kristine Dirichsdatter, f. 1800 i Ibsker, Bornholm.

I godsets fæstebog 24. 9. 1864 har en søn Hans Christian Jensen lejet stedet. Han døde 1903 og hustruen døde 1924. En meget sjælden natursten er rejst på gravstedet.

I godsets fæstebog 29. 11. 1915 er lejeren Jens Laurits Hansen.

- - - 9. 11. 1918 - - Niels Valdemar Jensen, Vinstrup. Han afstod stedet til svenskeren Vilhelm Petersson, der købte det af godset til ejendom 18. 12. 1920. Vilhelm Peterson var uheldig, at huset brændte. Det var ikke let for ham at få bygget, men ved hjælp fra mange sider fik han hus igen.

I 1937 er ejendommen solgt til Jens Henrik Schandorff Jensen, f. 28. 5. 1900. Han har mekaniseret grussalget, så der er blevet et stort hul i bakken. Han har begæret Græsmarksvejen optaget som offentlig vej.

Matr. nr. 9g og 28 og 46 Igelsø Græsmark.

I godsets fæstebog 25. 11. 1869 er lejer Jens Hansen. Han var en meget dygtig mand, der blev valgt til regnskabsfører i Kvanløse brugsforening. Sønnen Niels Kristian Hansen blev lejer af stedet 1905. I godsets fæstebog 28. lo. 1911 kom lejer Laurits Christian Larsen fra Tage ved Sonnerup, f. 22. 4. 1889. Hustruen Andrea Larsen, f. 24. 12. 1885.

I følge tingbogen er ejendommen 7. 4. 1921 solgt til Laurits Larsen som ejer. Nogle af deres børn er: Erna Larsen gift med gmd Svend Christoffersen, Mariendahl, Holbæk Old i oktober 1937. Viola Larsen er 26. 6. 1938 gift med chauffør Anders Olsen. Kamma Larsen er 30. lo. 1938 gift med Børge Larsen, søn af Laurits Larsen, Græsmarken. Grethe Larsen er 28. 1. 1940 gift

med landmand Holger Nielsen, Undløse. Laurits Larsen og Andrea passede hele bedriften til Henrik Jensen i 1957 købte det for et få mere grus. De bor på stedet.

Matr. nr. 9i Igelsø Græsmark.

I Nørre Jernløse - Kvanløse kommunes skatteliste er lejereren Christian Mogensén, nr 6a Igelsø. Der har aldrig været bygget hus på den jord. Tølløse gods har lagt jorden til fiskerhuset, hvor fisker Carl Nielsen har boet en årrække og haft jorden.

De hovedgården Søgård i første halvdel af 1600 hørte til Kvanløse sogn, var alle Grønterne og Sofienholmsbakken ved Brorfælde skov, samt Snejeruphuset med under Kvanløse sogn.

Grøntved skov er først plantet i 1830'erne. Jeg har set får og geder gå løse der, hvor der nu er skov. Det var, da forpagter Kirsgård, Sofienholm, lavede Svejtserst af fåre- og gademælk.

Hovedgården Søgård lå da i Vinstrup by, og hovmarksskellet gik tæt ind til Vinstrup by. Vinstrup bys kort er i museet.

Matr. nr. 9i ejes nu af grevinde A. Schulín-Zeuthen.

Matr. nr. 9m, 9n, 10b, 29 og 46 Igelsø Græsmark.

I 1891 er lejereren Peder Pedersen, Grimsø, der afstod nr 10 til sønnen Søren Pedersen den 25. 5. 1900. Den 16. 4. 1921 købte han hele stedet som ejendom af Tølløse gods. Han var halvbroder til Lars Jørgen Pedersen i nr 34 Kvanløse. Peder Pedersens hus i Grimsø blev nedrevet efter hans død. Søren Pedersen døde 1931. Så fik Karen Marie skøde på stedet, og sønnen, Jens Pedersen, f. 4. 8. 1904, fik samme år skøde på stedet. Karen Marie Pedersen er født i Brøndholt, datter af Henrik Pedersen, der var en mester til at lave slå- og mejeleer, samt river. Karen Marie Pedersen døde 1939.

Jens Pedersen har stadig kørt mælk fra Græsmarksturen. Han er medlem af sognerådet og formand for skolekommissionen. Han passer sin bedrift godt, og der er orden og gang i det hele.

Søren Pedersen har fortalt, at i den tid kirketiende skulle betales på Løvenborg godskontor, så var det skik, at de skiftedes til at gå med penge. Den der havde tur til at gå med pengene, hos ham samledes de så aftenen før Kyndelmisse dag for at betale kirketiende. Når det var overstået, spillede de firekort og fik kaffe med brændevin i. Det varede til dag, thi så vidste de, at han havde pengene at kunne gå med. De græsmarkere kunne mange gange være meget uvenner, men efter sådan en nat, hvor de fik talt sammen, var de alle helt gode venner.

Matr. nr. 11 Trouborg huset, Igelsø Græsmark.

Navnet er fra Trouborg bakke, der ligger lidt nord for huset. Det er bygget til dem, der havde opsigst med kreaturerne, der gik løse og græssede allerede før udskiftningen ca 1800.

I følge godsets fastebog 1879 kom lejer Jens Andersen, f. 1802 og hustru Karen Kristine Didrichsen, f. 1800 i Ibsker på Bornholm. De har boet i Soderup, flyttede derfra til Ugerløse og boede først i nr 9f, Græsmarken, så her. Deres børn: Maren Kr. Jensdatter, f. 1830, Didrichs Jensen, f. 1828 Johannes Jensen, f. 1838, Jørgen Jensen. I 1886 er de flyttet til nr 18, Igelsø.

I 1886 blev stedet lejet ud til Carl Frederik Pedersen. Han var søn af Peder Pedersen nr 9 Brorfælde. Frederik Pedersen fik skøde på stedet som ejendom 1921. I tingbogen 1933 er nr 11a og b skødet til Jens H. Jensen i nr 12b.

Kvanløse sogneråd har i 1939 anbefalet en ansøgning fra Jens H. Jensen om tilladelse til at drive restauration uden udskænkning af stærke drikke på ejendommen nr 11 og nr 12b. Den blev bevilget.

Efter Jens H. Jensens død fik enken Marie Jensen tilladelsen til restauration uden udskænkning af stærke drikke og beholdt nr 11.

Matr. nr. 12b Igelsø Græsmark.

Nr 12a lå på landevejen inde i Igelsø by over for nr 19, men er nok nedbrudt ved udskiftningen ca 1800.

I godsets fastebog 1855 er lejeren Didrichs, f. 1828, d. 1897. Hans forældre boede i nr 11. Navnet er bornholmsk. Her skrives det Didrik Jensen. Han blev gift med Ane Hansdatter, f. 1833, d. 1867. Deres børn: Inger Catriene Jensen, f. 1856, Hans Peter Jensen, f. 1860, Christiane Kirstine Jensen, f. 1864, Anders Jensen, f. 1867. Didrik Jensen er gift anden gang med Elise Vatter Thomsen Fuglesang, f. 1839, d. 1912. Deres børn: Ane Kirstine Jensen, f. 1872, Ane Jensen, f. 1876. Didrik Jensen døde 1897.

Enke Elise Thomsen overdrog stedet til Didriks broder Jørgen Jensen i 1898, men han døde samme år, og Elise Thomsen måtte beholde stedet. Hun blev 1901 gift med Jens Peder Pedersen. Han blev så lejer af nr 12b.

I 1903 blev Hans Peder Jensen fra Sofienholm lejer. Han blev lejer af nr 13b i 1909 og i 1925 solgte godset det til ham som ren ejendom. Samme år fik sønnen Jens Hansen Jensen det som ejendom. Han var da valgt ind i Husmandsforeningen og i sognerådet, samt i det radikale venstre. Jens H. Jensen var på vej til at blive en stor politiker. Han var opstillet et par gange i Ruds Vedby kredsen, men da han ikke kunne bestå spiritusprøven, måtte han nøjes med de laurbær, han allerede havde nået. De fejrede sølvbryllup i 1939. Samme år har Jens H. Jensen fået skøde på nr 11a.

Datteren og svigersønnen Jens Simon Larsen overtog nr 12b, 12c, 13c og 20b. Enken Marie Jensen, f. Nielsen, beholdt nr 11b og restaurationen. Hun var datter af fisker Nielsen, Grøntved skov.

Matr. nr 13a Igelsø.

På bykortet 1805 er lejer Jacob Godtfredsen. På skattelisten 1844 er lejeren Johan Ludvigsen, f. 1799, fra Sonnerup. Han var hørsvinger eller skattemand. Han var gift med Bodil Jespersen, f. 1811, d. 1879. Hendes forældre var Jesper Jespersen i nr 20 Igelsø. Deres yngste datter Ane Marie Johansdatter, f. 1849 fik huset i leje 1884. Ane Marie blev 18. 1. 1909 gift med Peder Pedersen, f. 1863, d. 30. 3. 1926. Da de blev gift, fik de nr 19 i Mørkmosen. Jorden nr 13b i Græsmarken fik Hans Peder Jensen i leje 10. 9. 1909.

Nr 13a har været udlejet fra 1909. De sidste lejere var Vilhelm Nielsen, kaldet Kejseren, og 1916 Niels Hansen, der var far til landpost Christian Hansen.

Holbæk Lædegård har solgt nr 13a i 1918 til gmd Vilhelm Knudsen, som lod huset nedbryde, så han kunne anlægge have helt ned til Ringstedvejen.

Matr. nr. 14 og 17 Igelsø.

På bykortet 1805 er lejeren Christen Lauesen. På skattelisten 1844 er lejeren Niels Larsen Vinter, f. 3. 10. 1814, søn af Lars Christensen Vinter i nr 15, Igelsø, lejer i 1784. Måske i slægt med Frederik Vinter i nr 8, Igelsø. Niels Vinter er 20. 10. 1838 gift med Marie Frederikke Meier, Holbæk. Hans Villadsens i nr 43, Kvanløse havde døb af datter 30. 12. 1846. Da bar Frederikke Meier barnet, og Niels Vinter var fadder.

Niels Vinter fik separation 18. 12. 1852 med ret til at indgå nyt ægteskab, og han blev så 28. 1. 1853 gift med Ane Andersen af Igelsø. De lod skrive testamente 9. 6. 1855.

Niels Vinter er omtalt blandt egnens spillemænd af Laurits Hansen, Ringsted og Christen Olsen, Torpelund, i deres bog Nordvestsjælland side 94, samt af sognets præst Jens Jørgen Fyhn: Som en privilegeret, udmærket bøsse-maker. Niels Vinter arbejder i alle slags metaller, er musiker og forfærdiger såvel blæsende som strygende instrumenter med en nøjagtighed og skønhed, hvorved ingen oplært kunstner ville skamme sig.

Vi har flere ting i museet fra Niels Vinter.

I godsets fæstebog er lejer Micael Herman Andersen, 6. 8. 1882.

I Tølløse gods fæstebog 24. 3. 1887 er lejer Hans Peter Jensen, f. 1860. Han var møllersvend på Kongstrup mølle, søn af Dirich Jensen, nr 12b, Græsmarken. Han blev gift 4. 5. 1883 med pigen Karoline Lovise Hansen af Arnakke i Ågerup kirke. Hans Peter Jensen var som værnepligtig ved søværnet fra 7. 4. - 16. 10. 1885.

Fra 31. 10. 1916 havde Hans Peter Jensen og sønnen Hans Christian Jensen lejet Igelsø mølle af Niels Nielsen, Assnæs for 1500 kr om året, men sønnens sygdom afbrød det den 28. 9. 1917. Sønnen døde af influenza.

Tølløse gods har solgt ejendommen til Hans Peter Jensen 15. 5. 1921.

Hans Peter Jensen var en god og betroet mand i vort sogn. Da menighedsrådet begyndte i 1903, blev han valgt, og det kan ses, at han har gjort sin indflydelse gældende. Han blev formand for sygekassen i 1906 og var det, til han døde i 1933. Hustruen Karoline døde 1931.

Hans Peter Jensens datter blev gift med Niels Peter Jensen, Skovhusene, Ugerløse. De havde fire døtre og en søn, Jens Ejner Jensen, f. 24. 4. 1907. Han blev viet 10. 11. 1936 til Agnes Petersen, Brorfælde, datter af hmd Anders Christian Petersen nr 8.

I Merløse herreds tingbog 13. 12. 1928 er ejendommen solgt til Jens Ejner Jensen for 8000 kr + fribelig. Ejendomsskyld 7200 kr.

Ejner Jensen afløste sin bedstefar og blev formand for Kvanløse sygekasse i 1933 og han er det endnu. Ejner Jensen blev valgt ind i sognerådet i 1943 og blev dets formand. Nu er det en lønnet bestilling som sognets embedsmand.

Ejner Jensen har forendret bedriften fra husmandsbrug til gartneri. Jordlodden ude i Græsmarken er solgt, og han har købt jord ved vejen til Mogenstrup hen til møllerens have, samt ved vejen til Ebbehøjgård: et stykke på ca 3 td land matr nr 3g for 4000 kr. Han har solgt nr 17 b og 17c til seldelmager Henry Larsen, Holbæk.

Matr. nr. 15 Igelsø.

Den første fæster er Christen Jensen (Winther) f ca 1759.

I godsets fæstebog 1784 er fæster sønnen Lars Christensen Winther. I 1844 er fæsteren dennes søn Lars Larsen Winther, f. 1788. Hustruen Sidse Jensdatter f. 1792. Deres søn Niels Larsen Winther, f. 1814. Han fik ikke dette sted, men nr 14 og 17, Igelsø. En anden slægt blev lejer 31. 8. 1858, Jacob

Pedersen, Brorfalde. Derefter er lejeren Hans Pedersen. I godsets fæstebog lo. 6. 1887 Hans Peder Frederiksen. I godsets fæstebog 21. 4. 1893 er fæster Christen Hansen, f. 28. 11. 1864 fra Mogenstrup. 1. 5. 1888 gift med Sofie Pedersen, f. 1871. Hendes mor Ane Marie Johansen, f. 13. 3. 1849, d. 18. 3. 1929 var gift med Peder Pedersen, f. 29. 8. 1863, d. 30. 3. 1926. Sofies forældre var Johan Ludvigssens i nr 13. Hendes broder er Christian Pedersen, Brorfalde nr 8.

Christen Hansen er født i Assentorp. Moderen døde, da han var 13 år. Han kom så til sin moster og gmd Jens Olsen i Mogenstrup. En moster var gift med smed J. P. Pedersen, Igelsø. Stedet Christen Hansen havde fæstet var huset med vange i Igelsø by nr 15 og 4 td land jord ved Maglessø. Den årlige udgift var 24 kr og 4 td byg til Tølløse gods.

De var blandt de uheldige, som fik afbrændt huset i 1917. De tog roligt på det og fik stedet bygget op igen. Det blev nok lidt dyrere, da de først købte det til ejendom i 1928 for 6500 kr.

Den 1. 5. 1938 havde de en stor glæde ved at fejre deres guldbryllup, og byen overgav dem en festgave.

Sofie døde 7. 5. 1957, men Christen Hansen er levende og fylder 94 den 28. 11. 1957. Død 17. 2. 1958.

Matr. nr. 16 Igelsø.

I godsets fæstebog 15. 1. 1856 er lejeren Peder Rasmussen fra Tølløse, f. 1826, d. 1919. Han blev 1853 gift med Karen Marie Pedersdatter, der også var fra Tølløse, f. 1827, d. 1903. Peder Rasmussen var garderhusar i krigen 1848 - 50. Karen Maries slægt findes i maler Viggo Pedersens slægtbog af 1937. Deres søn var Rasmus Pedersen, f. 1856. Han tjente i Asmindrup præstegård som forkarl, og samtidig var Hans Pedersens datter i Holløse som pige. De var meget afholdte, men var så svagelige, at præsten måtte vi dem på sengen. De boede i Asmindrup og fik to børn: Peter Chr. Pedersen, f. 6. 8. 1883 og Hans Petersen, f. 1885. Rasmus Petersen døde 1886 og moderen døde 1890. Så kom Peter Chr. Petersen til farfaderen P. Rasmussen i Igelsø. Han boede da i nr 18.

Pastor Vind skrev i embedsbogen om Peder Rasmussen og Karen Maries guldbryllup 19. 3. 1903:

Da hustruen er noget apoplektisk, kunne hun ikke deltage i altergang i kirken, hvorfor guldrudeparret og to af deres børnebørn gik til alters i hjemmet, hvor flere andre slægtninge vare til stede. Det var både hyggeligt og højtideligt i den lille husmandsstue, hvor lærer Larsen var mødt for at synge salmerne. Det gamle ægtepar er almindelig afholdte, hvorfor beboerne af Igelsø havde indbudt dem som æresgæster ved et festligt måltid, der blev afholdt i smed Jens Peter Petersens hjem, som ligger tæt ved brudeparrets. Sognepræsten var også indbudt som æresgæst. Efter bordet hvor flere taler var holdt, blev der danset. Guldrudgommen, der endnu er en meget rask mand, deltog ivrigt i dansen. Han dansede virkelig smukt. Han er 77, hustruen 76 år. Fordi han deltog som dragon i krigen 1848 - 50, tilstillede Hans Majestæt Kongen ham en gave på 50 kroner i anledning af guldbrylluppet. Sognemændene havde indsamlet 220 kr til brudefolkene, og ved bordet blev denne gave overrakt dem i guldpenge, der lå i en smuk skål. Den vellykkede festlighed blev fortsat til langt ud på aftenen. At de to gamle var strålende glade over al den stads, der blev gjort af dem, følger af sig selv.

Af brudeparrets 4 børn er kun en søn levende. Det er Hans Pedersen, der bor ude ved Fledskov, men arbejder i Brorfalde skov.

Matr. nr. 18 og 7b Igelsø.

7b er et stykke jord langs med Sofienholms mark. I Tølløse gods fastebog 1855 blev bager Johannes Nielsen lejer. Gård nr 7's byggegrund fik nr 18, da den lå bag ved.

I godsets fastebog 1886 kom lejer Jens Andersen, Trouborghuset, Græsmarken. Deres søn i andet ægteskab, Jens Andersen blev præst i Gødvad. Broderen Anders Peter Andersen blev lejer af nr 2c, Igelsø 1904. Efter sin far blev han i 1903 lejer af nr 18. Da Anders Peter Andersen boede i 2c, blev han og mange andre fra byen fotograferet, og et billede derfra er i museet.

Anders Peter Andersen afstod nr 7b til nr 7a, Selvagergård i 1908 og afstod nr 18 den 13. 5. 1914 til P. Chr. Pedersen, f. 6. 8. 1883, søn af Rasmus Pedersen, Asmintrup. Forældrene døde, da P. Chr. Pedersen var 7 år. Så kom han til bedsteforældrene, P. Rasmussen, Igelsø. P. Chr. Pedersen blev 1904 gift med Marie Pedersen, f. 1884, datter af Hans Pedersen i nr 43 Kvanløse. P. Chr. Pedersen fik overdraget huset nr 16 i 1905. I 1914 blev han lejer af nr 18. Han havde nu begge ejendomme. I 1917 brændte nr 16, der da var sammenbygget med nr 15, og bedstefaderen P. Rasmussen flyttede ned hos P. Chr. Pedersen i nr 18 og var der til han døde 1919.

Tølløse gods solgte til ejendom nr 16 og 18 til P. Chr. Pedersen i 1921. Derefter købte han af gmd L. P. Larsen nr 8a Igelsø 10 tdr land langs med Mørkemosevejen. Det blev nr 8b.

P. Chr. Pedersen har kørt en malketur i mange år. Han kom i bestyrelsen for Husmandsforeningen 1915 og blev dens formand 1916. Han kom i bestyrelsen for andelsmejeriet 1922 - 25 og i brugsforeningen 1923 - 27, og han blev medlem af Kvanløse sogneråd 1929. (Venstre)

I 1950 solgte han hele ejendommen til Alfred Nielsen fra Mogenstrup.

Forhenværende boelsmand P. Chr. Pedersen og hustru i Mogenstrup fejrede deres guldbryllup den 20. 12. 1954. De bor, hvor der har været forskole, og en datter bor lige ved siden af og er gift med Ankjær Jensen, en søn af Lars Peter Jensen, Igelsø. P. Chr. Pedersen har en stamtavle helt tilbage til 1645.

Matr. nr. 19a og 19b Igelsø.

På bykortet 1784 var fæster Niels Jensen. I godsets fastebog 1795 er i nr 7 fæster Jens Andersen. Sønnen Jens Jensen var smed i Butterup. Han blev fæster og smed i Igelsø nr 19 i 1804. Han er født 1777 og gift med Ine Sørensdatte, f. 1781. Jens Jensen fik Selvagergård i faste 1809. Deres barn Sidse Marie Jensdatter, f. 1821, blev gift med smed Peder Hansen. I godsets fastebog 1809 er fæster smed Hans Pedersen, f. 1770, gift med Birthe Madsdatter, f. 1779. Deres børn: Peder Hansen, f. 1817, og Caroline Hansdatter, f. 1821, ses siden i nr 5b Kvanløse. Sønnen Peder Hansen overtog fæstet og smedien 1844, efter at han var blevet gift ca 1839. Af deres 4 børn er Jens Peter Pedersen født 1846 og døbt i Kvanløse kirke 6. 9. 1846.

Smed Peder Hansen døde allerede 1858, enken Sidse Marie har fået lov til at sidde i uskiftet bo og har ført smedien med fremmed hjælp, indtil sønnen Jens Peter Pedersen kunne overtage smedien. Han blev 8. 3. 1872 gift med Kirsten Olsen, f. 7. 5. 1845 i Mogenstrup. Hendes forældre var gmd. Ole Jensen og hustru Sidse Marie Hansdatter.

Jens Peter Pedersen og Kirstens børn: 1. Maren Kirstine Pedersen, f. 1873, 2. Hans Pedersen, f. 1876, assistent ved Frederiksberg kommune. 3. Oline Marie Pedersen, f. 1879, 4. smed Jacob Pedersen, f. 9. 1. 1885.

I godsets fastebog 15. 5. 1880 blev fæster Jens Peter Pedersen. Samtidig skrev enken Sidse Marie Jensdatter afkald og aftagtskontrakt. Hun døde 1892.

Gmd. Jens Olsen, Mogenstrup, har tilstået Kirsten Olsen og smed J. P. Pedersen en gave, 4 td land, matr. nr. 5b Mogenstrup som arvefæste fra Tølløse gods den 7. 12. 1892.

Jens Peter Pedersen døde 1912, Kirsten Olsen døde 1924.

Enke Kirsten Pedersen har overdraget ejendommen den 27. 2. 1920 til sønnen Jacob Pedersen.

Smedemester Jacob Pedersen kom i bestyrelsen for radikal venstre 1926-28. Han blev medlem af sognerådet 1929. medlem af kasse- og regnskabsudvalget og senere valgt til revisor af kommunens regnskab.

Jacob Pedersen var af de solide håndværkere, der levede sit arbejde, så kunderne var sikre på, at det var godt udført. Han kunne være slagfærdig og fuld af lune.

Han døde midt i sit arbejde, d. 16. 3. 1946 af et hjerteslag.

Matr. nr 20a og 20b Igelsø.

På bykortet 1805 var lejeren Henrik Henriksen. På skattelisten 1844 var lejeren Jesper Jespersen, f. 1801 og gift med Karen Hansdatter, f. 1786. De havde tre børn. I 1850 boede bøsse-mager Niels Winther hos dem.

I godsets fæstebog 1858 er lejeren Hans Christian Jensen, f. 1833.

I godsets fæstebog 1866 er lejeren hjulmager Ole Knudsen. I folketalslisten 1870 ses Ole Knudsen ikke, men Hans Chr. Jensen og Jesper Jespersen som 67 år.

Omkring 1906 kom karetmager Søren Olsen Nielsen, f. 1876 i Jonstrup, Ugerløse sogn. Hustruen Marie var fra samme by.

Søren Nielsen var en af vore gode håndværkere, der udførte et godt og solidt arbejde, men nu bliver han den sidste karet- og hjulmager. Nu ruller alt på gummi.

Søren Nielsen har været medlem af sogneråd, skolekommission og menighedsråd. Han er kommunens skatteopkræver, formand for Holbæk med flere amters brandforsikring. Han er leder af søndagsskolen i Igelsø.

Kvanløse museum har Søren Nielsen med saven og en ældre karet som afslutning på det håndværk.

Jordlodden ude på Mørkmosebjerg, nr 20b, er nu solgt til nr 9b i Græsmarken, Jens Simon Larsen.

Matr. nr. 21 Igelsø

er et jordstykke nordøst for Ringstedvejen. Det sydvestlige jordstykke og Skellefældehuset ligger i Sdr Jernløse sogn, Mogenstrup by, matr nr 12. Til huset hørte begge jordstykker, og Tølløse gods var også ejer af begge jordstykker.

Matr. nr. 22 Igelsø

var Kvanløsehuset. Fordi det lå ved byskellet fik det navnet. Det ses på bykortet over Igelsø i 1784. Det var kun en lille byggegrund. Ved udskiftningen er der lagt mere jord til, så der også er blevet vænge til.

Der har været flere ejere af sognets jord. Men omkring 1805 har Holbæk slots Ladegård og Tølløse gods hver omtrent ejet det halve af sognets jord.

Ladegården har ladet bygge skolen og byttet jorden nr 33 i Kvanløse by, hvor skolen før lå, med 6 td land i Havremarken, der blev skolelod og fik matr nr Kvanløse 1. Jorden matr nr 22 Igelsø, hvor nu skolen ligger, blev skænket sognet af Tølløse gods, fordi godset i 1799 havde inddraget to gårdes jord i Brorfælde som fredsskov.

Brorfelde.

Navnet er i 1327, 28, 34 og 46 skrevet Brorderfeld. I 1664 Brorfeld, i 1688 Broerfeld. Det er nærmest som broder, som om der var et par brødre, der har begyndt der. Imellem Igelsø og Brorfelde er Skaldefelde bakkerne. Brorfelde ligger også i et felt mellem bakkerne.

Alt i Brorfelde by var fæstet under Søgård, til den i 1670 blev solgt til Tølløse gods. I 1660 havde Søgård 380 td hartkorn i alle sogne rundt omkring.

Under fællesdriften havde alle gårde i Brorfelde lige meget hartkorn: 7 td, 5 skp, 1 fdk, 2/7 alb. Ligeledes hver gård i skovskyld: 1 td, 0 skp, 1 fdk, 3/7 alb.

Fra 1664 til 1797 var der i byen 7 gårde og 9 huse med jord. Ved byens udskiftning er der inddraget to gårdes jorder til fredsskov. Derefter har byen kun 5 gårde, 9 huse med jord og 6 huse uden jord. I 1957 har byen 4 gårde, 2 boelsteder, 9 huse med jord og 5 huse uden jord, og desuden har Københavns Universitet mange huse.

Matr. nr. 1a Brorfelde.

Efter Tølløse gods fæstebog er her fæster Niels Andersen, l. 5. 1800.

I Sejersgården i Tølløse var der ca 1808 en gårdfæster, der havde en datter, som blev forelsket i deres tjenestekarl. Da forældrene blev opmærksomme derpå, sagde de til hende, at det passede ikke for hende at tage en tjenestekarl. Hun sagde: Når vi nu vil det sådan, så kan I vel ikke have noget derimod. Vil du bestemt have ham, så må både du og han forsvinde fra gården her. - De rejste til Kyringe, hvor de blev gift, og de kom ikke siden til gården i Tølløse. - Tiden gik, de fik en datter, som blev kaldt Kirsten Larsen, f. 1810. - Da hun blev vokson, kom hun med til markeder i Holbæk. Der stiftede hun bekendtskab med en søn af gmd Niels Pedersen i Kvanløse. Han havde 4 brødre, så det var vanskeligt for hendes ven at få en gård i fæste. Men Kirsten var ikke rådvild. Hun fik en plads som husbestyrerinde hos en gammel mand i Brorfelde, Niels Andersen. Hun plejede og passede ham så godt, så han blev glad for hende og sagde: Hvad skal jeg dog give dig for al den gode hjælp. Hun bad så, om han ville gifte sig med hende, så hun kunne arve gården efter ham. Det gik han glad med til. Der gik ikke ret mange år, så døde Niels Andersen. - Nu kunne Kirsten Larsen gifte sig med Knud Nielsen, f. 1808. Brylluppet stod den 16. 1. 1835.

Knud Nielsen blev fæster 4. 4. 1835. Han var søn af gmd Niels Pedersen Kv nr 4. De to fik den lykke at holde guldbryllup 16. 1. 1885.

Om formiddagen nød det gamle hæderlige brudepar Den hellige Nådver i deres hjem sammen med deres børn og svigerbørn. Om eftermiddagen samledes slægt venner og bekendte i stort antal i den festligt smykkede gård, hvor der var rejst en smuk æresport. De samledes om et festmåltid, under hvilket taler og sange vekslede i glad fornøjelig stemning til helt ud på natten. Der var dans i hvilken også de gamle brudefolk deltog, efter deres alder ræske og rørige. Flere smukke og værdifulde gaver fik de i dagens anledning. Dette skriver præsten i sin embedsbog.

I. Th. Lundbye kom til Brorfelde i marts 1844 for at forvinde en kærlighedssorg. Her malede han den fortræffelige skitse af en vandingsscene med skoven oppe bagved. Maleriet hænger på Kunstmuseet. I Kvanløse museum er der en lille gengivelse af det. På maleriet sidder Knud Nielsen på en sten ved gadekæret. Han er ved at vande sine 5 magre køer af ukendt race. Det var hele besætningen på en gård med 100 td land. I gård nr 4, Mads Pedersens var der kun 3 køer. Ingen havde flere, for smørret var usælgeligt, eller hvis det kunne sælges, da var det til en pris under 50 øre pr pund.

De havde kun køer til egen husholdning. Der blev intet ofret på stalden. Der var ingen vinduer deri, heller ingen krybber, kun kampestensgulv. Da Overdrevsgården i Mogenstrup blev bygget i 1867, blev der sat vinduer i staldene. De var af træ med tre ruder a 8 gange 10 tommer. Jens Peter Olsen, Nyby, skriver i sin dagbog: 1877 fik vi sat vinduer i ko- og hestestald, så det har været ens overalt for den tid.

Knuds brodersøn Jens Jensen tjente ham i flere år. Så bad Jens Jensen om at få de 11 td land, der ligger syd for Ringstedvejen, til at bygge på. Knud sagde: Det bras giver mig ingen indtægt, så det kan du godt få. Med godsets godkendelse blev det overdraget Jens Jensen i faste som matr nr 1b fra 3. 12. 1876. Efter få års arbejde havde Jens Jensen sået hvede i det sure lave areal, hvor der før kun kunne gro stargræs. Da Knud så den gode hvede, hvor der før havde været sur jord, sagde han: Nu har jeg været landmand i over 40 år og været så dum, at jeg ikke har kunnet høste noget derpå. Knud Nielsen var efter den tids skik ikke nogen ringe landmand. Han var velstillet.

Deres børn: Ane Marie Knudsdatter, f. 1835, blev gift med gmd Herman Thorsen, nr 8 Kv. Niels Knudsen, f. 1838 og gift med Inger Marie Hansdatter, f. 1840. De fik Bredebjerggård i forpagtning på 50 år i 1865. Det er matr nr 5a Brorfelde.

Da Knud og Kirstens børn nu selv havde hvert et hjem, fik bedsteforeldrene Ane og Herman Thorsens ældste søn, Niels Peter Thorsen, i pleje, da han kun var nogle få år, og han blev så hos dem og fik gården i faste 1892. Niels Peter Thorsen blev gift med Julie Jensen, datter af Ole Jensen, Kvanløse.

Kirsten Larsen døde 1888, og Knud Nielsen døde 1893.

Niels Peter Thorsen købte gården til ejendom fra Tølløse gods, d. 7. 10. 1921, men måtte afstå et stykke jord ved skovfogedstedet til godset. Det blev nr 1c.

Niels Peter Thorsen solgte gården d. 14. 6. 1922 til Fr. Vilhelm Johansen og købte en anden gård i Soderup.

Fr. V. Johansen solgte 23. 6. 1923 lidt jord ved og til St. Stefanskirken, matr nr 1d. Fr. V. Johansen solgte gården 17. 7. 1928 til Jens Peter Pedersen for 64200 kr.

Jens Peter Pedersen fandt snart, at der var rødler i bakken og drømte om en guldgrube. Efter 7 års drøm satte han et teglværk i gang, men det viste sig, at der var for lidt ler.

Hos Jens Peter Pedersen har der været holdt havefest til fordel for Kirkens Korshær.

I 1935 solgte han en byggegrund til tømrer Ernst Nielsen, matr nr 1e. Jens Peter Pedersen og hustru fejrede deres solvbryllup 18. 8. 1940.

I 1946 købte den danske stat 10 td land og 1947 købte staten 70 td land, hele Lundsbakken, til et astronomisk observatorium.

Den gamle gård med ca 16 td land blev solgt, og mens den blev ejet af gartner Urbrand, brændte den 21. 11. 1951. Nu er der bygget et lille sted op, hvis ejer er Børge Hansen, en søn af gmd Peter Hansen, Solvørgård.

Matr. nr. 1b Krogager, Brorfelde.

Jens Jensen, f. 1847 som søn af skrædder Jens Nielsen i nr 34, Kvanløse, fik af sin farbroder Knud Nielsen det jordstykke, som kaldtes Krogager, til at bygge på. Ved overenskomst med Tølløse gods fik Jens Jensen faste på jorden i 1876. Han fik bygget huset og blev gift med Ane Kristine Jepsen f. 1846 i Tølløse. Deres søn Lars Peter Jensen, f. 13. 12. 1881 blev gift med Thomine Jensen, f. 30. 9. 1882, d. 29. 8. 1943, fik faste på gården i 1915,

I godsets fæstebog er stedet solgt til Johannes Christensen den 6. 12. 1924. Han solgte det 1927 til Axel Alfred Mogensen for 20000 kr. Det er igen solgt 1929 til Vilhelm Frederiksen for 16640 kr. Solgt igen 1930 til Aage Oluf Olsen for 22100 kr. Han døde, og enken fik skifteskøde, men solgte det 1934 til Kristian Herman Jacobsen for 18250 kr. 1939 blev det solgt igen til Kr. Larsen, Stenlille. Han solgte det 1940 til Vagn Nielsen fra Søstrup. Besætning og inventar medfulgte. Han havde ejendommen Lindebjerg på Tuse Næs. Han er medlem af skolekommissionen.

Matr nr 1c og 1d står beskrevet under 1a.

Matr. nr. 1e Brorfelde.

Ejes af tømrermester Ernst Nielsen, f. 4. 11. 1894 gift med Camilla Nielsen, f. 18. 9. 1900. Hun døde 17. 12. 1951.

Da værkstedet ved skovfogedstedet brændte efter et lynnedslag, købte Ernst Nielsen en byggegrund i 1939 fra gård nr 1a. Han fik derved en dejlig byggeplads nær ved skovfogedstedet. Ernst Nielsen er medlem af sognerådet. Han er vurderingsmand til ejendomsskyld m. m.

Matr. nr. 1f Brorfelde.

Brorfelde Observatoriet.

Da speciallaboratoriet i Tølløse skulle udvides, gav Finansudvalget sin tilslutning til, at der købes 70 td land af Teglværksgården i Brorfelde til hjælpeobservatorium. Dette skete den 28. 6. 1947. Året i forvejen var der erhvervet 10 td land. Det store areal udlejes til landmand, som ikke må have kreaturer nær ved observatoriet.

Observatoriets leder, professor Bengt Bengt Strømgren var ikke tilfreds med de bevilgende myndigheders tempo, og i skuffelse herover blev han direktør for to store amerikanske observatorier 16. 10. 1950. Strømgren har tre måneders ferie hvert år og vil da komme hjem for at se, hvor langt vi er nået med byggeriet.

11. 10. 1951 har professor Strømgren sagt: Tølløse er ikke navnet for observatoriet. Dels skal det stå nærmere landsbyen Brorfelde end det skal stå Tølløse, og dels indeholder ordet Tølløse to gange bogstavet o, som er fremmed for udlændinge. Derfor må vi i fremtiden indstille os på navnet Brorfelde Observatoriet.

I 1944 skænkede Carlsbergfondet Københavns universitet 150000 kr til det planlagte observatorium. Gaven blev forøget til 350000 kr, idet Carlsbergfonden ved Tyge Brahe jubilæet i 1946 skænkede yderligere 200000 kr.

I 1955 var Kvanløse sogns beboere indbudt til at se observatoriet. Der mødte ca 200.

Den 12. 9. 1956 var professor Bengt Strømgren her igen for at tilse byggeriet, der ledes af laboratoriemester Bechmann.

Mange udklip om observatoriet findes i Kvanløse museum.

Matr. nr. 2 Brorfelde.

Den årlige afgift var ens på alle gårdene: 4 td byg, 2 td havre og 8 td rug. Et lam, 1 gås, 2 høns og 20 æg.

I folketalslisten 1801 er fæster Lars Jacobsen, f. 1763. Han var gift med Dorthe Nielsdatter, f. 1772. De fik gården i fæste 1788. De havde tre børn. I folketalslisten 1834 er Christen Larsen, f. 1797 blevet gift med enke Maren Olsdatter, f. 1780 for at få gården i fæste. De havde ingen børn.

I folketalslisten 1850 er Chr. Larsen gift med Karen Pedersen, f. 1816. Deres datter Maren C. Christensdatter, f. 26. 12. 1849.

I godsets fæstebog 21. 12. 1860 er fæsteren Niels Ejlert Jensen, f. 1841 i Krøjerup og gift med Karen Jensen, f. 1844. Deres datter Susanne Jensen, f. 1870. Niels E. Jensen var ikke politiker. Derfor blev han sognefoged i 1886, og han var det til 1906.

Da Niels Jensen og Karen ville afstå gården, spurgte de Jens Jensen, Krogager, om han ville overtage den. Da han ikke ville give ret meget for den, sagde Karen: Du kan lige så godt give Peder Carlsens Hans gården, som du kan tigge Jens Jensen om at tage den. Så fik Hans Chr. Pedersen gården, den 22. 2. 1917 imod at kautionere for besætningen. Hans hustru Elisabeth var ham en god hjælp. Hans Chr. Pedersen købte gården af godset til ejendom, d. 31. 12. 1920. Han havde arbejdet som husmand, men han var ingen ringe landmand, så han kom til at sidde ret godt i det. Men så døde deres søn, som skulle have arvet gården, og derfor solgte de gården i 1934 til Svend Åge Brun Pedersen og hustru Karen Sofie Magdalene Hansen med lige andele for begge ægtefæller. Købesummen var 60000 kr.

De rettede op på det gamle stuehus, byggede en stakhjælm og undermurede staldlængen, så alt skulle være i orden.

Så blev gården solgt ca 1942 til gmd. Hans Ovesen, f. 25. 4. 1893. Han er en duelig landmand, der har en fin jerseybesætning, som han selv passer. I 1952 var der staldvandring hos Hans Ovesen og Marius Jensen, Brorfelde.

På Hans Ovesens mark har Kvanløse Skytteforening en skydebane.

Matr. nr. 3a Skovbakkegård, Brorfelde.

Her var fra 1745 til 1839 12 fæstere, men fra 1839 til 1923 kun 4 fæstere.

Det fortæller, hvor lidt der høstedes i det 18. århundrede. Fra Vemmetoftes historie har jeg læst, at høstudbyttet var 5 a 6 fold, højst 10 fold. Selv på godsets gårde var udbyttet så lavt.

Når bonden ikke kunne svare godset fæsteafgiften, blev han sat fra gården og fik en lille lejlighed, hvorefter han blev kaldt for gårdforsidder. I skifteretsbogen kan ses, at godset ejede alt indbo og besætning både ude og inde, så når de kunne skaffe indfæstningen, så kunne de møde som en tjene-stekar, blot med gangklæder. Der var møbleret.

Grev Moltke, Bregentved, kom til Holsten. Der så han, at man havde meget større høstudbytte. Derfor fik han og flere andre godser en holstener herop. Således har Løvenborg skaffet en holstener til nr 3, Rosinbjerg i Holløse.

Der er afstået jord til fredsskov ca 1881. Hartkornet var for Ole Nielsen 1839 6 td 5 skp 1 fdk 2/7 alb. Tillige var der i skovskyld 1 td 0 skp 1 fdk 3/7 alb. Efter en ny hartkornsberegning i 1844 5 td 4 skp 1 fdk 1/2 alb. Til fredsskov er der taget ca 20 td land. I 1910 var hartkornet for parcelgård nr 3 tilhørende Søren Nielsen 4 td 5 skp 0 fdk 0 alb.

Gård nr 3 og 4 var sammenbyggede, derfor kaldtes de parcelgårde.

Tølløse gods har i fæstebrevet skrevet: De må plante pile og andre frugttræer, samt lægge humlekuuler og opsætte stengærder, men ikke uden min forudgående skriftlige tilladelse. Dette er hjælp til bonden i stedet for en holstener. (Til Hans Nielsen 1791.)

I godsets fæstebog 1776 er Ole Jensen fæster. Den var sammenbygget med Chr. Nielsens gård nr 4, der er flyttet ud ved Ringstedvejen.

Ifølge folketalslisten 1801 er enkemand Ole Jensen, f. 1745. Der var 5 børn fra 21 år til 8 år.

I godsets fastebog 1814 er fæster Hans Rasmussen. Hans enke Margrethe Sørensdatter, f. 1776 er fæster fra 1827 til 1839. Hun sad som enke med 4 børn. Den ældste Kirsten Hansdatter, f. 1809 er gift med Ole Nielsen, f. 1815. De fik gården i fæste 1839. De var begge lidt hidsige, men havde en fast karakter. De arbejdede sig godt frem efter den tids målestok. Der var tre børn. Datteren Ane, f. 1837, blev gift med Peder Andersen og havde tre børn. Det varede kun få år, så blev de skilt, og Ane kom hjem til Brorfelde. Anes moder Kirsten døde 1866. Da har Ane Olsen kun været 29 år, og hun tog sig af husets styrelse. Ole Nielsen har måske allerede fået sår på benene dengang, så Ane er også begyndt at lede arbejdet ude i marken, og da han til sidst nærmest blev som sindssyg, så er Ane blevet kendt med styret i marken, så hun let kunne styre hele gårdens drift, da Ole Nielsen døde i 1881. Samme år fik Ane Olsen fæste på gården. I 1890 er Niels Peder Andersen der som gårdbestyrer.

Nogle træer i skoven blev kaldt Ane Olsens graner. Hun døde 1910.

I godsets fastebog 2. 7. 1910 er fæster Søren Nielsen. Tingbogen 4. 9. 1920 er gdr. Ferdinand Pedersen ejer. Den 28. 7. 1923 overtoges gården af Marius Jensen, f. 5. 10. 1892. Han overtog en gammel gård, som nu er bygget helt op, så den fremtræder i moderne skikkelse. Marius Jensen har drænet jorden. Han er en foregangsmand og får et godt udbytte af gården.

En datter Grethe Jensen blev viet i Kvanløse kirke den 30. 11. 1950 til Hans Jensen Sørensen, søn af bmd. J. Sørensen, Kongsted.

Matr. nr. 4 Nyledsgården, Brorfelde.

I godsets fastebog 1779 er fæsteren Niels Christensen, f. 1754 og hustruen Catrine Larsdatter, f. 1755.

Ifølge fæstebrevet er godset ejer af det faste inventar, samt langbord og bænke og af besætningen, som bestod af: 10 heste, 3 køer, 1 kvie, 3 kalve, 9 får med 4 lam, en so med 7 grise, 5 svin a 4 lispund, 7 gamle gæs med 15 unger, 15 ænder med 41 unger og 6 høns med 15 kyllinger.

Niels Christensen har flyttet gården ud ved Ringstedvejen i 1798. Han var valgt som fattigforstander fra 1803 til 1806.

Af Catrine og Niels Christensens 6 børn var Christen Nielsen, f. 1789, Han blev fæster af Jernløsegård. 2. Birthe Nielsdatter, f. 1792, blev gift med Peder Madsen, f. 1791. De blev fæster af gården 1824. Peder Madsen lod brandforsikre, da den almindelige brandforsikring var begyndt i 1831. Han blev fattigforstander fra 1837 til 1844.

Da der manglede skelgærd, fik han om vinteren nogle husmænd til at sætte dem op. De fik kosten som betaling.

Birthe og Peder Madsens børn: 1. Karen Pedersdatter, f. 1820. Hun blev gift med enkemand Niels Hansen, Mogenstrup, den 19. 4. 1844. 2. Niels Pedersen, f. 1822. 3. Maren Sophie Pedersdatter, f. 1824. 4. Mads Pedersen, f. 1827. Han blev fæster af fødegården 1857. 5. Ane Pedersdatter, f. 1830. 6. Lars Pedersen, f. 1836.

Mads Pedersen blev gift med Ane Kristine Christoffersen, f. 1827.

Peder Madsen døde 1854, hans hustru 1872.

Da Nordvestbanen blev bygget først i 70erne, kom der en tysker, der fik lov til at tage dysestenen til bygning af broen ved St. Grandløse. Han lovede god betaling, men Mads Pedersen fik ingen penge. Dyssen lå på den lave holm nord for gården. I Brorfelde skov ud for gårdens mark har der ligget 5 dysser, men de er væk.

Under valgtrykket fra 1870 til 1880 stemte Mads Pedersen på Venstrekandidaten. Afstemningen skete ved at sige kandidatens navn. Ved valgbor-det sad skovrideren for at notere det til herskabet. Da skovrideren engang mødte Mads Pedersen, sagde han: Hvor tør De stemme på Venstres kandidat?

De har jo flere børn, og greven har da ret til at give sine gårde til hvem han vil.

Mads Pedersen døde 1885, men hustruen fik lov til at sidde i uskiftet bo. Sønnen Jens Peter Pedersen var da 23 år, så han kunne godt bestyre gården for moderen.

Ane Christine og Mads Pedersens børn: 1. Karen Marie Pedersen, f. 1859, blev gift med Kristen Jensen, Mogenstrup. 2. Christiane Pedersen, f. 1860, blev gift med Lars Christensen, Bukkerup. 3. Jens Peter Pedersen, f. 1862, blev gift med Christiane Hansen, Holløse. De fik gården i Holløse nr 7 efter musiker Hans Chr. Hansen. 4. Kristen Pedersen, f. 1864. Han begyndte først at læse, da han var 23 år, men nåede at blive præst. Han begyndte på Sjællands Odde og blev gift med Kirsten Larsen, f. 1866. Pastor Pedersens sidste kald var i Vilslev - Hunderup. Kirsten Larsen var datter af Hans Larsen, Igelso. Hun døde lo. 4. 1946. Da var de flyttet til Holbæk for til sidst at være hjemmet nærmere. Pastor Pedersen døde 5. 6. 1950. 5. Birte Christine Pedersen, f. 1866, blev gift med Søren Jensen, Havreholm. Deres søn Hans Jensen, lærer i Nykøbing, blev gift med mejeribestyrer Thokes datter Gudrund. 6. Christoffer Pedersen, f. 4. 1. 1868 blev 20. 5. 1897 gift med Marie Bolette Hansen, f. 24. 5. 1870 i Lille Knabstrup. Kristoffer blev som bestyrer eller forpagter på gården, da hans moders afgift kun var mellem 400 og 500 kr om året.

Christoffers moder døde 1912. Så blev der udstedt fæstebrev til Christoffer Pedersen den 26. lo. 1912.

I herskabelig afgift af gården svarer fæsteren den akkorderede indfæstning 6600 kr, det årlige beløb 100 kr, langhalm 14 kr, 2 jagtdage 4 kr, brandkontingent for bygninger 41,52 kr, 30 td byg a 13,51 = 405,30 kr, 15 td havre a 8,80 kr = 132 kr, småredsel lam, gås, høns og æg 56 kr. Tilsammen 7352,82 kr.

For 1913 og i årlig afgift svarer fæsteren 100 kr, 30 td byg efter kapitalstakst med tillæg 33 ore, 15 td havre, som leveres in natura hvert år på Mortensdag, hvor det anvises fæsteren. Denne havre skal mindst veje 70 kg pr tønde. Dette er afskrevet efter fæstebogen i Landsarkivet.

Christoffer Pedersen fik købt gården til ejendom i 1920 til en rimelig pris. Han blev valgt ind i menighedsrådet 1903 og blev kirkeværge. Han var med til at købe kirken til sognets beboere i 1909. Som kirkeværge var han eneste medlem af menighedsrådet, til vi fik en ny menighedsrådslov i 1912.

Christoffer har været medlem af sognerådet.

Christoffer og Maries børn: Christine Pedersen, f. 1898, Hans Martin Pedersen, f. 1900, Christian Pedersen er gift med Dagny Hansen, Dramstrup, og har hendes fødehjem. Agnete Pedersen og Johannes Pedersen, der var gift med Helga Pedersen. De købte gård i Vinstrup. Johannes døde 23. 2. 1957.

Christoffer Pedersen døde 1943, Marie Pedersen døde 29. 12. 1950. Hun sad i uskiftet bo. Derefter overtog de tre ugifte børn gården i fælles eje: Christine, Hans Og Agnete Pedersen. Hans Pedersen er død 8. 7. 1954, så nu må søstrene ene stå for gårdens drift.

Matr. nr. 5 Bredebjerg Brorfelde.

I godsets fæstebog 1795, er fæster Jens Jensen, f. 1757 og hustruen Catarina Larsdatter, f. 1773. Det blev dem, som flyttede gården ud på Bredebjerg.

I godsets fæstebog 1827 er fæster Hans Jensen, f. 1794. Hans Jensen var en driftig mand, som kunne skrive. Han var fra Lyndby ved Roskilde. Han var gift med Maren Hansdatter, f. 1794. Han var blandt de første, som blev valgt til sognerådsmedlemmer, da de afløste de gamle fattigforstandere i

1842. Men præsten fortsatte som selvvalgt formand for sognerådet ca en snes år længere.

Hans Jensens og Mærens børn: 1. Ane Hansdatter, f. 1829. 2. Karen Marie Hansdatter, f. 1831. 3. Jens Hansen, f. 1832. 4. Karen Marie Hansdatter, f. 1833. Hans Jensen var i andet ægteskab gift med Johanne Christiansen, f. 1814. Hun var fra Søndersted. Deres børn: 5. Maren Hansdatter, f. 1836, opkaldt efter Hans Jensens første hustru. Maren blev gift med Niels Hansen, der var enkemand i Mogenstrup. 6. Kirsten Hansdatter, f. 1837. 7. Inger Marie Hansen, f. 19. 3. 1840, d. 26. 11. 1906, blev gift med Niels Knudsen, f. 12. 3. 1838, d. 14. 5. 1932. 8. Johanne Christine Hansdatter, f. 1844. Hun må være død, da en søster er opkaldt efter hende. 9. Christianne, f. 6. 1. 1847. 10. Johanne Christine Hansdatter, f. 1849 og 11. Christine, f. 1850. Hun døde som ganske ung i 1866.

Hans Jensens hustru Johanne døde 1861. Hans Jensen døde 1872.

Inger Marie og Niels Knudsen overtog forpagtningen. Niels Knudsen har bygget østre længe med høj kampestensgrund til et svinhus og vognport oven over. Desuden har han bygget et stort stakhus til et damptårnske fra.

Nede i haven var der bygget et bageri, hvor de selv bogte brødet til ca 1885. Der var knapt med vand oppe ved gården, men lidt mod syd fandt de vand og byggede en lille mølle til at føre vandet op til gården.

Nede ved skellet imod Nyrups mark har der været en galgeplads. Den er vist på et gammelt kort over Brorfelde. Navnet Galø skov stammer derfra. Den høje banke med de mørke træer kunne ses vidt omkring og var som en advarsel mod at blive hejst i galgen.

Niels Knudsen kunne sætte arbejdet igang fra morgenstunden. I høsten kunne vi se to vogne igang med at køre ind ved 4 tiden om morgenen, og de blev ved til det mørkede.

Niels Knudsen og Inger Marie havde kun een datter: Christianne Johanne Knudsen, f. 30. 8. 1865, d. 17. 3. 1918, gift med Jørgen Schou Hansen, f. 6. 3. 1861, d. 13. 9. 1944.

Johanne Hansen har foræret Kvanløse kirke en meget smuk alterduk den 1. 11. 1909. " Med tak for, hvad Kvanløse kirke har været for mig ". Pastor Vind skriver: De søndage er lette at tælle, da giveren ikke har siddet som tilhører i kirken i de 16 år, hvor jeg har været præst.

Jørgen Schou Hansen og Johanne overtog forpagtningen i 1888, men afstod forpagtning og gård i 1908 til Carl Jørgensen fra Snevre. Han afstod forpagtningen igen 1914 til Lars Peter Jensen fra Lille Knabstrup.

Lars Peter Jensen købte gården til ejendom 1920. Han solgte nr 5b til greve Schulin Zeuthen i 1923. Det er et stykke jord mellem Ringstedvej og skoven. Lars Peter Jensen var som radikal medlem af Kvanløse sogneråd. Han døde 1944. Hustruen Kristine døde 1942.

Lars Peter Jensens søn, Hans Jensen og svigersønnen, Hans Larsen, Marke, har solgt Bredebjerggård 19. 10. 1944 til godsejer Johannes Vedel, Lovgård. Godsejeren har igen solgt til gmd Niels Jacobsen, Nr Jernløse. Han solgte igen gården, den 2. 1. 1950 med et tilliggende af 105 td land til gmd Hemmingsen fra Ringsted.

Hemmingsen har bygget nyt stuehus og lagt fast tag på gården, så han har i sinde at blive.

Matr. nr. 6 Brorfelde.

På bykortet 1896 er lejer Rasmus Hansen, f. 1750, gift med Johanne Pædersdatter, f. 1739. Derefter kom lejer Jens Jensen, f. 1805 i Tølløse, d. 1876, gift med Johanne Rasmussen, f. 1810, d. 1878. Af deres fire børn er Jacob Jensen, f. 1838. Han blev lejer af stedet 1876. Hans hustru døde 1888. Deres børn: 1. Hans Jensen, f. 1871. Han var dragon og blev kusk for

oberst Tønder. Da Hans kom hjem med en god anbefaling, fik han plads hos greve Schulin Zeuthen, først som rideknægt, senere som anden kusk. Da han blev gift, begyndte han en vognmandsforretning i Holbak. Den blev udvidet med en lastbil, da sønnen hjalp til. Hans Jensen døde 1953. 2. Johanne Marie Jensen, f. 1877. 3. Niels Feder Jensen, f. 1883 blev gift med Adolphine Jensen, f. 1884 i Tjæreby, d. 1938. De overtog stedet 1917. Niels Feder Jensen var skovarbejder i 40 år. De havde sønnen Ejner Jensen. I 1947 solgte Niels F Jensen stedet til Johannes Frandsen, søn af Feder Frandsen, Kvanløse. Niels Peter Jensen kom til at bo på De gamles Hjem.

Johannes Frandsen har lastbil og kører mælk til mejeriet.

Matr. nr. 7 Brorfelde.

Her var 1796 Jacob Iversen, dernæst Jens Iversen, men efter skattelisten 1839 er lejeren slagter Anders Hansen, f. 1807 gift med Johanne, f. 1802. Han har nok bygget det lille slagterhus, som ligger på gadejord syd for vejen.

Et maleri, som er omtalt under gård nr 1 Brorfelde i 1844 af landskabsmaler Lundby, viser husene som ligger nord for vejen. De er sammenbygget til et langt hus med nr 8. Slagterhuset ses syd for vejen.

Det må være Anders Hansens hustru Johanne, der efter mandens død er blevet gift med Lars Larsen, som så har lejet nr 7 i Brorfelde.. Da Anders Larsen fra Alleslev kom til sin fæster i 1870, var han helt nedslået, fordi det var blevet ham forbudt at gå som bissekræmmer, ja, hele hans kræmke var blevet taget fra ham. Nu vidste han ikke, hvad han skulle kunne tjene til livets ophold ved. Han havde nemlig en vissen hånd, så han ikke kunne udføre noget strengt arbejde. Så sagde fæsteren Johanne, der før havde erfaret, hvad en slagter kunne tjene: Du kan begynde som hønsekræmmer og bo hos os, og du kan få vort køretøj at låne, indtil du selv får tjent til et køretøj. Hun kunne sætte ham i gang, og det varede ikke længe, for Anders Larsen var godt kendt som en reel handelsmand. Der kom arbejde til Brorfelde, og den blev berømt for sin handel.

Det var på en heldig tid, før vi fik andelsmejeri og -slagteri, og det var vanskeligt at sælge smør til 50 øre pundet, men Anders Larsen tog de små smørklatter hjem, og der blev de med trækoller eller træhamre æltet og blandet, så han kunne sælge det i dritler.

Han købte høns, æg, smør, slagtede eller levende svin, kalve, får og lam, samt gæs, som han købte hjem til bønderne sidst i høsten, for at de kunne gå på stubmarkerne og siden blive fedet til Mortensaften eller til jul. Når bønderne fik fedt og fjer i fortjeneste, så var det godt.

Anders Larsen fik snart så stort et torvelæs, så han måtte have tre heste for, ja, til sidst kørtes der med to vogne.

Brorfelde bymænd hjalp ham tit med heste. Mange gange kørte de med forspand for at komme over bakkerne ved Borrevejle og Kornerup. Byens bønder og husmænd kom gerne frivilligt hen for at hjælpe til på torvedagen med læsning og aflæsning af torvevognen. Det blev som en markedsdag, for når der var læsset, blev de budt ind til en frokost, hvor samtalen rigtig kunne gå.

Når Anders Larsen kom hjem, mødte bymændene for at høre priser og andet nyt. De havde jo ikke aviser, og Anders Larsen havde gerne hørt lidt, og tit var der en eller anden, som havde bud fra familie og venner i storbyen.

Husmand Lars Larsen døde 1879, og Johanne døde 1886. Derfor fik Anders Larsen af Tølløse gods huset i leje 8. 7. 1886.

I mandtalslisten 1890 bebos huset af handelsmand Anders Larsen, f. 1847 og Maren Sophie Nielsen, f. 1867 i Soderup. Hun var sikkert i familie med den købmand Nielsen fra Soderup, der kørte den ene vogn til torvs, når der

var læs til to vogne. Til sidst samlede Anders Larsen værerne ved Tølløse station og sendte dem med toget ind.

Anders Larsen nød ikke spiritus til hverdag, men ved Tølløse station var der flere handelsmand lige som Anders Larsen. De holdt fødselsdag med drik, og der måtte han med. Så ville de, han skulle drikke med dem, og det kunne han ikke uden at blive beruset. Anders Larsen handlede til 1903. Derefter trak han sig tilbage og boede ved Tølløse station.

Her må vi vel nok sige, at Broderfelds bys indbyggere med ære har beriget brodernavnet. Broderkærligheden har vist sit højsind.

Anders Larsen døde 1907 og blev begravet på Alleslev kirkegård ved Lejre.

I Tølløse gods fæstebog 1903 er lejer Jens Peder Andersen. Han afstod jordlodden til Niels Peder Jensen i nr 6. Jens Peder Andersen var gift med den store Johanne fra Snejeruphuset, f. 1866, d. 1941. Jens Peder Andersen døde 1938. Johanne havde det uheld, at huset brændte 1941. Der blev bygget et nyt hus med have, som Johannes broder Søren Jacobsen købte. Han er født i Snejeruphuset, som før har hørt til Kvanløse sogn, men nu hører til Sdr. Åsmindrup sogn. Søren Jacobsen døde 1943, og hustruen Amalie Jacobsen døde 1951.

Nu bor Kristine Olsen her. Hun er enke efter Anton Olsen fra nr 18 i Mørkemosen.

Matr. nr. 8 Brorfelde.

Ved udskiftningen er alle huslodderne lagt på Øxenbjerg ved Ringstedvejen. Husene havde kun lejekontrakt.

På bykortet 1796 blev lejer Ole Christensen, f. 1747.

I folketalslisten 1850 er lejer Peder Andersen, f. 1807 i Kirke Såby og gift med Karen Lørsdatter fra samme by. En søn Anders Pedersen, f. 1839, en datter Maren Pedersen, f. 1842. I 1855 er hustruen død, og hendes moder er der, enke Lisbet Pedersen, f. 1784.

Tølløse gods har givet lejekontrakt til sønnen Anders Pedersen i 1866. Han var gift med Stine Andersen, f. 1842. Deres børn: 1. Sofie Pedersen, f. 1871, blev gift med Christen Hansen, Igelsø. 2. Lars P. Pedersen, f. 1879, boede i Mogenstrup og var ikke gift. Han døde 1950. 3. Johanne Christine Pedersen, f. 1880. 4. Hans Chr. Pedersen, f. 1883. 5. Anders Christian Pedersen, f. 1884. Hustruen Stine Andersen død 1884. 6. Johanne Pedersen, f. 1886. Anders Pedersens anden hustru var Toubine Jensen, f. 1841, d. 1906. Anders Pedersen døde 1907.

Anders Christian Pedersen blev lejer efter faderens død 1907. Han var gift med Johanne Pedersen, f. 5. 10. 1889. De havde to sønner og datteren Agnes, der er gift med Ejner Jensen, Igelsø.

Matr. nr. 9 Brorfolde.

Det sydligste sted i byen. Der var lejer Peder Frederiksen. Han kan være fader til lejer Peder Pedersen, som efter skattelisten 1839 kom fra Ugerløse og var født 1784, gift med Bodil Pedersen, f. 1781. Deres børn: Ane Marie Pedersdatter, f. 1814. Christian Pedersen, f. 1822. Frederik Pedersen, f. 1824. Stine Pedersdatter, f. 1834, gift med Peder Carlsen, f. 1819. Han blev lejer 1847 efter Tølløse gods fæstebog. Peder Carlsen var søn af Carl Frederiksen i nr 13. Deres søn Hans Christian Pedersen, f. 1865 var gift med Elisabeth. De fik huset i leje 1915. I 1917 fik de tilbudt gård nr 2 af Niels Jensen imod en kaution af besætningen og indfæstningen hos herskabet.

Huset nr 9 afstodes til Anders Chr. Olsen i nr 10. Han havde så begge steder til sin død i 1936. Så beholdt godset nr 10 til materialekusk Godtfredsen.

Anders Chr. Olsens datter Estha Olsen, f. 1904, fik nr 9 i leje og bor der endnu.

Matr. nr. 10 Brorfelde.

På bykortet 1796 er lejeren Jens Olsen. Jens Olsens enke har huset i leje 1825.

I Tølløse gods fastebog og lejebog 1856 blev lejer Ole Andersen, f. 1831 i Stenmagle og gift med Jens Olsens enke, Maren Olsen. De havde 6 sønner, af hvilke sønnen Anders Chr. Olsen i følge Tølløse gods fastebog 1899 blev lejer af stedet, da Ole Andersen var død. Hustruen Maren døde 1891.

Anders Chr. Olsen passede sin bedrift godt, men da han var ude for at fodre sin hest, blev han ramt af en hjerneblødning og var faldet om, så hesten havde trådt ham på brystet. Han døde søndag, den 26. 1. 1936. Hustruen Hanne døde 1938. De havde 1916 købt naboens hus af Hans Chr. Pedersen. Da det ligger lidt højere, boede de der og havde kreaturerne i deres gamle stalde. Museet har fået et godt billede af hustruen Hanne. Deres børn: 1. Anton Olsen, der havde nr 18 i Havremarken. 2. Axel Olsen, der har nr 34 m. fl. numre i Havremarken. 3. Esta Olsen, der er ugift og bor i nr 9, Brorfelde.

Efter Anders Chr. Olsens død, fik materialekusk Niels Peder Godtfredsen huset nr 10, og der blev lavet plads til de store heste, der blev brugt i skoven. Godtfredsen mistede tidligt sin hustru Hulda Marie Godtfredsen, der døde af et hjerteslag efter en rask cykeltur kun 44 år gammel. De havde to sønner. Hulda Godtfredsen var født 1898 og døde 26. 11. 1942. Niels P. Godtfredsen er født 19. 8. 1894 i Jyderup sogn. Han blev medlem af Kvanløse sogneråd 1929 valgt af de Radikale. Han var medlem af vejudvalget og aldersrenteutvalget. Han var skovarbejder 1917 - 19 og er endnu materialekusk i Brorfelde skov.

Matr. nr. 11 Brorfelde.

I Tølløse gods fastebog 1776 er lejeren Jesper Larsen. I lejekontrakten er afgiften 4 rigsdaler årlig i to terminer eller 1 arbejdsdag ugentlig på Tølløse gods, desuden en gående Københavnertur, samt en hovdag og en flyttedag.

I godsets fastebog 1816 er en leje- og lønkontrakt til Lars Steffensen. Årlig afgift 5 rigsdaler i sølvværdi, der erlægges med det halve hvert halvår. (Efter statsbankerotten 1813 var alle seddelpenge ugyldige, derfor blev alt betalt i sølvværdi). Han havde arbejde ved Brorfelde skov på egen kost og med eget værktøj imod en godtgørelse af 1 rigsdaler i sølvværdi daglig.

I godsets fastebog 1835 er lejeren Anders Rasmussen, f. 1808, og hustruen Ellen Marie Jensen, f. 1820. De havde 5 børn af hvilke sønnen Lars Andersen blev lejer i nr 16 og var skovarbejder.

I godsets fastebog 1870 er lejeren Christian Tobiasen, f. 1852, gift med Maren Sophie Tobiasen, f. 1849. Deres børn: 1. Lars Peder Tobiasen, f. 1877 bosatte sig som maler i Hagested. 2. Johannes Ferdinand Tobiasen, f. 1884 blev købmand ved Holbæk og havde en god frugtplantage Dragerupvej 41. I 1941 solgte Tobiasen sin købmandsforretning.

I godsets fastebog 1901 er lejeren Hans Peder Nielsen, f. 1868, d. 1947. Han kørte med hest og vogn med slagterivarer fra Holbæk Andelssvinesagteri.

Ved siden af dette passede han sin jordlod. Hans datter, Margrethe Nielsen, f. 31. lo. 1899 blev gift med Jørgen Pedersen, og de fortsætter med købmandshandel og udsalg fra slagteriet, men Jørgen Pedersen følger med tiden og kører i bil.

Matr. nr. 12 Brorfelde.

På bykortet 1797 er lejereren Anders Jacobsen, f. 1747 og hustru Karen Nielsdatter, f. 1765. De havde to piger.

I sognets skatteliste 1839 er lejereren Chr. Jacobsen.

I godsets fastebog 1844 er lejereren smed Tobias Johansen, f. 1818. Han var søn af smeden i Vallenderød. Som ung tog han til den vidt bekendte smed og dyrlæge i Gevninge. Her traf han sin tilkommende hustru, en gårdmandsdatter. Det var knapt nok, at han måtte få hende, men Anna Margrethe Larsen, f. 1821 holdt på, at hun ville følge ham. Så måtte forældrene sige ja, og de har levet godt sammen. Tobias Johansen forhørte sig på Tølløse godskontor, om de havde plads til en smed. De anviste ham så nr 12 i Brorfelde. Huset var sammenbygget med nr 11, og der var kun et lille vænge, men de gav ham lov til at bygge på jordlodden ude ved Ringstedvejen. Godset har vel hjulpet ham med tømmer og langhalm, og her fik han også plads til smedien.

Deres børn: 1. Jens Tobiasen, f. 1846. 2. Lars Tobiasen, f. 1848. 3. Christian Tobiasen, f. 1850. 4. Christen Tobiasen, f. 1854. 5. Ane Tobiasen, f. 1861.

Tobias Johansen havde godt med arbejde og kunne også være lidt dyrlæge. Han døde 1894, og hustruen døde 1900. Sønnen Lars blev smed i Nyrup, og datteren Ane var en dygtig sy pige og blev boende i hjemmet i nr 12. Hun blev gift med Christian Julius Christiansen, f. 1855. De boede derhjemme, medens hendes forældre levede.

Efter godsets fastebog kom i 1894 efter Tobias Johansens død J. P. Pedersen og lejede stedet. Det var bygget med to lejligheder, så Tobias Johansens enke kunne blive boende i huset, til hun døde i 1900.

I godsets fastebog 1913 er lejereren Herman Pedersen og hustru Tyra, f. 1882. Han gik først på skovarbejde, men er nu havemand hos grevinden på Sofienholm.

Matr. nr. 13 Brorfelde.

I Tølløse gods fastebog 1805 er lejereren Carl Frederiksen. Han døde 1840. Så fik sønnen stedet - Lars Carlsen, f. 1816 - og var lejer fra 1842. Hans broder Peder Carlsen boede i nr 9. Lars Carlsen havde Potronelle Larsen, f. 1784 på aftagt.

Derefter blev huset lejet af Rasmus Peder Sørensen, f. 1855 og gift med Karen Marie Sørensen, f. 1865. Deres børn: Oluf Valdemar Sørensen, f. 1880. Hans Peder Sørensen, f. 1882. Kristen Sørensen, f. 1889. Rasmus P. Sørensen døde 1899. Karen Marie Sørensen fik huset i leje fra 1911. Da skovfogedhuset brændte i 1936, flyttede Marie Sørensen til svigersønnen Otto Larsen i nr 16. Hun døde senere i 1936.

Matr. nr. 14 og 15 Brorfelde.

Der, hvor nu Skjelbjerghuset ligger, lå i 1801 nr 14 og 15. Det kan ses i folketalslisterne. De står som huse med jord til, men de er der ikke i 1834.

De to gårde, der er lagt ind til fredsskov i 1799 er anbragt på bykortet 1796, men har ikke matr nr, så det ser ud som matr nr er nyt for hele byen i 1801.

I folketalslisten 1801 bor i nr 14 Jens Hansen, f. 1750 og gift med Margrethe Petersdatter, f. 1749. Deres børn: Karen Jensdatter, f. 1787 og Lisbet Jensdatter, f. 1789.

I folketalslisten 1801 bor i nr 15 Kristen Kristensen, f. 1764 og hustru Dorthea Larsdatter, f. 1761.

Matr. nr. 16 Brorfelde.

Matr nr 16 var skovfogedsted med 17d som jordtilliggende i Brorfelde. Matr nr 17d er dog ikke opført på bykortet 1796.

Her var 1786 skovfoged Rasmus Nielsen. Ca 1827 kom skovfoged Hans Jensen, f. 1794, gift med Maren Jensdatter, f. 1794. Deres børn: Ane Hansdatter f. 1829, Karen Kristine Hansdatter, f. 1831 og Jens Hansen, f. 1832. Hans Jensen må være død kort tid efter sønnens fødsel, thi Hans Mathiasen, f. 1800 er kommet ca 1832. Han var gift med Ane Marie Jensdatter, f. 1805. Deres børn: Christiane Hansen, f. 1833, Jens Hansen, f. 1836.

I henhold til folketalslisten 1855 er enke Ane Marie Jensdatter bosiddende i nr 16 med begge sine børn. Herefter bliver nr 16 kun hus med have, men blev flyttet op i haven.

I godsets fæstebog 1890 er lejereren Lars Andersen, f. 1840 og hustru Anna Marie Christensen, f. 1843. Deres søn Peder Andersen, f. 1878.

I godsets fæstebog 1910 er lejereren Ferdignan Collatz. Han er flyttet fra byen ca 1920.

Otto Larsen, f. 1884, kom til Brorfelde 1904 og kom til at bo i Rødledshuset. Han var søn af gmd N Larsen i Brøndholt. Han har været gift to gange. Første gang med Peder Sørensens datter i Brorfelde. Hun døde 1918. Hans anden hustru døde 1941.

Da skovfogedstedet brændte i 1936 fik de Marie P Sørensen til at flytte op til Otto Larsen i nr 16, så skovfoged S. Nielsen kunne bo i nr 13, medens der blev bygget nyt skovfogedsted. Marie P Sørensen døde i 1936 og blev begravet i samme gravplads som sin datter.

Otto Larsen døde 1949 af en hjertelidelse. Han efterlod sig 3 børn, hvoraf en dreng på 10 år. I afdødes lejlighed flyttede hmd Chr Jensen fra Græsmarken ind l. 5. 1949. Hustruen Johanne Jensen døde 1950, og Chr Jensen døde 1955.

Nu bor der Lars H. Pedersen.

Af Otto Larsen, Brorfelde, har Kvanløse museum modtaget en stor gammel bibel, som er købt af hans bedstefar Ole Christophersen, Østrup for 1 rbd, 1 mark i Undløse 1822.

Ligeledes har museet fra Otto Larsen modtaget et skulderstykke syet af Anne Tobiasen, smykket med ene sorte perler. Det har tilhørt Lars Carlsens hustru. Det var et arvestykke, da Otto Larsen var gift med en datter af Lars Carlsen.

Matr. nr. 17a Brorfelde

er Brorfelde skov.

Matr. nr. 17b Brorfelde

kaldes også Rusledshuset i Brorfelde skov. Huset ligger ved indkørslen

fra Nyrup gennem Fledsskov. Det er et meget gammelt hus. Her kom i 1890 Johan Hansen, f. 1846, fra København og hans hustru Stine, f. 1852 i Saltofte. Deres børn: Karl Martin Hansen, f. 1882. Niels Peter Hansen, f. 1886. Han har taget tilnavnet Skovmoes og er blevet kendt som forfatter. Kirsten Marie Hansen, f. 1888. Her skulle Johan passe ledstedet og have opsyn med skoven. De sidste år, han levede, kørte han med brænde til Holbæk. Han havde en lille gul hest at køre med. Johan Hansen døde 1927. Stine døde 1931.

Stedet blev så liggende som jagtsted. Jagtretten i skoven var lejet af bryggeridirektør Christensen, København. Skytte Nielsen kom så for at tilse vildtet og passe jagthundene. Engang blev der fanget fire krybskytter, som blev idømt en bøde på 2480 kr, der tilfaldt Kvanløse kommune. For to af de dømte gjaldt endvidere, at de skulle betale 50 kr, såfremt de ikke inden tre dage afleverede deres bøsser og jagtlygter til politiet. Nielsen døde allerede i 1933. Han efterfulgtes af skytte Svend Hemmingsen. Fra 1951 at regne blev han af jagtrådet antaget som gravjagtsjæger her på egnen.

Matr. nr. 17c Brorfelde, Nobishuset.

Ligger ved Ringstedvejen i udkanten af Brorfelde skov. Ordet Nobis betyder vejen til Helvede. I ældre tid blev der talt om spøgeri og trolddom, hvor man så et dybt hul i jorden uden vand - nobeshullet - som ligger inde i skoven nær ved Bredebjergvejen. Her drejer Ringstedvejen uden om fordybningen.

Man har også ment, at navnet har tilknytning til det ting- og rettersted, som lå lige i nærheden på Bredebjergs mark. Dengang var Nobishuset en kro, hvor alt forsvandt.

1884 er huset lejet ud til Niels Peter Frederiksen, f. 1849 og hustru Ane Kirstine Hansen, f. 1756. Deres børn: Hans Emil Frederiksen, f. 1879, Carl Peter Frederiksen, f. 1834 og Jens Christian Frederiksen, f. 1888.

Niels Peter Frederiksen har nok boet der til ca 1929. De havde den store åbne skorsten og røgede flæsk for egnens beboere.

Efter dem kom 1929 Hans Peter Frederiksen og hustru. Deres datter var gift med Lars Nielsen, som boede på den anden side af vejen, men i Ugerløse sogn. De fejrede Krondiamantbryllup i 1932. De havde før haft et boelssted i Tågeshusene. De døde i 1936.

Matr. nr. 17d Brorfelde.

Dette sted er skovfogedsted fra ca 1850.

Hans Mathiesen, f. 1800 er nok kommet i nr 16 ca 1832. Han døde i 1850. Da er skovfogedstedet sikkert bygget, thi greven ville ikke gøre enken og børnene hjemløse.

Her fortsætter den nye skovfoged, Lundgren, f. 1816. Hans hustru Stine er født 1823. De fik en datter Marie Lundgren i 1844. Ca 1870 afløstes han af Skovfoged Busch. Christian Busch var skovfoged til 1886. Fra 1886 - 1890 har Johan Hansen og Stine været skovfoged. De afløstes af skovfoged Christian Larsen fra Hvalssø, som var skovfoged til 1893.

Den 1. 11. 1893 overtog Sophus Nielsen, f. 1866, bestillingen som skovfoged. Sophus Nielsen er født i Søllerød, hvor hans far også var forstmand. Han begyndte under baroniet Zeuthen, Tølløse, og fortsatte under greve Zeuthen, Sofienholm. En lang og fortjenstfuld gerning øvede han her til 1941. Hans hustru Margrethe døde 1926.

For egnens offentlige liv blev han en god mand. Han var medlem af sognerådet, i bestyrelsen for hjælpekasen og i mejeriet, formand for værgerådet, og i mange år var han kommunal revisor. Han var formand for den kom-

munale sygeplejeforening til sin død. Han var medlem af menighedsrådet og med i bestyrelsen for den sjællandske skovfogedforening.

I 1933 da skovfoged Nielsen fejrede 40 års jubilæum, fik han mange beviser for, hvor anset han var på egnen. Efter hustruens død har sønnen, tømrermester Ernst Nielsen boet hos sin far i skovfogedhuset.

Skovfoged A. Andersen kom 1941, men tømrermester Ernst Nielsen fik lov at bo i skovfogedstedet, til han fik bygget et hus til sig selv. Han havde nok en grund i Igelsø, men ønskede at blive ved sit fødehjem, og det lykkedes også at få en byggeplads, før observatoriet fik købt det hele.

Skovfoged A. Andersen fik Skellebjerghuset at bo i 1941, indtil tømreren var flyttet, så Andersen kunne flytte ind.

Den 30. 9. 1952 fik han tildelt Det danske Spejderkorps hæderstegn.

Skovfoged Anderson var sammen med sine tre børn, 21 årige Kirsten, 18 årige Lejf og 14 årige Elsebeth, der fik ideen, til den første quiz prøve i radioen den 23. 1. 1958.

Matr. nr. 17e Rødledshuset og nr. 17f Skellebjerghuset, Brorfelde.

Begge husene tilhører grevinde A. Schulin - Zeuthen. Når der kommer nye skovarbejdere, får de lejlighed i disse huse, så de der bor der skifter og flytter ned i byen. Således har Otto Larsen og materialekusk Godtfredsen først boet i Rødledshuset, inden de kom ned i Brorfelde by.

Laurits Andersen har boet i mange år i Rødledshuset. Han har været medlem af Kvanløse sogneråd.

I Skellebjerghuset boede skovfoged A. Andersen, indtil tømrer Ernst Nielsen fik bygget på nr 1c, Brorfelde.

HOLLØSE.

Navnet Holløse stammer sikkert fra en mand, som blev kaldt for Hal. I 1376 er det skrevet Halløsse, og i 1412 blev der skrevet Hylløseze.

Det er som i Kvanløse begyndt med en kvægavlsgård. Her i moserne har der været søer, og i de lave strækninger har kvikken groet godt.

Matr nr 1 og 2 er en gård og en udstykning i Sdr. Jernløse - Søstrup sogn. Derfor begynder Kvanløse sogn med matr. nr. 3a.

Matr. nr. 3a Holløse. Rosinbjerggård.

Det var jo en nyudflyttet gård, som holsteneren Claus Thygesen måske har givet navn. På bykortet 1792 ser man de udflyttede gårde med frugthaver. En gård i byen med have har fået navnet Havemosegård. Det var nr 5, som nu er udflyttet.

Claus Thygesen var ikke bange. Han købte Rosinbjerggård i 1793 til arvefæste, men han fik et lån af Dorteia von Francenberg, Åstrup, til at betale indfæstningen - 600 rigsdaler - med. Hans mark blev drænet og merglet og besået med byg, arter, rug, havre og godt græsfrø med blanding af kløver og forskellige slags græsser. Sikken en forandring der er blevet. Det har vel nok givet lyst til efterfølgelse.

Thygesen var en foregangsmand. Løvenborg har også påskønnet det ved at give ham en bøgekævle hvert år, så længe som slægten levede. Den uddøde først, da Niels Micharlsens enke døde 1918. Da var der ingen børn.

Til forklaring af det foranstående på Rosinbjerg skal her efter hukommelsen meddeles lidt fra pastor Chr. H. Braschs Vemmetoftes historie.

Det var greve Moltke, Bregentved, der i det 17. århundrede indså, at det var for lidt vi høstede, når der kun blev høstet 5 a 6 fold på små og store gårde. Han rejste så ud for at se høstudbyttet på andre egne og fandt da ud af, at i Holsten var høstudbyttet betydeligt højere end på Sjælland.

Så fik han en holstener til Bregentved. Det blev snart kendt, at høstudbyttet kunne sættes op. Fæstebonderne var så ringe, at de måtte tigge såsød hos herremanden, der ikke selv havde ret meget, og bonden bagte bark i brødet for at få det til at strække til.

Mange godser skaffede sig en holstener, således også Løvenborg, der fik en holstener til Holløse. Her var kun to gårde, som skulle udflyttes, så det var snart ordnet, da holsteneren nok ville tage den ene i fæste. Det blev ude på bakken, som han kaldte Rosinbjerg. Den fik matr nr 3a. Det har været ca 1789 - 90, thi i 1792 har godset ladet tegne et kort over byen Holløse, hvor de to udflyttede gårde og en i byen er tegnet med haver. Den i byen er nr 5 og er samtidig blevet kaldt for Havemosegård.

Hovedvandløbene er tegnet som ligestrækninger, som åbne vandløb. De lave strækninger er skraverede, og der ser vi de lige vandløb. Der blev nok drænet lidt, men rigtig dræning af kold lerjord var ikke begyndt, men mergling kendte holstenerne godt. Der var for få kreaturer, men nok af heste. Grise, der skulle fedes med olden, var der ikke mange af, så gødning blev der derfor ikke ret meget af til at sætte liv og varme i jorden.

Claus Thygesen, f. 1765 var gift med Catharine Nielsdatter, f. 1767. Deres børn: 1. Niels Clausen, f. 1791. 2. Michal Herman Clausen, f. 1794. 3. Thyge Clausen, f. 1794. 4. Frederik Clausen, f. 1797.

Claus Thygesen har været valgt ind i fattigforstanderskabet.

Claus Thygesen har overdraget gården til sønnen Micharl Herman Clausen, da denne blev gift i 1834 med Karen Hansdatter, f. 1801. M. H. Clausen har betalt skatten i 1836. Han var godt med og blev blandt de førende i sognet. Han blev valgt til sogneforstander i 1842, da dette afløste fattigforstanderne.

Micharl Herman Clausens søn, Niels Micharlsen, f. 1836, d. 1883 var gift med Ane Kirstine Larsen, f. 1831, d. 1918, datter af Lars Andersen, Stradebrogård. Hendes moder døde, da hendes broder var 4 år. Så tog Ane Kirstine sig af ham, så han kom til at holde af hende som sin mor. Da Ane Kirstine blev gift og kom til Rosinbjerggård, fulgte Niels Larsen med og kom til at betragte gården som sit fødehjem og Niels Micharlsen og sin søster som sine forældre.

Niels Micharlsens gravsten er fredet og indmuret i kirkegårdsmuren til minde om slægten fra Holsten.

Niels Micharlsen var en mild og fredsommelig mand. Han var eneste barn, men godt begavet. Han har været medlem af sognerådet.

De havde ingen børn, derfor blev gården solgt 1884 til gmd Jens Christian Jensen, f. 1859, gift med Hansine Claudine Schultz, f. 1857. Hun var en søster til Peder Jessen Schultz i Holløse by. Jens Kristian Jensen var formand for Jernløse foredragsforening og var en oplyst mand, men han kom i økonomiske vanskeligheder, så onken Kirstine Larsdatter måtte overtage gården 23. 11. 1905. Hun fik Carl Olsen, Holløse til at bestyre den, til hun kunne sælge den 18. 12. 1908 til Lars Peter Jensen, der var gift med Christine Andersen fra Lunderød, f. 1872. De fik en række gode arbejdsår på Rosinbjerggård, men 1932 døde Lars Peter Jensen, og så overtog hustruen Christine Jensen gården og havde en god og trofast støtte i sønnen Jens Jensen.

Fru Jensen har alle sine dage været en flittig og dygtig kone, der har levet for sin familie. Hun er et elskeligt menneske, der kun har venner. De havde 9 børn, der alle er i gode stillinger. Jens Jensen fik gården efter moderens død 4. 1. 1948, men solgte den 17. 12. 1955 til Niels Juul Nielsen. Jens Jensen købte så et mindre sted i Alkestrup 1956.

Lars Peter Jensen har i 1910 solgt 3 td land nr 3b til hmd Christian Hansen. Det var nede ved skellet til Sasserup. I 1911 solgte han 7 td land, nr 3c til Hans P. Christiansen og 7 td land, nr 3d til Niels Peter Christiansen.

Matr. nr. 3b Holløse.

Lars Peter Jensen nr 3a har solgt et stykke jord nede ved Sasserup i 1910 til Christian Hansen, der så har bygget huset. En datter er gift med Peter Skovshoved, og han har ejendommen nu.

Matr. nr. 3c Holløse.

er udstykket i 1911 til Hans P. Christiansen. Han har bygget stedet, men han solgte det allerede 1914 til P. Chr. Petersen. Solgt til Albert Chr. Busk i 1917. Solgt til Niels Mortensen i 1918. Solgt til Valdemar Sørensen 17. 12. 1918. Han er født 1885 og blev gift med en datter af Peter Nielsen, Sasserup. De havde sølvbryllup i 1937. Valdemar Sørensen var med i sognerådet og var en meget afholdt mand. Han købte yderligere 5 td land. Der var kun 7 td, da det blev bygget.

De havde det nok godt, men da de begyndte at blive ældre, solgte de stedet i 1949 til Peter Jensen fra Hanerup og købte et lille hus med have ved Regstrup station.

Matr. nr 3d Holløse.

Niels Peter Christiansen købte 7 td land i 1911. Han solgte det igen i

1912 til Jens Peter Jensen. Han har været på Høng højskole, og han forstod sin lille bedrift, så den gav ham en indtægt, der var større end flere bøndergårde havde den. Han var medlem af menighedsrådet, og vi må takke for hans hjælp der. Han solgte stedet 1931 til Carl Rasmussen. J. P. Jensen og hustru flyttede til Tølløse st, hvor hustruen døde 1938. De var begge meget hjælpsomme, hvor der trængtes til hjælp. Vi savnede deres kærlighed.

Carl Rasmussen købte ejendommen for 12000 kr, og ejendomsskyldsvurderingen var 11300 kr. Han har igen solgt til Peter Isak Olsen. Han har købt fra nr 4b et hus med 7 td land.

Matr. nr. 4a Holløse.

Løvenborg er ejer af byen. Gårdene 4 og 5 lå tæt sammen. Nr 4 har ligget, hvor den ligger endnu. Nr 5 lå nærmere mosen med lidt have mod syd. Derfor har den fået navnet Havemosegård.

Den første fæster 1767 var Hans Jensen. Datteren blev gift med Hans Hansen. Han blev fæster 1812. En datter af dem blev gift med Jens Nielsen. Han er nævnt i skattelisten 1846, men først i 1851 er han nævnt som fæster. Hans enke Ane Hansdatter har fået skøde 1878. De havde ingen børn, men der var en plejesøn Emil Baptist Hall, som fik skøde 1879. Han havde ingen lyst til landbrug og solgte 1880 med aftægt til Jens Nielsens enke Ane, og så rejste han til Amerika. Det solgtes til Hans Peter Christensen fra Hellestrup, en broder til gmd Jens Christensen, nr 10 Kvanløse. Hustruen var fra Krøjerup.

H. P. Christensen var i bestyrelsen for andelsmejeriet i Kvanløse, da mejeribestyrer Bastiansen ville rejse. Han kendte da bestyrer H. N. Thoke i Langerød, og sammen med sin broder i Kvanløse fik de klaret det sådan, at vi fik Thoke til mejeriet.

H. P. Christensen var ihærdig og havde en pæn gård med nyt stuehus, men de havde mange børn, og da det niende barn blev født, døde hustruen. Det blev for strengt for H. P. Christensen, så han måtte sælge gården. Han fik en solid køber 1905 i gmd Jens Christiansen, der gav 24500kr og udbetalte arveafgiften til Løvenborg gods med 30 td byg, og han kunne så betale 22000 kr kontant.

Jens Christiansen fik meget ud af gården og sad godt i det. Sønnen Hans blev gift med en datter af gmd Wilhelm Knudsen, Igelsø. Datteren blev gift med Th. Petersen. De bor nu i Ugerløse og har et hønseri. Jens Christiansens enke Christine døde i Mørkøv 9. 1. 1946.

Gdm Jørgen Henry Nielsen købte gården 10. 5. 1930 for 69000 kr. Han er søn af Jens Nielsen og Sofie i Tornved. Moderen Sofie var hos Jørgen Nielsen, da hun døde 17. 10. 1952.

Jørgen Nielsen er gift med en datter af lærer N. Petersen, Trønninge.

Jørgen Nielsens havde fået en finsk pige Sirkka, da finnerne var hårdest trængt af russerne. Hun døde og blev begravet i Sønder Jernløse. I Kvanløse museum har vi referat fra sørgeshjtideligheden. Vi har også optegnelser fra 100 års jubilæet i Trønninge skole.

På marken ved vejen ud til nr 3a ligger et hus, der har tilhørt gården. Sammen med 7 td land er det blevet solgt til Peter Isak Olsen. Her boede Lars Chr. Madsen og hans husbestyrerinde Christine Nielsen. De blev borgerlig viet i juni 1949 i en høj alder, for at de kunne få lov til at bo sammen på De gamles hjem. De er nu døde.

Matr. nr. 5a Holløse, Havemosegård.

Gården var sammenbygget med nr 4, og der var en have ved gården. Før

den tid var det ikke skik med en have ved bondergårde. Det fandtes kun hos lærere, præster og ved meget store gårde.

Efter folketalslisten 1801 er fæster Hans Nielsen, f. 1746 og gift med Kjersten Hansdatter, f. 1750. Deres børn: Kjersten Hansdatter, f. 1783 og Anna Hansdatter, f. 1797. Hans Nielsen var så gammel, at han ikke ønskede at bygge en ny gård.

Ole Christensen blev fæster 1813, så det er måske ham, der har flyttet gården ud syd for vejen. Ole Christensen er født 1780 og var gift med Sidse Nielsdatter, f. 1804. De havde en datter, Karen Olsdatter, f. 1823. De var i gården 1850. Efter dem kom fæster Niels Hansen. Han købte gården til ejendom 1876 og frasolgte jord til møller S. Paulsen, Sdr. Jernløse i 1882, nr 5b. Han har frasolgt jord til gmd Hans Jacobsen i 1882, nr 5c, og han har solgt jord til vejmand Niels Peter Jensen i 1888, nr 5d.

Niels Hansen, f. 1850 blev gift med Maren Olsdatter, f. 1851. Hun var datter af gmd Ole Pedersen, Sasserup. De havde tre børn.

Niels Hansen solgte gården i 1895 med skøde til Niels Fr. Nielsen, f. 1864 i Hagedsted. Han var først på Rødkilde højskole og så på Dalum landbrugsskole. I 1905 købte han 4 td land i Nørre Jernløse og byggede et pænt sted. Her blev han formand for andelsmejeriet og brugsforeningen, samt medlem af sognerådet.

Han solgte gården i Holløse 1905 til Jens Hansen Jensen, f. 1872 i Kissrup. Jens Jensen købte Baunegård nr 8 Holløse 1917. Han blev medlem af Kvanløse sogneråd 1909 og dets formand 1913. Han var medlem af menighedsrådet fra 1920 og blev kirkeværge.

Gården ejes nu af Niels Peter Jensen.

Matr. nr. 5d Holløse

er en byggegrund, der lå ved vejen og skellet til Sønder Jernløse og som den 7. 8. 1888 solgtes til vejmand Niels Peter Jensen. Det blev kun arvefæste, men han købte arvefastet til ejendom den 9. 1. 1919. Vejmanden forstod sine ting. Han holdt vor sognevej i Holløse blot med lidt grus i, når bilerne var ved at suge lidt hul.

Niels Peter Jensen døde 1928. Derefter fik Ane Kirstine skifteskøde. Hun døde 1944. Datteren Petrea var gift med Hans Hansen. De boede i Krøjerup. De forærede os en del til museet.

Matr. nr. 5e Holløse.

har gårdhandler Chr. M. Andersen solgt fra nr 5a den 20. 6. 1917 til gmd Anders Jensen, Ertebjerg. Det er ca 10 td land i den bageste del af marken.

Matr. nr. 6e Kjærgård, Holløse.

På folketalslisten 1801 er fæsteren Ole Olsen, f. 1734. Sønnen Jørgen Olsen, f. 1771 død 1853 var gift med Birte Michelsdatter, f. 1774.

Pastor J. J. Fyhn skriver i embedsbogen: Gmd Jørgen Olsen afstod gården til sin søn Ole Jørgensen, der dog døde før faderen. Han var to gange gift, og hans anden hustru ægtede gårdens nuværende fæster Christen Nielsen fra Regstrup. Endvidere skriver præsten: Den 9. 5. 1830 er Jørgen Olsens og Niels Mortensens gårde brændt, da de lå tæt op ad hinanden ved skellet.

På folketalslisten 1834 er opført gmd og fæster Jørgen Olsen og hustru Birthe Micherlsdatter, samt sønnen Ole Jørgensen, f. 1810. Ole Jørgensen er nok blevet fæster, thi han har betalt skatten for 1839. Han har også efter præstens beretning været gift, men hverken hustru eller barn ses i folketalslisten.

1850: Da er Ole Jørgensen fæster og gift med Kirsten Hansdatter, f. 1822, d. 1905. Deres børn: Niels Olsen, f. 1842, der blev hønsekrammer i Tuse, og Ellen Olsen, f. 1852. Jørgen Olsen er da 78 år. Han døde 1853, mens sønnen døde i 1852.

Gmd Christen Nielsen fra Regstrup blev fæster 1854. Han er født 1825 d. 1869, 1853 gift med enke Kirsten Hansdatter. Af Kirsten og Christian Nielsens børn kendes kun Maren Christensen, f. 1854 og i 1883 gift med Peder Jessen Schultz, f. 1860. Han kom fra Sønderjylland, hvor han ikke kunne holde de tyske voldsmetoder ud. Men han mødte pligtskyldig der nede i 1920 for at stemme moderlandet hjem til Danmark.

Efter Chr. Nielsens død 1869 fik enken lov til at sidde på fæstet til 4. 8. 1875. Da gav Løvenborg gods Kirsten Hansdatter skøde på gården som ren ejendom.

Kirsten Hansdatter var godheden selv. Hun gav skattemand Jens Pedersen lov til at bygge på det nordvestlige hjørne af marken ved vejen til Nørre Jernløse uden nogen afgift eller nogen papirer i 1880. Han har sikkert hjulpet hende til gengæld.

I 1882 har Kirsten Hansdatter solgt nr 6b til møller S. Poulsen, Sdr. Jernløse, et stykke af mosen og jorden syd for mosen op til vejen og hen til skellet ved Poulsens.

I 1884 har Kirsten Hansdatter givet skøde på gården til Peder Jessen Schultz og sin datter Maren Christensen. Deres børn var: 1. Kirsten Schultz f. 1885. 2. Valdborg Schultz, f. 1887. 3. Margrethe Schultz, f. 1889. 4. Astrid Schultz, f. 1890.

Valdborg blev gift med Laurits Olsen fra Sasserup. De begyndte med et sted inde omkring Lammefjorden. Men da Schultz og Maren Christensen ville til Vallekilde at bo i 1919, fik Valdborg og Laurits Olsen gården i Holløse. Schultz var medlem af Vallekilde valgmenighed, så det var naturligt, at de ville bo og leve sammen med menigheden og højskolen.

Valdborg døde 17. 10. 1945. Der var ingen børn.

En af Schultz's døtre var gift med Peder Kristensen i Pilely i Nørre Jernløse. En anden var gift med dyrlæge Martin Larsen, Mern.

Laurits Olsen fik skattemand Jens Pedersen til at købe huset i 1919, så fra nu af er det nr 6c. Laurits Olsen har handlet med gårde og har flyttet fra sted til sted. Nu bor han på Tåstrup Møllegård.

Gården i Holløse har en brodersøn, Th. Sagård Olsen.

Matr. nr 6c Holløse.

På denne byggegrund gav Kirsten Hansdatter Jens Pedersen, f. 1851 ret til at bygge og bo i 1880 uden noget køb af grund. Han var fra Asmindrup og var hørbereder. Han var gift med Ane Sophie Jensdatter, f. 1854. Deres børn: Johanne Marie Pedersen, f. 1880. Elisabeth Sophie Pedersen, f. 1881.

Jens Pedersen kunne lidt af alt, så han var stadig i arbejde. Han kortte nogle år med et damptårskværk. Carl Davidsen skriver, at det var rare og gode mennesker. Vi havde tit brug for dem i mit hjem. De havde den lykke at fejre deres guldbryllup. Jeg mindes også, at Jens Pedersen har været i mit hjem i Mogenstrup Overdrevsgård med skattemøllen. Han kom vidt omkring. Hans enke Sophie Jensdatter har fået skifterådkomst i 1930, og samme år er der udstedt skøde til Erna Dincar Kroman på nr 6c.

Nu bor arbmd. C. Martin Larsen der.

Matr. nr. 7a Holløse.

Dette er en udflyttet gård med en frugthave tegnet mod syd på bykortet 1792. I Løvenborgs fæstebog 1793 er fæsteren Arvig Nielsen. Efter Arvig Nielsens enkes død 1853 er fæsteren Hans Peter Christian Laurits Hansen. Han fik skøde som selvejer 1877.

Han var søn af lærer og kirkesanger Peder Hansen, Nørre Jærnløse. Hans bedstefader var skrædder og høker i Agerup. Hansen var en førsteklases musiker. Han spillede i Holbæk til dyrskuer og markeder og ved fester i forsamlingshuset med et orkester på 8 musikere. En broder blev lærer i Holbæk og organist J. P. Hansen. En tredje broder var degnen Conrad Hansen, der grundlagde venstrepressen i Holbæk 1869 med udgivelse af et venstreblad uden abonnenter eller averteringer og kun med en kapital på 200 rigsdaler. Han havde en energisk søster, Elise, der gik ud og tegnede abonnenter og fik averteringer til at begynde bladet med. (Uddrag af Holbæk Amtstidendes jubilæumsnummer.) Musiker Laurits Hansen, Ringsted har fortalt om denne egne musikere i Amtstidende 18. 1. 1933.

Musiker Hansens datter Christiane var gift med Jens Peder Pedersen, nr 4 Brorfelde i 1895. Han passede gården godt og fik meget ud af bedriften, ja, han var velstillet, da Herman Schov Pedersen, hans søn, overtog gården 1927. Han havde kun lyst til at køre med motor og solgte gården til Thomas Laurits Larsen fra Nørre Jærnløse for 60000 kr i 1930.

Jens P. Pedersens hustru døde 1929. Han selv blev 94 år, men var helt blind til sidst.

Jens P. Pedersen har frasolgt jord nr 7b i 1911 til Carl Edvard Andersen i nr 11.

Thomas Larsen blev gift med Maren Jensen fra Søstrup telefoncentral. De havde det godt sammen, og Larsen var en stræbsom mand. At han faldt ned fra et sædlæs og blev dræbt den 9. 8. 1944, det var et sørgeligt tilfælde.

Hustruen har beholdt ejendommen og klarer den med børnenes og fremmed hjælp. Den 19. 5. 1955 viedes i Nørre Jærnløse kirke frk Birthe Larsen, datter af gårdejerske Maren Larsen og gmd Vagn Petersen, Søstrup, søn af hmd P. Petersen, Hellestrup.

Matr. nr. 7c Holløse.

Det er jorden nord for landevejen, som en datter fik til at bygge et lille sted på, da hun blev gift med Carl Hansen i 1923. De fik et dejligt hjem der.

J. P. Pedersen havde en datter til, der blev gift med en søn af Vilhelm Knudsen, Igelsø. De har en gård i Vallekilde.

Carl Hansen døde 1943. Stedet blev solgt 1950 til Carl Hansen fra Snertinge.

Matr. nr. 8a Holløse, Baunegård.

Efter embedsbogen, der er hos præsten: Her boede Hans Pedersen gift med Karen Andersdatter, f. 1756, som blev enke. En Heeboer Jørgen Sørensen, ægtede enken, og han fæstede gården 1792. Jørgen Sørensen døde, og enken blev gift med Niels Mortensen fra Baldersbrønde. Han fik gården i fæste 1807.

Medens Niels Mortensen var fæster den 9. 5. 1830, brændte Nils Mortensens og Jørgen Olsens gårde. De lå nærmere skellet end nu. Karen Andersdatter døde 1849. Så måtte Niels Mortensens broderdatter gifte sig med ham for at få gården. Niels Mortensen døde 1851. Enken Margrethe Jespersdatter fra Kvanløse blev så gift med Christen Pedersen fra Hellestrup. Han fik fæste

på gården 5. 12. 1851. Nu tog disse unge fat med liv og lyst. Det var nødvendigt, for priserne var små, men ved at føre regnskab og forbedre kvaliteten, så steg prisen og årsindtagten.

Her er et regnskab fra 1851 til 1858:

Smør i 1851 pr pund 50 øre eller derunder. 1858 80 - 90 øre	
Ost - - - 12½ - . Denne pris steg højst 2 øre.	
Fedekalve - - stk 18 - 20 kr. De steg i 1858 til 38 - 39 kr.	
Ko solgt - - - 36 kr.	- - - 60 - 80 kr-
Ko købt - - - 40 -	- - - 100 - 110 kr.
Indtægt - - ko 26 -	- - 80 - 90 kr.

Gården brandte i 1864, den 28. 10. Alt sæd, hø og halm brandte. Da gården kun var fæstet, var det herskabet, som skulle bygge gården op. Men Chr. Pedersen havde lyst til selv at opbygge, imod at herskabet leverede noget. Nu ville han have grundmuret og være fri for bindingsværk. Løvenborg havde selv et teglværk, hvorfra han fik 6000 mursten. Godset leverede 100 læs langhalm. Der var ikke assureret, derfor var tabet hårdere for dem. Men familien og bekendte leverede halm og sæd, mange tog nogle kreaturer på foder, så de slap over den vinter og fik bygget en trelanget gård. Der er siden bygget et stakkehus ud for gården, men nord for vejen.

Chr. Pedersen fik tilladelse til at benytte slægtsnavnet Davidsen fra 1870.

Den 15. 12. 1872 er læst skøde fra Løvenborg på gården til Christen Davidsen. Så var han gårdejer, til han døde 1904.

Chr. Davidsen var en betroet mand, der var valgt ind i flere af sognets foretagender sammen med L P Larsen i Kvanløse. I 1884 havde foredragsforeningen gæster fra Stevns og havde et udmærket møde i haven hos Chr. Davidsens. Margrethe og Chr. Davidsen havde den store lykke at fejre deres guldbryllup sammen i hjemmet den 12. 12. 1901.

Fra sønnen Carl Davidsen er modtaget meget til Kvanløse museum. Marie og Laurits Hansen havde ingen børn. Derfor solgte de gården, så den gik ud af slægten. Den blev solgt 1917 til Jens Hansen Jensen fra nr 5 Holløse.

Jens Jensen var formand for sognerådet i 30 år og kom til sidst i amtsrådet som suppleant for Anders Larsen, Bårup. Jens Jensen og Marie har fejret deres guldbryllup med glans den 12. 5. 1955. De fortsætter endnu at beholde gårdens drift ved hjælp af en datter og en søn. De har 7 børn, alle flinke og dygtige. De fleste har deres eget hjem.

Carl Davidsen fortæller: Gården ligger i det sydøstlige hjørne af marken. Haven skråner mod syd med en lille eng, der er tilplantet med høje træer til en lille lund. Mod vest er der et højt smukt stengærde med violer og skovblomster, bag dette et jordstykke, Vænget. Nørd for vejen ligger et lidt større stykke jord, der skråner svagt mod en frodig og smuk eng med et vandløb. Her er et meget dybt tørveskær. Engen hedder "Måen" og jordstykket "Toften". Disse to stykker jord rådede bonden selv over under fællesdriften. I mosen er fundet 3 sæt smukt tildannede flintekiler, der er opbevaret i Kvanløse museum. Nord for engen ligger "Baunebakken" med vid udsigt. Her er ofte afbrændt Sct Hans bål. På toppen af bakken har i sin tid været en jordhøj. Den er nu sløffet. I højen fandtes rester af enkelte bronzevåben, der ikke var særlig vel bevarede. I naboen Chr. Nielsens mose er der ved et tørveskær fundet 2 store smukke hjortetakker. Den ene var brutalt brækket i stykker. Den blev sammensat af Niels Winther, Igelssø. Den anden hjortetak blev året efter forsigtigt udgravet af Chr. Pedersen. Disse hjortetakker har prydet Chr. Pedersens stuehus.

I 1868 fik Chr. Pedersen købt 11 td land, matr nr 8, Søstrup. Jorden var dårligt passet, men den blev merglet og drænet, og de store sten blev taget op. En mose blev udtørret og opfyldt. Der blev bygget et sted til to familier.

Christen Davidsen, f. 1824, d. 1904 var gift med Margrethe Jespersen,

f. 19. 1. 1824, d. 1914. Deres børn var: 1. Niels Laurits Davidsen, f. 1855, gnd i Marke. 2. Carl Frederik Jesper Davidsen, f. 1857, d. 1945, gift med Emilie Jensen, Bredetved. De fik gården i forpagtning fra 1884 til 1891. Det var en tid, da andelsbevægelsen rigtig tog fart, skriver Carl Davidsen, vi bidrog efter fattig evne til at støtte oprettelsen af brugsforening, andelsmejeri og -slagteri. 3. Maren Marie Davidsen, f. 1865, blev gift med Laurits Chr Hansen, søn af musiker, gnd Hans Chr Hansen i nr 7, Holløse. Da Chr Davidsen døde 1904, så fik Laurits Larsen gården i Holløse.

Chr Davidsen og Margrethe nåede den store glæde at fejre deres guldbryllup den 12. 12. 1901. Chr. Davidsen var søn af sognefoged Peder Davidsen, Hellestrup. Slægten ses i provst Meinertsens stambog for hans moders slægt B 1.

Carl Davidsen skriver efter guldbrylluppet: Det var et kært og godt samlingssted for børn, svigerbørn og børnebørn.

Margrethe Jespersdatter gav Marie og Laurits Hansen arvefæsteskøde, 6. 1. 1905. Margrethe døde 16. 3. 1914. Hun havde mange venner, der var glade for at se til hende til det sidste.

Ved salg af gården 3. 6. 1917 gik den ud af slægten, idet den blev købt af Jens Hansen Jensen fra nr 5a Holløse. Jens H. Jensen er født 19. 5. 1872 i Kisserup på Tuse Næs. Den 12. 5. 1905 blev han gift med Marie Petersen, f. 26. 3. 1882 i Rækmarksgården i Hørby. Jens H. Jensen blev uddannet ved landvæsen, han var elev på Høng Landbrugsskole 1904 - 05, købte gård i Holløse, nr 5 i 1905. Handlede gård i 1917 og fik Baunegård nr 8 Holløse. Den har han passet godt, så både gård og mand giver et godt samfandsudbytte. Han var formand for Radikal Vælgerforening 1911 - 13.

Matr. nr. 9a Holløse.

I Løvenborgs fastebog 16. 2. 1789 er her fæster Jens Christensen, f. 1752, gift med Anne Nielsdatter, f. 1765. De havde 4 børn. En søster til Anne Nielsdatter havde matr. nr 9b, Mette Nielsdatter, f. 1747.

1823 har fæster Jacob Larsen fået gården. Han er født 1786 i Tuse, d. 1858 gift med Sidse Larsdatter, f. 1803 i Tuse, d. 1878. De havde 7 børn, deriblandt Hans Jacobsen, f. 1839, d. 1911. Han fik skøde på gården som ejendom fra Løvenborg, 18. 8. 1868 og blev gift med Karen Marie Sørensdatter, f. 1843, d. 1914. De havde 7 børn, men ingen af dem fik gården. En datter Ane Kristine Jacobsen, f. 1869, blev gift med mejeribestyrer Martin Jensen fra Nørre Jærnløse. En anden datter blev gift med Johan Sørensen fra Tjebberup. De begyndte med et lille sted i Nørre Jærnløse, men købte så en gård i Tveje Merløse. De havde den store glæde 18. 5. 1952 at fejre guldbryllup.

Hans Jacobsen har 14. 6. 1882 købt den gamle byggeplads til matr nr 5a, samt jorden ved den side af vejen og mosen nr 5c.

Da Hans Jacobsen døde, så købte bødker Carl Jensen, Sønder Jærnløse gården, den 1. 3. 1911. En søn David Jensen overtog gården 6. 1. 1930 for en købesum af 52000 kr. Carl Jensen og hustru flyttede til Vibevej, Holbæk. Hustruen døde 1936 og Carl Jensen døde 1937.

David Jensen går roligt med det, og de harødet godt. Han er medlem af sognerådet, og hustruen Anna har været medlem af menighedsrådet i mange år. Hun har ledet søndagsskolen i Søstrup.

Matr. nr. 9b Holløse.

I folketalslisten 1801 var her fæster Jens Andersen, f. 1758 og gift

med Mette Nielsen, f. 1747. Hun var enke med 2 børn og var søster til Ane Nielsen i nr 9a, så det er muligt, at Mette har fået den jord, som Søstrupvejen skiller fra, ved udskiftningen. Hun og Jens Andersen havde ingen børn.

Løvenborg gods har givet fæste 21. 1. 1846 til Hans Nielsen, f. 1809, d. 1881 og hustru Johanne Christensen, f. 1823. De havde 5 børn. 1. Birthe Marie Hansen, f. 1844. 2. Hans P Hansen, f. 1847. 3. Niels Hansen, f. 1849. 4. Johanne Marie Hansen, f. 1860. 5. Lars Hansen Nielsen, f. 1867, d. 1944. Han fik gården efter sin moder Johanne Christensen. Da Lars kun var tre år, da hans fader døde, blev moderen gift igen med Niels Andersen, som blev fæster 1873. Niels Andersen, f. 1838, d. 1909, Johanne Christensen død 1912 Der var ingen børn. Lars Hansen Nielsen overtog ejendommen 2. 10. 1912. Da han var født i den tid, hvor bognavnet blev brugt blandt bønder, og hans ældste søskende havde faderens fornavn til stammavn, så fik han begge faderens navne til stammavn.

Pastor P. H. Petersen skrev et godt minde om Lars Nielsen. Her er et uddrag: Fra sin ungdom havde han fået øjet opladt for, hvad der er betroet menigheden i ordet, salmerne. Han havde fået sit ståsted i den grundtvigske opfattelse af kirke, kristendom og folk. Han vil blive savnet i by og kirke. De, der nu kommer der, vil finde en plads tom. Men hans minde vil blive æret, og en fredens mand har en fremtid.

Lars Nielsen solgte gården 1925 til Rasmus Peder Rasmussen fra Igelse. Han flyttede så op til Søstrup by. Han var altid en virksom mand og hjalp til hvor som helst lige til sin død 1944. Han var ugift.

Rasmus P. Rasmussen solgte gården til vognmand Ejner Christensen, Hellestrup 1943. Han solgte den snart efter til gmd Laurits Olsen, Holløse, der havde gården nogle år, til han fik delt den lille gård ved at sælge en tillægsparcel til Albert Andersen i nr 12. Det blev den nordlige del af marken, nr 9c. Så fik han solgt den sydlige del af marken til gmd Jørgen Nielsen i nr 4, Holløse. Det blev nr 9d. Selve gården med det midterste af marken købte Elmer Jacobsen, der er søn af tømrer Jacob Jacobsen, Kvanløse. Han klarede det fint, om også han måtte låne 5000 kr af Laurits Olsen, thi i løbet af 5 år havde han betalt summen tilbage med påløbne renter.

Matr. nr. 10 Holløse.

Ligger i det nordvestligste af sognet. I Merløse - Tuse herreds tingbog står: Kvanløse kirkes selvejendom. Ved mandtalslisten 1901 var en liste over ejendommenes ejere i Holløse. Der stod for nr 10 Holløse: Baroniet Løvenborg.

På Løvenborgs bykort 1792 er her fæster Torkil Nielsen. I folketalslisten 1834 er fæsteren Jens Olsen. I folketalslisten 1850 er fæsteren Hans Jensen fra Tåstrupgård, f. 1820. Hustruen Johanne Pedersen, f. 1817. Deres søn Hans Peter Hansen, f. 1853 fik skøde på huset 1885. Hans hustru Sidse Marie Nielsen, f. 1855. Deres søn Jens Peder Hansen, f. 1888. En søster Johanne Marie Hansen var brudt i ryggen, men fik lov til at bo hos dem, til hun døde 3. 11. 1950. Enken Sidse Marie Nielsen fik skifteskøde fra Løvenborg 1924. Sønnen Jens P. Hansen fik samtidig skøde på stedet. Ved siden af at han passer sin bedrift godt, er han kommunal vejmand på Holløse vejene. Jens P Hansen havde en søster til, der er gift med Christian Kolvig, Borup.

Kirstine og J P Hansen havde den store glæde at fejre deres selvbryl-lup den 10. 4. 1951.

I 1952 viedes i Søstrup kirke frk Agnes Hansen, datter af vejmand J P Hansen, Holløse og landmand Johannes Larsen, søn af boelsmand Karl Larsen, Sasserup.

Matr. nr. 11 Holløse.

I 1839 var fæster Peder Larsen. Hans søn, Hans Pedersen, f. 1827 er 28. 8. 1853 gift med Christiane Hansdatter, f. 1827, datter af Niels Hansen i Dompedalshuset, Kvanløse Havremark. De fik først fæste på hjemmet fra Løvenborg gods i 1872.

Af præstens embedsbog: Husmand Hans Pedersen og hustru Christiane i Holløse har guldbryllup 28. 8. 1903 med altergang i Kvanløse kirke for dem og den nærmeste familie. Om eftermiddagen var der festlig sammenkomst i Vommevad forsamlingshus til ære for guldrudeparret. De fik en gave på 100 kroner indsamlet hos venner og bekendte. De to gamle er 78 år og raske efter deres alder. De er velansete folk.

Hans Majestæt Kongen sendte 50 kr med: Kærlig lykønskning i anledning af højtidsgaven.

Datteren Kristine Pedersen blev gift med Carl Edvard Andersen, f. i Ågerup 1882. De fik skøde fra Løvenborg på hendes fødehjem 1911. De har tilkøbt 4 td land, det er nr 7b i 1911 af Jens P. Pedersen, Holløse.

Carl Andersen fik et lån af Løvenborg tiendecommission imod l. prioritet i nr 11 og 7b, Holløse i 1911.

Carl Andersen døde 1950 af et hjerteslag. Af deres to sønner takkede Martin Andersen ved graven.

Enke Kristine Andersen solgte ejendommen til Rasmus Pedersen, søn af Peter Chr Pedersen, Igelsø. Hun flyttede hen på De gamles Hjem og døde 1955, 89 år gammel. Hun blev begravet i sin oldemors gravsted på Kvanløse kirkegård.

Rasmus Pedersen, f. 1905 i Igelsø lever som ungkarl.

Matr. nr. 12 Holløse, Lyskrogen.

Det er det nordligste sted i sognet. De tre første fæstere er uden slægtsforbindelse. I Løvenborgs fæstebog 1835 kom fæster, væver Hans Hansen, f. 1809, hustruen Ane Jespersdatter, f. l. 2. 1908, datter af Jesper Mortensen, Kvanløse. Deres børn: Martin Hansen, f. 1832 og Karen Marie Hansdatter, f. 1838.

Hans Hansen døde 1873 og hustruen, Ane Jespersdatter døde 1885.

1885 skøde til Lars Chr. Sørensen. 1896 skøde til Jens Herman Andersen. 1913 skifteskøde til Maren Nielsen. 1913 skøde til N. P. Ferdinand Petorsen. 1916 skøde til Jens Chr. Christensen. 1923 skøde til Albert Andersen.

Albert Andersen har købt tillagsjord, det nordligste af nr 9b's jord, som lå op til hans egen jord af Laurits Olsen, Holløse. Det blev nr 9c.

Matrikelnumre som register over Kvanløse sogn 1957, samt navn på ejer og beboer.

Matr. nr. 1	Kvanløse	er skolelodden i Havremarken udstykket.
-	- 2a	- gmd Kristian Jensen.
-	- 2b og 2c	- gmd Marius Hansen.
-	- 2d	- smedien, ejer gmd Ejner Pedersen, bruger, Christiansen
-	- 2e	- Arbmd Niels Sørensen og Ferdinand Sørensen.
-	- 3a og 3g	- gmd Erling Hansen.
-	- 3b	- Vandværk.
-	- 4a og 5b	- gmd Ejner Pedersen.
-	- 4b	- Findes under nr 34 i Havremarken.
-	- 4c	- - - 38 - -
-	- 4d	- - - 30 - -
-	- 4e	- Arbmd Hans Chr. Jensen.
-	- 4f og 5i	- Noget af rensningsenlægget i Enghaven.
-	- 5a	- gmd Georg Jensen, Risbjerggård.
-	- 5c	- Købmand Peder Frandsen.
-	- 5d	- Kommunen ejer, beboer Marie Pedersen.
-	- 5e	- Skomager og posthusbestyrer Gunner Rolsted.
-	- 5g	- G md Christian Mortensen ejer, beboer Laura Mortensen
-	- 5f og 5k	- Brugsforeningen, uddeler Hans Erland Mortensen.
-	- 5h og 5l	- Enke Mathilde Molin Nielsen.
-	- 5m og 5o	- Barber Harry Larsen.
-	- 5n og 5p	- Sognefoged Axel Andersen.
-	- 5q	- Mekaniker Jørgen Rasmussen.
-	- 5r og 5t	- Dyrlage Hans Madsen.
-	- 5s	- Mejerist Gunnar Jensen.
-	- 5u, 11q og 6e	- Kvanløse Byggegrund, gmd Erik Siggaard.
-	- 6a	- Kvanløse Gmd Christian Mortensen.
-	- 6d, 11i, 4lc og 4ld	- Kvanløse Ingeniør Poul Christensen.
-	- 7a og 3d	- Kvanløse Gmd Erling Larsen, Holmegård.
-	- 8a og 3c	- Gmd Tage Due, bruger forpagter Bent Christensen.
-	- 9a	- Kvanløse Gårdejerske Karen Nielsen, f. Mortensen.
-	- 10a og 10d	- Gmd Aksel Jensen samt lejer Ole Peter Jensen.
-	- 10c	- Anna Sofie Pedersen.
-	- 10e	- Mekaniker Gunnar Pedersen.
-	- 10f	- Vilhelm Hansen.
-	- 11a og 4o	- Gmd Erik Siggaard.
-	- 11b og 11c	- Kroejer Christian Andersen.
-	- 11d, 11g og 11r	- Kvanløse Mejeriet, mejeribestyrer V. Bredahl.
-	- 11h	- Kvanløse Vognmand Niels Peter Jensen.
-	- 11i	- Servicestation og bilværksted, Knud Jensen.
-	- 11m	- Ejer, arbmd Peder Larsen, lejer, Laurits Larsen.
-	- 11n	- Mejerist Gustav Pedersen.
-	- 11o, for 33-	- Fhv. gmd Herman Christensen.
-	- 11p	- Parc. Carlo Jørgensen, Søby.
-	- 11s	- Købmand Edmund Pedersen.
-	- 11t	- Arbmd Svend Nielsen
-	- 11u	- Ejer, frk Edel Pedersen, Kbh., lejer, Orla Henriksen.
-	- 12a og 12b	- Gmd William Boll
-	- 12c	- Parc. Simon Jensen.
-	- 13a og 13c	- Gmd Oluf Hansen, samt lejer Claus Hansen.
-	- 13b, 14 og 15d	- Kvanløse Gmd Ove Nordgård Andersen.
-	- 13e	- Kvanløse Ejer Niels Peder Andersen, lejer
-	- 15a	- Gmd Sofus Rasmussen.
-	- 15b,c, f og g	- Kvanløse Gmd Niels Alfred Larsen, Hellestrup.

Matr. nr.	16, 17, 46e og 46n	Havremarken.	Boelsmand Christian Sorensen.
-	-	18 Havremarken	Hmd Egon Holst Andersen.
-	-	19, 20a, 46l, 46o og 46t	Havremarken Bmd Hans Pedersen.
-	-	21, 46i og 46s	Havremarken Hmd Valdemar Pedersen.
-	-	22 og 46b	- Hmd Lars Peder Larsen.
-	-	23 og 46g	- Hmd Svend Petersen.
-	-	24 og 46k	- Hmd Evald Nielsen.
-	-	25 og 46m	- Hmd Hans Johannes Nielsen.
-	-	26 og 46d	- Hmd Holger Hansen.
-	-	27 og 46q	- Hmd Johannes Helms.
-	-	28, 29b og 46h	- Vognmand Jens Peter Petersen.
-	-	28b	- Arbmd Karl Larsen
-	-	29a og 3o	- Bmd Harry Petersen.
-	-	31, 46c og 4d	- Hmd Ejner Mortensen.
-	-	32 og 33b	- Hmd Kristian E. Jeppesen.
-	-	33f og 33g	Kvanløse Maskinsmed Egon Larsen.
-	-	34a, 35b, 36, 37 og 1b	Havremarken Hmd Axel Olsen.
-	-	34b, 4b og 4c	Kvanløse Landpost Ejner Hansen og lejer Ernst H.
-	-	35a, 41a og 41b	- Gartner Henry Rasmussen.
-	-	38, 4f, 5i, 6c, 7b, 8c, 9c, 12 og 13	Kvanløse Maler Carlo Andersen.
-	-	42	Kvanløse Hmd Carl Christensen.
-	-	43	- Vognmand Jens Peter Jensen.
-	-	46a	- Morkmose Frk Ragnhild Olsen.
-	-	2a Igelsø, samt 1a	Kvanløse Gmd Ingvor Hansen.
-	-	2b	- Hmd Eskild Jensen.
-	-	2c	- Hmd Edvard Jensen.
-	-	2d	- Købmand Hans Christensen.
-	-	2e, 3e og 3m	Igelsø Brødudsalg Vagn H Jensen Lejer murer Jeppesen.
-	-	2g og 22	Igelsø Skolen med boldplads. Lærer Georg Knudsen.
-	-	3a	- Frede Jespersen.
-	-	3b og 3k	- Møller og savskærer Verner Hansen.
-	-	3c	- Vejmand Johannes Christensen.
-	-	3d	- Husejer Christian Hansen.
-	-	3f	- Sygeplejebolig Sygeplejerske Martha Jensen.
-	-	3h, 9f og 9o	Igelsø Entreprenør Henrik Jensen.
-	-	3i	- Arbmd Anders Larsen.
-	-	4a	Igelsø samt 6b Kvanløse Gmd Hans Larsen Forpagter Erik L.
-	-	5a, 6e og 13a	Igelsø Gmd Vilhelm Knudsen, Forpagter Knud Knudsen.
-	-	5b	Igelsø Vandværk.
-	-	6a	- Gmd Aksel Mogensen.
-	-	6b og 6c	- Søren med Schuset Ejer gmd Hartvig Hansen.
-	-	6d	Igelsø samt 6a Mogenstrup Bmd Axel Jensen Mogenstrup.
-	-	6f	Igelsø Husejer Lars Peter Jensen.
-	-	6g	- Lagerarbejder Viggo Nielsen.
-	-	6h	- Ejer gmd Hartvig Hansen, lejer Foderm. Rasmussen.
-	-	6i	- Arbmd, Arthur Hansen.
-	-	6k	- Fodermester Kaj G. Rasmussen.
-	-	7a og 7b	- Gmd Hans Jørgen Peter Hansen.
-	-	7d og 7f	- Ejer grevinde A. Schulm Zeuthen.
-	-	7e	- Husejer Laurits Jensen.
-	-	8a	- Gmd Hartvig Hansen.
-	-	8b, 16a, 18a og 3e	Igelsø Bmd Alfred Nielsen.
-	-	9a, 9k, 16b og 18b	- Husejer Villy Sorensen, Græsmarken.
-	-	9b, 14b 19b og 23	- Hmd Jøns Simon Larsen -
-	-	9c og 24	Igelsø Græsmark Hmd Aksel Pedersen.
-	-	9d, 25 og 27	- Hmd Richard Grimhühler.

Matr. nr. 16, 17, 46e og 46n	Havremarken.	Boelsmand Christian Sørensen.
- - 18	Havremarken	Hmd Egon Holst Andersen.
- - 19, 20a, 46l, 46o og 46t	Havremarken	Bmd Hans Pedersen.
- - 21, 46i og 46s	Havremarken	Hmd Valdemar Pedersen.
- - 22 og 46b	-	Hmd Lars Peder Larsen.
- - 23 og 46g	-	Hmd Svend Petersen.
- - 24 og 46k	-	Hmd Evald Nielsen.
- - 25 og 46m	-	Hmd Hans Johannes Nielsen.
- - 26 og 46d	-	Hmd Holger Hansen.
- - 27 og 46q	-	Hmd Johannes Helms.
- - 28, 29b og 46h	-	Vognmand Jens Peter Petersen.
- - 28b	-	Arbmd Karl Larsen
- - 29a og 3o	-	Bmd Harry Petersen.
- - 31, 46c og 4d	-	Hmd Ejner Mortensen.
- - 32 og 33b	-	Hmd Kristian E. Jeppesen.
- - 33f og 33g	Kvanløse	Maskinsmed Egon Larsen.
- - 34a, 35b, 36, 37 og 1b	Havremarken	Hmd Axel Olsen.
- - 34b, 4b og 4c	Kvanløse Landpost	Ejner Hansen og lejer Ernst H.
- - 35a, 41a og 41b	-	Gartner Henry Rasmussen.
- - 38, 4f, 5i, 6c, 7b, 8c, 9c, 12 og 13	Kvanløse	Maler Carlo Andersen.
- - 42	Kvanløse	Hmd Carl Christensen.
- - 43	-	Vognmand Jens Peter Jensen.
- - 46a	-	Morkmose Frk Ragnhild Olsen.
- - 2a	Igelsø, samt 1a Kvanløse	Gmd Ingvor Hansen.
- - 2b	-	Hmd Eskild Jensen.
- - 2c	-	Hmd Edvard Jensen.
- - 2d	-	Købmand Hans Christensen.
- - 2e, 3e og 3m	Igelsø	Brødudsalg Vagn H Jensen Lejer murer Jeppesen.
- - 2g og 22	Igelsø	Skolen med boldplads. Lærer Georg Knudsen.
- - 3a	-	Frede Jespersen.
- - 3b og 3k	-	Møller og savskærer Verner Hansen.
- - 3c	-	Vejmand Johannes Christensen.
- - 3d	-	Husejer Christian Hansen.
- - 3f	-	Sygeplejebolig Sygeplejerske Martha Jensen.
- - 3h, 9f og 9o	Igelsø	Entreprenør Henrik Jensen.
- - 3i	-	Arbmd Anders Larsen.
- - 4a	Igelsø samt 6b Kvanløse	Gmd Hans Larsen Forpagter Erik L.
- - 5a, 6e og 13a	Igelsø	Gmd Wilhelm Knudsen, Forpagter Knud Knudsen.
- - 5b	Igelsø	Vandværk.
- - 6a	-	Gmd Aksel Mogensen.
- - 6b og 6c	-	Søen med Schuset Ejer gmd Hartvig Hansen.
- - 6d	Igelsø samt 6a Mogenstrup	Bmd Axel Jensen Mogenstrup.
- - 6f	Igelsø	Husejer Lars Peter Jensen.
- - 6g	-	Lagerarbejder Viggo Nielsen.
- - 6h	-	Ejer gmd Hartvig Hansen, lejer Foderm. Rasmussen.
- - 6i	-	Arbmd. Arthur Hansen.
- - 6k	-	Fodermester Kaj G. Rasmussen.
- - 7a og 7b	-	Gmd Hans Jørgen Peter Hansen.
- - 7d og 7f	-	Ejer grevinde A. Schulin Zeuthen.
- - 7e	-	Husejer Laurits Jensen.
- - 8a	-	Gmd Hartvig Hansen.
- - 8b, 16a, 18a og 3e	Igelsø	Bmd Alfred Nielsen.
- - 9a, 9k, 16b og 18b	-	Husejer Villy Sørensen, Græsmarken.
- - 9b, 14b 19b og 23	-	Hmd Jens Simon Larsen -
- - 9c og 24	Igelsø Græsmark	Hmd Aksel Pedersen.
- - 9d, 25 og 27	- -	Hmd Richard Grimthöler.

Matr. nr.	9e og 26	Igelsø Græsmark	Hmd Frits M Rasmussen.	
-	-	9f og 9o -	-	Entreprenør Henrik Jensen.
-	-	9g og 28 -	-	Hmd Laurits Kr Larsen.
-	-	9i -	-	Grevinde A Schulin Zeuthen, Sofienholm.
-	-	9m, 1o og 29 -	-	Hmd Jens Pedersen.
-	-	11b -	-	Enkefru Marie Jensen.
-	-	12b, 12c, 13c og 2ob	Igelsø Græsmark	Hmd Jens Simon Larsen.
-	-	14b, 17a, 17e og 3g -	-	Gartner Ejner Jensen.
-	-	15a	Igelsø Forpagter Knud V. Knudsen, lejer Kristen Hansen.	
-	-	17b og 17c	Igelsø Sadelmager Henry Larsen, Holbæk.	
-	-	19a, 8d og 8e -	-	Smedien.
-	-	19c -	-	Johannes Nielsen.
-	-	2oa -	-	Køretmager Søren Nielsen.
-	-	1a	Brorfelde	Bmd Børge Hansen.
-	-	1b -	-	Bmd Vagn Nielsen.
-	-	1c -	-	Et stykke jord ved skovfogedstedet.
-	-	1d -	-	Skt Stefans kirken.
-	-	1e -	-	Tomrer Ernst Nielsen
-	-	1f -	-	Danmarks Observatorium.
-	-	2 -	-	Gmd Hans Ovesen.
-	-	3a -	-	Gmd Marius Hansen.
-	-	4 -	-	Gdrske. Agnethe og Christine Pedersen.
-	-	5a -	-	Gmd Gunnar Hemmingsen.
-	-	6 og 7b -	-	Hmd Johannes Frandsen.
-	-	7a -	-	Fru Kristine Olsen.
-	-	8 -	-	Hmd K. Johanne Pedersen.
-	-	9b -	-	Frk Estha Olsen.
-	-	1o -	-	Kusk Godtfredsen.
-	-	11a og 12b -	-	Købmand og hmd Jørgen Pedersen.
-	-	11b og 12a -	-	Hmd Herman Pedersen.
-	-	13a og 13b -	-	Ejer skoven, grevinde A Schulin Zeuthen.
-	-	16 -	-	Lars H Pedersen.
-	-	14 og 15 -	-	Henlagt under skoven nr 17a.
-	-	17a -	-	Skoven, grevinde A Schulin Zeuthen.
-	-	17b -	-	Rusledshuset.
-	-	17c -	-	Nobishuset.
-	-	17d -	-	Skovfogedhuset, skovfoged A Andersen.
-	-	17e -	-	Rødledshuset.
-	-	17f -	-	Skellebjerghuset.
-	-	3a	Hollose	Gmd Niels Juul Nielsen.
-	-	3b -	-	Hmd Peder Skovshoved.
-	-	3c -	-	Bmd Peter Jensen.
-	-	3d og 4b-	-	Bmd Peter Isak Olsen.
-	-	5a -	-	Gmd Niels Peter Jensen, Havemosegård.
-	-	5d -	-	Smedesvend Svend Aage Nielsen.
-	-	6a -	-	Gmd Th Sagård Olsen, Kærgård.
-	-	6c -	-	Arbmd C Martin Larsen
-	-	7a -	-	Gdrske. Maren E K Larsen.
-	-	7b og 11a -	-	Hmd Rasmus M Pedersen.
-	-	7c -	-	Hmd Carl Hansen.
-	-	8 -	-	Gmd Jens Jensen.
-	-	9b -	-	Hmd Elmer Jacobsen.
-	-	1o -	-	Hmd Jens Peter Hansen.
-	-	12a og 9c -	-	Hmd Albert Andersen.

Tilføjelser.

På side 1 er fortalt om kældrene på Løvenborg slot, der er under vandet i voldgraven, men de er meget tørre. Vi må huske, at de havde ingen maskiner til blanding, dengang slottet blev bygget, derfor brugte de køller, som de selv kunne skaffe sig, så det kunne støbes fast.

Jeg har fortalt om smørret, der blev æltet med køller. Det var nogle år, før mejeribrugget fik altemaskiner i brug. Sådanne små smørklumper kunne være meget tørre, for kærerne fik kun tørt foder. Da mejerierne begyndte, måtte de forlange, at kærerne skulle have rapskager, fordi smørret ellers var for tørt.

Der var før 1870 kun få køer på en bondegård. Kærerne fik kun hø og halm om vinteren. I køstalden var der ingen krybber og ingen vinduer. Da min fader byggede Overdrevsgården i 1867, blev der sat et vindue i køstalden, hvor der var to rækker køer på tværs af længen. Vinduet var med tre ruder 4 8" og 10" størrelse. Det var flot dengang. Min morbroder ville ikke stå tilbage. Han førte dagbog, og i 1877 står der: Vi fik sat vinduer i ko- og hestestald. I vinteren 1876 streng frost. Kvæget får 2 foder hø og 1½ skp skrå på avner, ½ td roer to gange daglig og ellers halm.

I 1868 nåede Herman Thorsen, Kvanløse at få broncemedaille for foder-vækster til kvæget.

Lærer G. Th. Bentsen var den første her i Kvanløse sogn, der begyndte at give kærerne kartofler, men så fik kartoflerne skimmelsyge, og derfor begyndte han at dyrke roer til kærerne. Længere fremme var ingen landmand dengang.

Billedsnider Lorents Jørgensen har arbejdet i Holbæk fra 1649 og fik fast bopæl her i 1650. Han var fra Sydslesvig og lærte i Eckernførde. Han har skåret mange altertavler og udhugget mindesten. Han havde mange svende i arbejde. Han boede først i Smedelundsgade og siden i Algade. Han var kun en fattig mand, da han rejste fra byen ca 1669 og kom til Kvanløse. Her har han fortsat som billedskærer og har leveret mange altertavler og prædikestole m. m. Han har også skåret døbefont af træ til Holbæk kirke.

Kvanløse kirkes prædikestol og gavlstykkerne på bænken er skåret i det 16. århundrede sammen med døren fra 1591. Der har ikke været bænke i den katolske tid.

Lørets Jørgensen boede i en af universitetets gårde, nr 2a, hvor nu Marius Hansen bor. Det har kun været gårdens bygninger, han har brugt, og så er jorden blevet dyrket af dem, som havde nr 3. Matrikelnumrene er blevet forendret ved udskiftningen i 1800.

Nu er nr 2a hos den nuværende ejer, gmd Kristian Jensen, som overtog gården den 13. 2. 1939 for 55000 kr med besætning og redskaber. Den 2. 2. 1941 blev han gift med Karen Larsen, datter af fhv. gmd Carl Larsen, Åbo, Morsø. Efter sognerådsvalget i foråret 1958 blev Kristian Jensen valgt til at være sognerådsformand.

Denne bog er udgivet med støtte fra
Kvanløse sogneråd
. og
Kvanløse sogns Garantforening

Trykt i Kvanløse skole af førstelærer Georg Knudsen.

Indbundet af Viggo Andersens bogbinderi, Næstved.